Salı
21
İLKKÂNUN
1937
- 18 inci yıl -
No. 5889
5 KURUŞ

Ulus basımevi
Çankırı Caddesi: Ankara
TELEFON
Başmuharrir 1063
Yazı iş. Müdürü 1062
İdare 1061
Telgraf: Ulus - Ankara

ULUS

ADIMIZ ANDIMIZDIR

BUGÜN
TÜRK KADINI
Yarın
DÜNYA HADİSELERİNE AİD RESİMLER

İngiltere, Singapur'a büyük bir filo göndermeği düşünüyor

Fransa Akdeniz muvazenesi için İngiltere ile iş birliği yapacak

Eden dün Krala vaziyeti izah etti

Hangşova taarruz başladı

İngilterede

Londra, 20 (A.A.) — B. Eden, bugün kıral tarafından kabul edilmiştir. B. Eden, kırala uzak şark hâdiseleri hakkında malûmat vermiştir.

Bu gibi istisnaî kabullerin, yalnız pek ciddî hallerde yapılmakta olduğu söylenmektedir.

İyi malûmat almakta olan mahfiller, B. Eden'in kıral ile konuşmasının başlıca mevzuu Singapur'a bir ingiliz filosu gönderilmesi ve Japonyanın Hongkong mıntakasındaki tehdidleri teşkil etmiş olduğunu, bildirmektedir.

Bakanlarm çoğunu ve deniz müteassıslarının, ancak büyük bir filonun bir tesir yapabileceği mütaleasında olduklarından dolayı, bir filo gönderilmesine muarız oldukları kaydedilmektedir.

Bu zatlar, aynı zamanda Avrupada kontrol mıntakalarının yeniden taksimi zarureti hasıl olacağını düşünmek-

(Sonu 3 üncü sayfada)

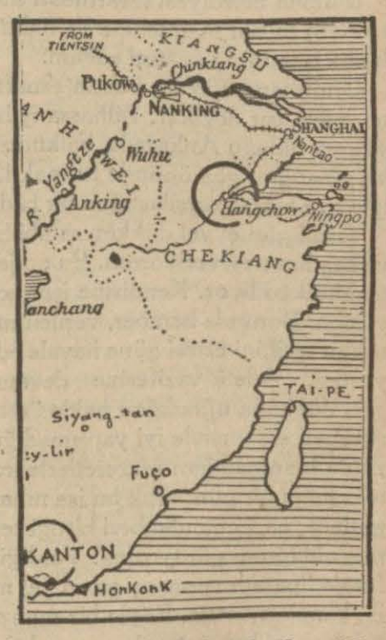

Japonlar tarafından istilâ edilen Şanghay'ı ve Nankin'i, japonların yeniden taarruza geçtikleri Hangsov mıntakasını, ve cenubta japonların taarruza hazırlandıkları Kanton'la Hongkong'u gösterir harita

İngiltere kıralı bir harb gemisini gezerken

Fransız askerî heyeti gitti

Şehrimizde bulunan fransız askerî heyeti dün akşam Toros ekispresiyle Suriyeye dönmek üzere şehrimizden ayrılmış ve istasyonda Ankara garnizon komutanı tümgeneral Mustafa Kemal Gökçe, Merkez komutanı albay Ali Demir, ve müzakerata iştirâk etmiş olan subaylar tarafından uğurlanmıştır. Bando ile ihtiram kıtası selam resmini ifa etmiştir. (A.A.)

Demiryollar politikamız gibi bir yol politikası!

Hep biliriz ki, *cumhuriyet*, memleketi tam manasiyle yolsuz bulmuştur; ve gene hep biliriz ki geniş bölgeleri biribirine bağlamak, uzaklara kavuşmak ve toptan nakliyat yapabilmek için demiryolu politikasını öne almıştır. Bugün demiryol şebekemizin ana hatları son menzillere yaklaşmak üzeredir. Demiryolu inşa işini artık hafiflemiş sayabiliriz: Sıra yollara gelmiştir.

Ancak, derhal ilâve etmeliyiz ki cumhuriyetin kurulduğu günden beri yol işi de ihmal edilmiş değildir: Geçid vermeyen sular üzerine sayısı yüzü geçen büyük beton köprüler yapılmış ve Nafıa Vekâleti şarkta transit, Trakyada Avrupa turizm yolu, Ankara civarı yollarını ve Çanakkale - Balıkesir şosesini inşa ederken vilâyetleri de mevcud yolları, münakaleyi kesilmekten korumağa yarıyacak surette tamire sevketmiştir.

Fakat, ne yukarda bahsettiğimiz birkaç büyük şose, ne de vilâyetlerin kendi menba ve vasıtalariyle inşa veya tamir edebildikleri yollar memleketin ihtiyacını hakkiyle tatmin edemezdi.

Şef, geçen 1 sonteşrin günü, Kamutayı açarken söyledikleri programunukta yollara dair şu direktifleri vermişlerdir: İstanbuldan itibaren başlayan Avrupa turist yolunun asfalt olarak inşasına devam olunmaktadır. Bu tarz inşaatın, bir plân dahilinde, memleketin diğer sahalarına da teşmili beklediğimiz milliğ başarılardandır.„

"... Demiryol hatlarımızı iç sahalara bağlıyacak ve bu hatların bir an evel milliğ ekonomik kalkınmaya azamiğ hizmetlerini temin edecek olan kara yolu inşaatı önümüzdeki devrelerde teksif ve bir plân dahilinde tevsi edilmek lâzımdır...„

Başbakan Celâl Bayar da, Kamutayın, 8 sonteşrin toplantısında ittifakla tasvib ettiği hükümet programında, gene yollara dair şu beyanatta bulunmuşlardır: "Şef'in yol inşaatı hakkındaki işaretlerini tahakkuk ettireceğiz. Bunun için, yüz kilometre kadar bir kısmı kalmış olan 652 kilometrelik İran transit yolunun, memlekette başlanmış ve başlanacak asfalt yolların, geçid vermeyen nehirler ve büyük sular üzerinde tamir ve tadiline lüzum görülen köprülerin ve diğer umumî ve hususî kara yollarının bir inşa plânını vücuda getireceğiz; büdce imkânları nisbetinde peyderpey tahakkuk ettirmeğe çalışacağız. Bu meyanda, şose ve köprüler kanununda muhtelif bakımlardan zarurî gördüğümüz bazı tadilât için yüksek meclise bir lâyiha ile müracaat edeceğiz.

Yol inşaatı bakımından hususî idarelerin münasebetlerini daha amelî ve faydalı bir şekle koymak için tekliflerimiz olacaktır.„

Öğreniyoruz ki, bu çok şamil ve sarih direktifler dairesinde hazırlık lara başlamış olan Nafıa Vekâleti, cumhuriyetin kuruluşundan beri topladığı istatistiklere ve edinmiş olduğu tecrübelere müstenid tasavvurlarını tesbit eylemiş bulunmaktadır.

***

İstikbale aid tasavvurların daha iyi anlaşılabilmeleri için bugünkü yol yapma sistemine göz gezdirelim.

Memleketimizde bedenen veya nakden ödenen bir yol vergisi vardır. Bu verginin son senelere aid yekûnu 12.000.000 lira kadar tutmakta olup bunun da 3.000.000 lirası bedenî mükellefiyet karşılığıdır. Bedeni mükellefiyet ise o mükellefiyeti yerine getirecek olan yurddaş için bir takım kayıd ve şartlara ve zahmetlere tahammül etmek demektir.

Yılda dört liralık yol parasını ödiyemeyip de bunun mukabilini bizzat çalışarak ödemek istiyenler, vilâyet idare heyetlerinin tayin ettikleri zamanlarda evlerini ve köylerini bırakarak on saatlik bir yere kadar gitmeğe ve gittikleri yerlerde de, yani kırda, bayırda, dağda batakta toprak karıştırmağa, taş kırmağa ve taşımağa mecburdurlar. Bu mecburiyetin müddeti her zaman sekiz günü bulur. Meydana getirilen iş ise - pek az istisnasiyle - ancak el ve kol kuvveti ile husul bulmuş dağınık, karışık, hulâsa, ekonomik manasiyle verimsiz bir iştir.

Yurddaş için pahalıya ve ağıra mal olduğu kadar da faydasız olan böyle bir işin resmî makamlara tahmil ettiği vazifeler ise can sıkıcıdır. Tasrih edelim: Her sene başından itibaren tekmil köy, kasaba ve şehirler halkının 18 den 60 yaşına kadar olanlarının bir cedveli hazırlanır; pa-

(Sonu 8. inci sayfada)

Üniversite'de Fevkalâde büdce 2,5 milyon lira

Kadroya yeniden 24 doçent ilâve edilecek

İstanbul, 20 (Telefonla) — Üniversite rektörü Cemil Bilsel Ankaradan dönmüş ve Ankaradaki temasları hakkında gazetecilere şu izahatı ver-

(Sonu 8. inci sayfada)

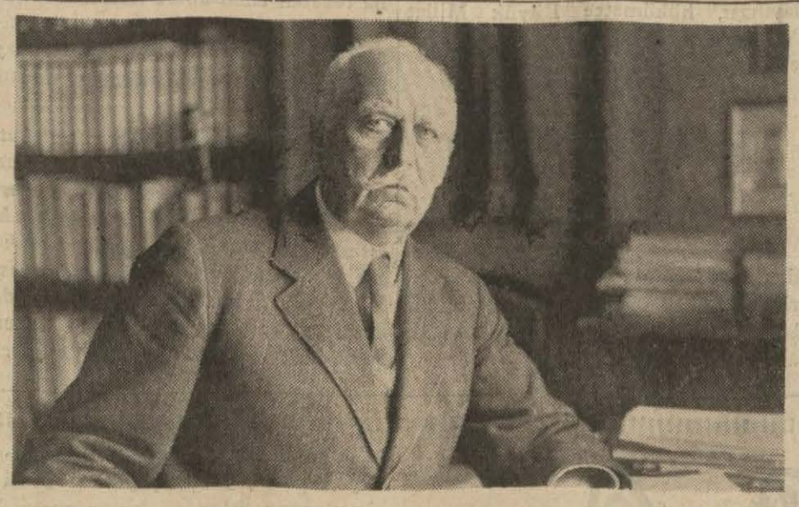

General Ludendrof öldü

Berlin, 20 (A.A) — Bir müddetten beri hasta olan ve sıhî vaziyeti epey endişe de uyandırmış bulunan general Ludendorf son günlerde iyileşerek yataktan kalkmıştı ve Bavyera Alplerindeki sayfiyesine gitmek niyetinde idi.

Kendisi, Münih'te bir klinikte tedavi ediliyordu. Generalin kalbi bugün birdenbire durmuş ve tesirli bir müdahale yapılması bu vaziyet karşısında mümkün olamamış ve general vefat etmiştir.

Ludendorf son demine kadar aklî melekâtını muhafaza etmiştir. Ölümü bütün Almanyada derin bir teessür uyandırmıştır.

Ludendorf Hindenburg'un yanına gömülecek

General Ludendorf, pek yakında hükümet hesabına şarkî Prusyada Hindenburg'un medfun bulunduğu Tanenberg muharebe meydanında bir türbeye defnedilecektir.

B. Hitler'in taziyesi

B. Hitler ,generalin refikası Mathilde Ludendorf'a derin sempatisini ifade eden bir telgraf göndermiştir.

Bu telgrafında B. Hitler, şöyle yazmaktadır :

"— Büyük asker ve general Ludendorf'un şahsında alman milleti, en iyi,

(Sonu 8. inci sayfada)

Sovyetler birliğinde yeni idamlar

Karahan da idam edilenler arasındadır

Moskova, 20 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor: Sovyetler Birliği temyiz mahkemesinin askerî koleji 16 kânunuevvel 1937 de akdettiği gizli celsede ihanet, tethiş faaliyeti ve yabancı bir devlet hesabına muttarit bir surette casusluk işini tetkik etmiştir. Bütün suçlular kendilerine isnat edilen suçları tamamen itiraf etmişler ve mahkeme Enukidze, Karahan, Orahelaşevili, Şeboldaef, Larin, Metelef, Tzukerman ve Steiger'i ölüm cezasina mahkûm etmiştir.

Hüküm infaz edilmiştir.

B. Necmeddin Sadak Cenevre'ye gitti

İstanbul, 20 (Telefonla) — Milletl cemiyeti nezdindeki delegemiz B Necmeddin Sadak bu akşamki ekispres le Cenevreye hareket etti.

Hükümetçiler Teruel'in ilk evlerine vardılar

Yangın alevlerinin ışığı altında şiddetli çarpışmalar devam ediyor

Âsi tayyareler tarafından bombardıman edilen Barselon'un havadan görünüşü

Taruel cephesi, 20 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

Cumhuriyetçilerin Toruel şehrine karşı dün saat 18 de başladıkları taarruz muvaffakıyetle neticelenmiştir. Bütün gün milisler şehri müdafaa eden Frankocuların mevzilerine taarruz etmişlerdir. Cumhuriyetçiler, Oskandon kalesi ile mevzilerini ve Kastrellon sırtlarını zaptettikten sonra şehrin mezarlığına girerek Teruel'in ilk evlerinin önüne kadar gelmişlerdir.

Şiddetli çarpışmalar

Her tarafta anudane ve pek şiddetli çarpışmalar olmuştur. Gecenin ilk saatlerinde kuvvetli projektörlerin ışığı ve bombardıman neticesin-

(Sonu 8. inci sayfada)

B. Cemil Mardam bugün geliyor

Kendisi yapacağı temasların neticesinden ümidvar

İstanbul, 20 (Telefonla) — Dün şehrimize gelmiş olan Suriye başbakanı B. Cemil Mardam, bugün öğleden önce Perapalas otelinde istirahat etti. Vali ve belediye reisi B. Muhiddin Üs-

(Sonu 8. inci sayfada)

Fıkra

17 - 37

"Ulus" un bugünkü kadın sayfası için hazırlanan resimleri gördüm. Bunlara dikkatle bakınız.

1917 senesinde idi. Büyükada'da dolaşan o vaktin inzibat reislerinden biri, İsplandid Palas otelinin alt camı arkasında çarşaflı bir kadın hayaleti gördü; süratle merdivenleri çıkarak içeri girdi ve kapıcıya sordu:

— Bu kadın kimdir?

— ... Beyin hanımı! Kocası ile beraber otelde misafirdirler.

— Nasıl? Otelde bir müslüman kadını ha!

Hemen kadının kovulmasını emretti:

— Hemen şimdi!

— Fakat müsaade buyurursanız kocası...

— Şimdi, şimdi..

Kadıncağız birkaç dakika içinde sokağa atıldı.

Vaka, kızları Boğaz yukarısında denize girdiği için bir miralayın tekaüd edildiği zamana tesadüf ediyordu.

Aynı günlerde polis gene Adanın tur yolunda bir arabayı durdurdu. İçinde bir erkek, bir de maşlahlı hanım vardı :

— Bu hanım kimdir?

— Karım!

— Vesikanız var mı?

— Ne vesikası? Beni tahkir mi ediyorsun?

— Buyurunuz, karakola!

Vaka, hududda bozgunlar olduğu için, başkumandan vekili Enver'ın, inzibat kuvvetleri vasıtasiyle, kadın eteklerinin topuğun neresine kadar inecegi hakkında talimat yaptırdığı günlere rastlıyordu. Hududlarda bozulanlar, İstanbul sokaklarında, kadınları, taassub canavarının ağzına atıyorlardı.

Mebus kadın, belediye azâsı kadın, hekim kadın, tayyareci kadın, memur kadın, kimyager kadın, hulâsa erkeği ile tam müsavi kadın, garblı birçok hemşirelerine hukukça üstün türk kadını: İşte Atatürkün hangisi biribirinden büyük olduğu ölçülmez inkılâblarından biri, belki başlıcalarından biri!

Bizim gibi 1917 yi görmüş olanlar, 1937 senesinde çıkan bir türk gazetesinin bu sayfası üstünde derin derin düşünürler. - Fatay

DÜŞÜNÜŞLER

Bir derdimiz

Şimdiye kadar takib ettiği para cezası usuliyle esnafı yola getiremiyeceğini anlıyan İstanbul belediyesi şimdi yeni bir ceza usulü takibe başlamıştır, temizliğe riayetsizlik gibi beledî nizamlara aykırı hareket eden esnafın dükkânları muvakkaten kapatılmakta ve bu kapatılışın sebebi dükkân kepenklerine asılan bir lavha ile ilân edilmektedir.

İstanbul belediyesinin bu cezrî hareketini, yolsuzluğu önlemek için zarurî bir tedbir alarak alkışlamalıyız. Hakikaten, belediyenin daimî kontrolüne ve bu yüzden dükkân sahiblerinin uğradıkları para cezalarına rağmen halkın sıhatini yakından alâkadar eden işlerle uğraşanların, umumun menfaati düşüncesine her zaman kazançları kadar ehemiyet vermedikleri, hergün karşılaştığımız bir hakikattir.

İstanbul belediyesi tarafından muvaffakiyetle takibedilen bu zecrî tedbirin bütün memlekete ve halkın menfaatiyle alâkalı bütün iş sahalarına teşmilini temenni edelim.

Unutmamalıyız ki, halkın esnaftan şikâyeti, yalnız temizlik hususuna münhasır değildir. Bilhassa iş hacminin işçi miktarına nazaran pek yüksek olduğu Ankarada, halkımızın her gün pek çok yolsuzluklarla karşılaştığını göz önünde tutmak lâzımdır. Bir misal mi istiyorsunuz ? İşte size bizzat karşılaştığım bir hâdise :

Yirmi gün evvel dükkân sahibi bir marangoza bir etajer ısmarlıyor ve beş lira pey veriyorum. Bu etajeri azamî on gün zarfında alacağım teahhüd ediliyor. Kendisine işin acele olduğunu sıkı sıkıya tenbih ediyorum. Bununla beraber, verilen mühlet bitince müracaatımda her gün teslim tarihini ertesi güne havale eden lâubali bir kayıdsızlıkla karşılaşıyorum. Adetâ vazifesine devam eden bir adam intizamı ile hergün dükkâna uğradığım halde "etajerin hazır olduğu, yalnız havanın rütubeti dolayısiyle iyi yapışmadığı için tekrar preseye konduğu,, tarzında inanmadığım mazeretlerle avutuluyorum. Ve nihayet sabrımın tükendiği bir gün, artık bu işe nihayet vermek katî karariyle dükkâna gidince, ne zamandanberi bittiği temin edilen etajere daha yeni başlanmış olduğunu görüyorum. Verdiğim peyin iadesini istiyorum. Bu sefer de "parayı vermem, yarın gel malını al" tarzında küstahça bir ifade ile karşılaşıyorum. Böyle bir manzara karşısında ne yaparsınız. Mahkemeye mi baş vuracaksınız, vaktinize acırsınız, bir de, elinizde hakkınızı isbat edecek hiçbir vesika bulunmadığını düşünürsünüz.

Vadini yerine getirmemek, teahhüd edildiği günde sipariş teslim etmemek, esnafımız arasında maalesef hergün rastlanan hallerdendir. Yukarıda zikrettiğim vakayı bir hâdiseyi teşhir için değil, içtimaî bir derdimizi teşkil eden umumî bir cereyanın ifadesi olmak dolayısiyle kaydettim. Bu, hepimizin, her gün karşılaştığımız ve âsabımızı boşu boşuna harab eden ihmallerin, kayıdsızlıkların bir küçük misalidir.

Bir ticaret ahlâkı buhranı karşısında bulunduğumuz muhakkaktır.. Hakkınızı bizzat arayamazsınız. Beş on liralık, beş on günlük bir ziyanınız için günlerce mahkemelerde sürünemezsiniz. Susarsınız. Fakat susuldukça bu acıklı zihniyetin devam edeceğinden de şüphe etmezsiniz.

Bu derde karşı âmme tedbirleri lâzımdır. İstanbul belediyesinin kabul ettiği usule benzer tedbirler.

Ve o zamana kadar size tavsiyem: Her hangi bir siparişinizde, işçi veya esnaftan, size eşyanızı teslim edeceği gününü ve verdiğiniz parayı gösteren bir senet almayı sakın ihmal etmeyiniz. — YAŞAR NADİ

Kızılayın 60 ıncı yıldönümü

Kızıaly merkez umumî heyeti dün ikinci başkan Trabzon mebusu B. Hasan Saka'nın reisliğinde toplanmış, kurumun umumî finans vaziyetini tetkik etmiş, idare heyetince verilen izahatı dinlemiş ve Kızılayın kuruluşunun altmışıncı yıldönümü için hazırlanmış olan kutlama programını tasdik etmiştir.

Haber aldığımıza göre Kızılay kurumu önümüzdeki cumartesi günü saat 17 de kurumun altmışıncı yıldönümü dolayısiyle büyük bir çay ziyafeti verecektir. Ziyafete bütün bakanlarımız, mebuslarımız hükümet erkânı, şehrimizin ileri gelenleri davet olunacaktır.

Kızılay kurumu ikinci reisi Trabzon mebusu B. Hasan Saka çay ziyafetinde bir nutuk söyliyecektir.

Kızılay kurumunun altmışıncı yıldönümü münasebetiyle memleketin her tarafında gençlik ve parti teşkilâtlarının iştirakiyle merasimler yapılacak, halkevlerinde müsamereler verilecektir.

Atatürk'ün türk tüccarına dair sözleri

Reisicumhur Atatürkün senelik nutuklarında pek beliğ bir surette tarif buyurdukları bugünkü türk tüccarı ifadesi, Ankara ticaret ve sanayi odası tarafından güzel bir levha üzerine beyaz harflerle yazılarak odanın içtimâ salonna asılmıştır.

Levha şudur:

"Tüccar, milletin emeği ve üretimi kıymetlendirilmek için eline ve zekâsına emniyet edilen ve bu emniyete liyakat göstermesi gereken adamdır.,,

K. ATATÜRK

Kigı ve Ispartada bir sarsıntı

İç Bakanlığa gelen malûmata göre evvelki gün 24 saat içinde Kigı'da ikisi şiddetli olmak üzere dört yer sarsıntı olmuştur. Hasar hakkında henüz malumat alınamamıştır. Gene bakanlığa gelen malumata göre evvelki gün Ispartada da şiddetli bir yer sarsıntısı olmuş, 4 dakika devam etmiştir Bu sarsıntıdan telefat ve zayiat olmamıştır.

Ankara okurlarımıza

Bize mektub veya telefonla adreslerini bildiren okurlarımızın evlerine her sabah "Ulus" gazetesi bırakmak için tertibat aldık.

Telefon No: (1061)

KAMUTAY ENCÜMENLERİNDE

Dün Encümenlerin Müzakere Ettiği mes'eleler

Büdce encümeni:

Büdce encümeni dün umumî ithalât tarifesinin bazı numaralarında yazılı pamuk iplikleri ve çimentonun gümrük resimlerinde tenzilât yapılması için hükümetçe ittihaz olunan kararların tasdiki hakkındaki lâyiha.

Tapu kanununun muvakkat maddesindeki (muamelenin bitirilmesi) tabirinin tefsiri.

Askerî ve mülkî tekaüd kanununun 23 üncü maddesinin tefsiri müzakere edilmiştir..

Dahiliye encümeni:

Gelirleri idare ve teşkilât masrafını benimseyen köylerde yapılacak salmalarla bunların nisbetine ve tahsil usullerine aid dahiliye vekâletince hazırlanan lâyihanın heyeti umumiyesi görüşülmüş maddelere geçilmesi gelecek içtimaa bırakılmıştır.

Adliye encümeni:

Noterler kanununun müzakeresine devam edilmiştir.

Divanı Muhasebat encümeni:

Yüksek mühendis mektebi ile barut inhisarının 1933 malî yılı katî hesab kanunu lâyihaları müzakere ve kabul edilmiştir.

Ziraat encümeni:

Ziraat Vekâleti hukuk müşavirliği teşkilâtını genişleten lâyiha müzakere edilmiştir.

İktısad Encümeni:

Tütün kanununun müzakeresine devam edilmiştir.

Arzuhal encümeni:

Meclise verilmiş arzuhaller üzerinde müzakere yapılmıştır.

Hariciye encümeni:

Türkiye cumhuriyeti ile Afgan, İran ve Irak devletleri arasında tanzim olunan ademi tecavüz ve müşavere muahedenamesinin tasdikına dair kanun lâyihası, hükümetçe Büyük Millet Meclisine tevdi edilmiş ve hariciye encümenine havale olunmuştur.

Gene bir işçi balya altında kaldı

İstanbul, 20 (Telefonla) — Karadeniz vapurunda çalışan deniz işçilerinden Şükrü yüz kilo ağırlığında bir balya altında kalmış ve bacaklarından ağır yaralanmıştır.

KAMUTAY'DA:

Dün konuşulan ve kabul edilen lâyihalar

Kamutay dün B Hilmi Oran'ın başkanlığında toplanmıştır. Dördüncü kolordu kurmay başkanı albay Hasan Atakan'ın yarbaylık nasbının düzeltilmesine dair evelce arzuhal encümeninde verilen karara, Necib Ali Küçüka taarfından yapılan itiraza dair encümenin mazbatası okunarak kabul edilmiştir; encümen, Hasan Atakan'ın hiç bir sun'u taksiri olmaksızın, mahza şubesince yapılan yanlış bir muameleden dolayı geri kalan bir senelik nasb tarihinin düzeltilmesi hakkındaki dileğinin yerine getirilmesini madelete uygun gördüğünü mazbatasına dercetmiş bulunuyordu

Sıvas inhisarlar başmüdürlüğü takibat şubesi memurlarından Hayri inhisar idaresine geçmeden önce devlet hizmetlerinde geçirdiği müddetten dolayı tekaüd hakkının tanınmasını veya bu müddetin her yılı için bir maaş nisbetinde ikramiye verilmesini istemişti ve arzuhal encümeni bu talebi yerinde bulmıyarak reddetmişti. Yozgad mebusu Emin Draman, evelce devlet maaşlı hizmetlerinde bulunmuş olanların mezkûr maaşlı hizmet müddetlerinden dolayı tekaüd ve tazminat hakları için 3028 numaralı kanunla hüküm konmuş olduğundan bu talebinin yerine getirilmesi lâzım geldiğine dair itirazda bulunmuştu.

Arzuhal encümeni, Hayrinin bu kanunun neşrinden önce altmış yaşını doldurmuş bulumasına binaen o vakitki inhisarlar tekaüd sandığı kanunu hükümlerine göre hizmetine nihayet verilmiş ve muamele yapılmış olduğundan itirazın varid olamıyacağını bildirmiştir, meclis encümenin fikrini tasvib etmiştir.

Bundan sonra 3052 sayılı kanunun üçüncü maddesinin son fıkrasının değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair lâyihanın ikinci müzakeresi yapılarak maddeler şöyle kabul olunmuştur:

"Askerî lise mezunlarından yabancı memleketlerde askerî yüksek mühendis ve mühendis yetiştirilmek üzere seçilenler iki ay müddetle hazır[illegible] ile alâkadar askerî fabrikalar veya sair müesseselerde altı ay çalıştıktan sonra liyakat ve kifayeti tasdik edilenler tahsil görecekleri yabancı memleketlere askerî talebe sıfatile gönderilirler.

Yabancı memleketlerin yüksek mühendis mekteblerinde en az iki senelik tahsilden sonra yapılacak ön imtihanlarda ve mühendis mekteblerinde buna tekabül eden devre imtihanlarında muvaffak olarak iki sene tahsil senesini ikmal edenler yedek yar subay nasbolunurlar ve tahsillerine devam ederler.

Talebe sıfatile yabancı memleketlerde tahsilde iken muvaffak olamıyanlar memlekete getirilerek askerî memur nasbedilmek üzere meslek tahsiline veya yedek subay mektebi tahsiline tâbi tutulurlar. Bunlardan meslek veya yedek subay mektebinde de muvaffak olamıyarak sıhî hallerden gayri sebeblerle çıkarılanlar kıtalara verilir ve muvazzaflık hizmetlerinden başka askerî mekteblerde meccanen okudukları müddetin yarısı kadar fazla hizmet ederler.

Yabancı memleket tahsilinde iken yedek yarsubay olduktan sonra tahsilde muvaffak olamayanlar da memlekete getirilerek muayyen bir meslek kursuna tâbi tutularak askerî memur nasbolunurlar.

Askerî liseleri muvaffakiyetle bitirdikten sonra memleketimizdeki fabrika veya müessese stajlarında askerî yüksek mühendis ve mühendislik tahsilini takibe kifayeti görülmiyenler talebe sıfatile Harbiye mektebine sevkedilirler.,,

Madde 2 — Askerî sanat lisesi mezunlarından olup da askerî yüksek mühendis ve askerî mühendis yetiştirilmek üzere seçilmiyerek askerî sanatkâr yetiştirilmek üzere seçilenler iki ay müddetle hazırlık kıtasında hizmet ettikten ve sınıflarile alâkadar askerî fabrikalarda veya sair müesseselerde iki sene çalıştıktan sonra liyakat ve kifayeti tasdik olunanlar ihtiyat yarsubay nasbedilirler ve ihtiyat yarsubay olanlar 1455 sayılı kanunun 4 üncü maddesine tevfikan muvazzaf askerî sanatkâr muavini nasbedilerek kıtalara sevkolunurlar.,,

"Madde 3 — 1976 ve 2970 numaralı kanunlar kaldırılmıştır.,,

Sınaî müesseselerle sigorta şirketlerinde kullanılan yabancılara mukabil türk memur ve mütehassıs yetiştirilmesi hakkındaki kanun lâyihasiyle, vakfa aid hisseli mahlûl yerlerin hissedarlarına ne suretle satılacağına dair kanun lâyihasının birinci müzakereleri yapılarak toplant ıçarşambaya bırakılmıştır.

B. Vedad Uşaklığilin cenaze töreni

İstanbul, 20 (Telefonla) — Kısa Tiran elçiliğimiz erkânından B. Vedad Uşaklıgil'in cenazesi arnavudluktan memleketimize getirilmiş ve dünkü pazar günü hazin bir cenaze töreni yapılmıştır.

Cenaze merhumun pederi üstad Halid Ziyanın Yeşilköyündeki evinden kaldırılarak Bakırköyüne getirilmiş ve çarşı camisinde namazı kılındıktan sonra Kartaltepe mezarlığına götürülerek gömülmüştür.

Törende merhumun çok müteessir olan babasından maada hısımları, dostları ve kendisini uzaktan, yakından tanıyan birçok zatlarla, tanınmış edibler, şair ve muharrirler bulunmuşlardır. Arnavudluk konsolosluğu erkânı da törende hazır bulunanlar arasında göze çarpmakta idi. Birçok çelenk gönderilmişti.

ULUS: Pek sevdiği oğlunun unutulmaz ölüm yasiyle vurulmuş olan üstadımız Halid Ziya'ya, merhumun anasına, kardeşlerine ve akrabasına bu hazin münasebetle dahi samimî taziyetlerimizi sunarız.

Çanakkalede iki vapur çarpıştı

İstanbul, 20 (Telefonla) — Dün gece fazla deniz yüzünden Çanakkalede Nâra burnunda bir ingiliz vapuru ile bir yunan vapuru birbirlerinin üzerine düşmüşler, yunan vapuru daha ağır olmak üzere her ikisi de yaralanmışlardır.

Hava sabahleyin yağışlı geçti

Dün şehrimizde hava sabahleyin yağışlı, öğleden sonra kapalı geçmiş, ısı gece 5, gündüz 15 derece olarak kaydedilmiştir.

Dün yurdun Trakya, Kocaeli mıntakalarında hava kısmen, orta Anadoluda yer yer yağışlı, diğer bütün mıntakalarda sisli ve kapalı geçmiştir. Dünkü yağışların karemetreye bırak tıkları su mikdarları Edirnede 45, Çanakkalede 32, Bodrumda 14, İzmir ve İstanbulda 13, Çorluda 12, Balıkesirde 10, diğer yerlerde 1 - 10 kilogram arasındadır. Dün en düşük ısı sıfırın altında Elaziğ ve Vanda 2, en yüksek ısı da sıfırın üstünde Trabzonda 27 derecedir.

Halkevinde lisan dersleri

Ankara Halkevi halk dersaneleri komitesi tarafından tertib ve idare edilen almanca, fransızca ve ingilizce lisan dersi kurslarına aşağıdaki tarihlerde başlanacktır.

Bu kurslra devam etmek arzusunda bulunan arkadaşların muayyen gün ve saatte Ankara Halkevine gelmeleri lüzumu bildirilir.

İngilizce haftada iki saattir. Pazartesi ve perşembe günleri tam saat 18,30 da başlar. Okunacak kitab Metod Alge birinci kısımdır. İlk ders 23. 12. 937 dedir.

Fransızca haftada iki derstir. Salı ve cuma günleri saat tam 18,30 da başlar. Okunacak kitab Metod Alge birinci kısımdır. İlk ders 24. 12. 937 dedir.

Almanca haftada iki derstir. Ders günleri çarşamba günü tam saat 18.30 ve cumartesi günleri tam saat 14 dedir. Okunacak kitab Metod Alge, birinci kısımdır. İlk ders 25. 12. 937 dedir. Kitabsız ve not deftersiz gelinmemesi rica olunur.

Ankara halkevinde

Muasır İran ve eski edebiyatı hakkında değerli bir konferans

Bugünkü İran'ın yeni kurulmuş kültürü, coğrafi vaziyetleri üzerinde B. Memet Sadık Aran tarafından bugün Ankara Halkevinde saat 17.30 da bir konferans verilecektir.

Bu konferansın gerek ilmî bakımdan, gerekse İran'ın bugünkü aktüalitesi bakımından ehemiyeti vardır.

B. Mehmed Sadık Aran konferansını da eski İran edebiyatına da temas ederek tahliller yapacak ve konferansını projeksiyonlu, pilâkla müzikli olarak verecektir.

Bu konferansa herkes gelebilir.

Antrepo buhranını önlemek için tedbir alındı

İstanbul, 20 (Telefonla) — Liman işletme idaresi antrepo buhranını önlemek için Haliçte yaptırdığı atelyenin hangarlarını antrepo halinde kullanamağ karar verdi. İnşaat kısa bir zamanda bitirilecek, sahilden hangarlara kadar vagonetlerle nakliyat yapılacaktır.

Mimar ve mühendisler hakkında talimatname

İstanbul, 20 (Telefonla) — Mimar ve mühendislerin inşaat işlerindeki vazife ve salâhiyetleri hakknda bir talimatname hazırlandı. Bu talimatname şubatta şehir meclisine verilecektir. Yeni talimatname tatbik edildikten sonra şehirde inşaat işlerine yalnız mimarlarla inşaat mühendisleri bakabileceklerdir.

Kamutay çağrıları

Millî müdafaa encümeni bugün grup içtimaından sonra toplanacaktır.

Âsi !

Birbirine zıd ideolojilere bağlı milletlerde aynı kelimeler, artık, birbirine büsbütün aykırı manâlar almağa başladı. Meselâ general Franko'yu ele alınız. Bu adam, ispanyol milletinin serbest bir seçimle iş başına geçirdiği Madrid hükümetine karşı ayaklandığı için, tabiî ki, bir "âsi,, dir. Fakat bazı memleketlerde bu eski salon zabitine bu sıfat yakıştırılmıyor. Onlara göre Madrid anarşist ve bolşeviktir; Franko ise nasyonalistlerin şefi.

Frankoyu resmen tanıyan Japonya, son haftalar içinde uzak şarkın büyük askerlerinden birisini âsi diye ilân ettirdi. Halbuki milletinin istiklâlini korumak için cehennemlere karşı koymağa uğraşan Çan-Kay-Şek'e "âsi,, demeğe hangi kamusun dili varır?

Gerçekten âsi general Franko'ya nasyonalist şef, gerçekten nasyonalist şef general Çan-Kay-Şek'e de âsi demek !

Dilin kemiği yok mu diyelim? Yoksa sınırlardan sonra kelimelerin manâlarına karşı da saldırganlık mı başladı ? — T. İ.

Yanlışlar

Beklenen yolcu

Ankaar'ya kış, tabiatın bir töreni ile gelir. Bu soğuk kanlı yolcunun geleceğini haber alınca "Elma dağı,, kendisine çeki düzen verir; Başına beyaz kasketini geçirir, boyunlarına beyaz atkısını sarar ve bekler.

Dün sabah, tepelere bakanlar, o beyaz kasketi, o beyaz atkıları gördüler. Şu halde yolcumuz uzaklarda olmasa gerek.

Gençleşecek gemiler

"Dışarıdan satın alınarak türk bayrağı taşıyacak gemiler hakkındaki nizamnamenin bu gemilerin yaşlarına dair olan hükümleri değiştirilmiştir.

Vaktile yaş haddi meselesi armatörler arasında epey münakaşalrı mucib olmuş, bunlardan bazıları eski, bazıları yeni vapur alınması lüzumunu ileri sürmüşlerdi. Yeni nizamname bu gibi karanlık noktaları aydınlatmakta ve yaş haddi on beşi geeçn gemilerin memlekete sokulmasını yasak etmektedir.....,,

Dünkü Ulus'ta bu habri okumuşsunuzdur. Rahmetli "Gülcemal,, sağ olsaydı, bu haberi öğrenince, kim bilir, ne kadar hayıflanacak, böyle tecrübesiz, çoluk çocuk nevinden gemilerin ne kadar aleyhinde bulunacaktı !

Ben, gene Üsküdarla Kabataş arasında işliyen araba vapuru "sahilbend,, in bu karara bıyık altından gülerek :

— Ne günlere kaldık! Diyeceğini tahmin ediyorum.

Lavrens ve Mata Hari

Evvelki gün bir telgraf, japonların Mata Hari'si olan genç bir kadın casusun çinliler tarafından öldürüldüğünü haber veriyordu. Dün de japon generali Doihara'nın şimali Çin cebhesinde maktul düştüğünü öğrendik. Bu general de "japon Lavrensi,, şöhretini kazanmıştı.

Japonya sayılı casuslarını harcamağa başladı. Acaba sebebi nedir? Diyeceksiniz. Bana kalırsa, bütün maksadlar, bütün plânlar açığa vurulduktan sonra Mata-Hari'lere, Lavrens'lere lüzum kalmamıştır da ondan.

Yeni bir kabahat: Nehre düşeniere yardım

İngiliz topçekeri Lady Bird, Çin'de Yangçe nehrinden iki çinliyi kurtardığı için japonlar gemi kaptanına ihtarda bulunmuşlar, bir daha böyle bir iş yapacak olursa halinin kötüye varacağını anlatmışlar.

Denize düşenlere, yaralılara, zavallılara yardım etmek gibi şeyleri garb medeniyeti fazilet bellemişti; uzak şark medeniyeti acaba bunları da modası geçmiş şeyler mi sanıyor ?

Japonlar da fazla ileri gitmişler: Koskoca Çin batıyor, boğuluyor; Avrupanın bir şey dediği yoktur; bari, bırakın da iki zavallı çinliyi boğulmaktan kurtarsınlar, ne olur !

Şeker !

Aziz bir dostum, galiba arttırma haftasında yapılan şeker reklamlarından gelen bir tedai ile olacak, şunu anlattı :

— Yeni tanıştığım bir kadın, bir gün bana şu suali sormuştu: "Neniz var? Ne oluyorsunuz? Şu günlerde sizde bir tuhaflık seziyorum?,,

Ben de ona şu cevabı verdimdi: "Hanımefendi, sizi tanıdıktan sonra şekere tutuldum da.,,

Tatlı bir nükte. Fakat kendisinde şeker hastalığı bulunan birisi söze karıştı :

— Nükte halinde iken tatlı olan bu şeker hastalığı, gerçekleştiği zaman tadını ve insanın ağzının tadını kaçırıyor.

DIŞ İCMAL

Delbos'un orta Avrupa seyahati

Fransız hariciye vekili B. Delbos, orta Avrupaya yaptığı seyahatten Parise avdet etti. Seyahatin programında hiç bir aksaklık olmamıştır. Delbos, Fransaya dostlukla bağlı olan dört devletin paytahtlarına gitmek üzere yola çıktığı zaman önce Berlin'e uğradı. Alman hükümet merkezinden geçerken, hariciye vekili Von Neurath'ın istasyona kadar gelip kendisine iyi seyahat temennisinde bulunması, seyahat için güzel bir başlangıç oldu. Fakat bu cemilenin siyasî bir manâ ifade etmiyeceği de birkaç gün sonra eski fransız başvekillerinden Flandin'in Berline yaptığı bir ziyaret neticesinde anlaşıldı. Delbos Berlinden yoluna devam ederek Varşova ve Bükreş'e giderken, Flandin de Almanyaya gitmiş ve alman devlet adamlarile temas etmişti. Halifaks'ın on gün evel yaptığı ziyareti azıcık andıran bu seyahat, hiç bir tarafta büyük alâka uyandırmadı. Flandin Parise geri döndükten sonra alman devlet adamlarile yaptığı temasların intıbaını, arada büyük görüş farkları bulunduğuna işaret etmek suretile hülâsa ettiğine göre, alman - fransız görüşmelerinden bir netice çıkmış değildir.

Delbos'un seyahatine gelince; Fransaya dost olan bu dört devletle yapılan temaslar şüphesiz eski dostluk rabıtalarını takviye etmiştir. Fakat vaziyeti esaslı surette değiştirdiği de iddia edilemez. Malûmdur ki bu dört devletten ikisi, Lehistan ve Çekoslovakya, Fransaya birer ittifakla bağlıdır. Romanya ve Yugoslavya ile Fransa arasında ise, dostluk mukaveleleri vardır. Fakat Fransanın iki müttefikinden biri, Lehistan, Fransaya karşı ittifak bağlarını muhafaza etmekle beraber, Almanya ile de anlaşmıştır. Ve umumî sulh meselelerinde Fransadan ziyade Almanyanın yolunda yürümektedir. Delbos'un ziyaretinden sonra da Lehistanın aynı yolda yürümekte devam edeceği bu ziyaret münasebetile söylenen nutuklardan anlaşılmıştır.

Delbos'un Varşovada diğer bir vazifesi de uzun bir zamandan beri münasebetleri gergin olan iki müttefikinin, Lehistanla Çekoslovakya'nın, aralrını bulmaktı. Lehistan Fransanın aracılığını kabul etmemiş, binaenaleyh Delbos bu noktada muvaffak olamamıştır.

Fransanın ikinci müttefiki olan Çekoslovakyaya gelince; Delbos için burada esasen halledecek bir mesele yoktu. Çkoslovakya hem Fransaya, hem de Fransanın Avrupa siyasetine sıkı surette bağlı olan bir devlettir. Halifaks'ın Berlini ziyaretinden sonra Çekoslovakyadaki alman ekalliyetlerinin hukukunu korumak bahanesile bu devletin başına çorap örüleceğinden çekler korkmuşlardı. Delbos bu noktada çekleri tatmin etmiş olmalıdır.

Delbos'un Bükreşi ziyareti çok münasebetsiz bir zamanda yapılmıştır. Romanya umumî seçim arifesinde bulunduğundan ziyaret, fransız politikasına şiddetle taraftar olanlarla şiddetle aleyhdar olanlar arasında bir takım nümayişlerin yapılmasına vesile teşkil etmiştir. Hükümet de fransız hariciye vekili de müşkül vaziyette kaldılar. O kadar ki fransız büyük elçiliği tarafından verilen süvarede iki tarafı bir araya getirmek mümkün olmadı ve elçilik bir hükümet partisi erkânına, diğeri de muhalefet mensublarına mahsus olmak üzere iki süvare vermek mecburiyetinde kaldı. Romanya hükümeti her halde ziyaretin bu sıralarda yapılmasından memnun kalmamış olsa gerektir.

Belgrad'da da, bunun tersine olarak, ziyaret zamanının Sitoyadinoviç tarafından Romaya yapılan, diğeri de Berline yapılacak olan iki seyahatin arasına sıkışmasından Delbos memnun kalmamış olacaktır. Bu ziyaret de Yugoslavyadaki muhalefet partileri tarafından dahili politika oyunlarına âlet olarak kullanılmıştır. Yugoslavyadaki muhalefet partileri, hükümete karşı olan düşmanlıklarını, Fransaya karşı muhabbet ve dostluk tezahürleri şeklinde göstermek istemişlerdir. Delbos, istasyondan şehre giderken, muhalif parti mensubları :

— Yaşasın Fransa, kahrolsun Sitoyadinoviç hükümeti, diye bağırmışlardır. Halk kütlelerile değil, Sitoyadinoviç ile görüşmeğe giden Delbos, bu tezahürlerden memnun kalmamış olsa gerektir. Maamafih Yugoslavya ziyareti de samimî bir hava içinde yapıldı.

Bu seyahatin umumî bir blânçosu yapılacak olursa, denilebilir ki temas neticesinde Fransa, dostlarının, dostları da Fransanın noktai nazarlarını daha iyi anlamışlardır. Fakat karşılıklı münasebetlerde bir değişiklik olmamıştır. Prag ziyaretile bu seyahatin ancak birinci safhası tamamlanmış oluyor. Şimdi ikinci safhasını teşkil edecek olan Balkanlar ve Ankara seyahati yapılacaktır ki görüşülecek olan meselelerin şümul ve ehemiyeti itibarile, seyahatin bu safhası, birinci safhasından çok ziyad alâkayı celbetmektedir.

A. Ş. Esmer

DÜNYA HABERLERİ

Uzak Şark vaziyeti

Eden dün Krala vaziyeti izah etti

(Başı 1. inci sayfada)

tedirler.

Bilâkis bazı deniz mahfilleri başbakan B. Çemberleyn'in bu tedbire taraftar olduğunu ve Avusturalyanın filonun gönderilmesi hususunda ısrar etmekte bulunduğunu söylemektedirler.

Akdenizde mıntakaların yeniden taksimi hususunda Fransa'nın muzaharetine güvenilmektedir. Bahrî tecemmüün ihtimal Singapurda yapılacağı ilâve olunuyor.

İngiliz filosunun büyük bir kısmının Singapura gönderilmesi muhtemel

Londra, 20 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden: İngiliz filosunun büyük bir kısmının singapur'a gönderilmesi ihtimali dolayısile Akdenizin muvazenesini temin için Fransa ile İngiltere'nin daha sıkı bir iş birliği yapmaları zaruret halini almıştır.

Eğer ingiliz kabinesi, önümüzdeki çarşamba günü yapacağı toplantıda uzak şarka harb gemileri göndermeğe karar verecek olursa fransız ve ingiliz amirallık daireleri, Akdenizde ve Atlas Okyanusunda derhal yeni bir takım mıntakalar tesbit edeceklerdir.

Bu mıntakalar ihtimal şu suretle taksim olunacaktır.

1 — İngiliz filosu, Atlas Okyanusuna nezaret edecektir.

2 — Fransız filosu, garbî Akdenizi muhafaza edecektir.

3 — Garbî Akdenize ingiliz filosu ve mümkün olduğu takdirde iki filosunun cüzütamları nezaret edecektir.

İngiltere yalnız merkezî Çin hükümetini tanıyor

Londra, 20 (A.A.) — Avam kamarasında işçi Henderson ingiliz hükümetinin Pekinde japonların teşkil ettikleri yeni idareyi tanımayacağına dair Edenin teminat vermesini istemesi üzerine Hariciye nazırı demiştir ki:

"— Büyük Britanya hükümeti, Merkezî Çin hükümetini bütün Çinin hükümeti olarak tanımaktadır. Binaenaleyh yeni idarenin tanınması bahis mevzuu olamaz.„

Eden, işçi Alexade'e de verdiği bir cevabda Kanton ve Hongkong civarındaki vaziyeti etrafiyle bildirdiğini ve Çin muhacirlerini ingiliz topraklarına akından doğabilecek zorlukları karşılamak üzere icab eden bütün tedbirlerin alındığını beyan etmiştir.

Avam kamarasında Uzak şark meselesinden ve ingiliz ve amerikan harb gemilerine karşı yapılan japon taarruzları hakkında İngiltere ile Amerika arasında yapılmakta olan konuşmalara dair sorulan suallere hariciye nazırı Eden cevab vermekten imtian eylemiştir.

İngiliz gazetelerinin tefsirleri

Londra, 20 (A.A.) — Taymis hariç olmak üzere umumî olarak ingiliz gazetelerinin noktai nazarı şudur:

"Tokyo, ingiliz hükümet adamları tarafından derpiş edilen tedbirlerin tatbik edilmesine meydan vermemek için garb devletlerinin infialini mucib olacak şekilde hareket etmemeğe ve Çinde yeni hâdiseler çıkmasına mani olmağa karar vermiştir.

Taymis gazetesi ise, cereyan eden hâdiselerin vahîm olduğunu ve Amerikalıların bu hâdiseleri büyük bir ciddiyetle göz önüne almakta haklı oldukları noktasında ısrar etmektedir. Bundan başka Taymis gazetesinin Vaşington muhabiri, bu hususta yazdığı makaleye "Gerginlik artıyor„ başlığını koymuştur.

İngilterenin Uzak Şark'taki filosu

Deyli Telegraf gazetesi, Mautikus imzasiyle neşrettiği bir mektubda İngilterenin Uzak şark filosunun 5 zırhlı, 7 büyük kruvazör, 9 hafif kruvazör, bir tayyare gemisi, 9 torpido muhribi ve 15 denizaltı gemisiyle takviye edilebileceğini yazmaktadır.

Japonlar vaziyeti kolluyorlar

Tokyo, 20 (A.A.) — Japon hükümeti ile askerî ve bahrî makamlar, Çin'e karşı takib edilecek hareket tarzını kararlaştıracak olan konferansı tehir etmeğe karar vermişlerdir.

Anlaşıldığına göre, japon makamları, Kantonun muhasarasından ibaret olan planlarının icrasına devam etmeden evel son hâdiseler üzerine İngiltere, Amerika, Sovyet Rusya ve Almanyanın ne gibi bir tavır alacaklarını öğrenmegı tercih etmekte ve Kantona karşı yapılaca kbir taarruzun şimdiki hal ve şartlar içinde katî aksulâmeller uyandırmasından korkmaktadır.

Asahi gazetesine göre, Tokyo millî Çin hükümetini katî surette tanımıyacak, ancak eski Çin hükümetini hukukan tanımamaktan istinkâf etmiyerek yalnız Pekindeki yeni Çin makamlarına politik ve ekonomik yardımda bulunacaktır.

Diğer taraftan kamoy, Çin zimamdarlarının evelki gün Hankeuda akdetmiş oldukları konferansa büyük bir ehemiyet atfetmekte ve Japonyaya karşı müdafaa tertibatı alınması kararına teessüf etmektedir.

Gazeteler, böyle bir kararın Sovyetlerin tesiri altında verilmiş olluğunu iddia etmekte ve bu karar ile yeni Sovyet sefirinin muvasalatı arasında bir münasebet görmektedir.

Gazeteler, diğer taraftan, Sovyet Rusyanın Çine mühim mikdarda harb malzemesi vermiş olduğunu iddia etmektedir.

İlk ateşi kim açmış?

Dış bakanı namına söz söylemeğe salâhiyetli bir zat, Panay hâdisesi esnasında, balıkçı gemilerine binmiş olan japon askerlerinin topçekere mitralyöz ateşi açarak batırmış, hattâ topçekere çıkmış olduklarını itiraf etmiştir. Bu hattı hareketin sebebi ne olduğunu izah etmiyen bu zat, yalnız hâdisenin kısmen ruyet şeraitinin fenalığından ileri gelmiş olduğunu ilâve etmiş ve japonlarla Panay mürettebatından hangi tarafın daha evel ateş açmış olduğunu meydana çıkarmak için tahkikat yapılmakta olduğunu söylemiştir.

Tokyo, 20 (A.A.) — Hariciye bakanlığı bugün yaptırdığı bir beyanatta, Nankinden alınan son malûmata göre, ilk ateşin Panay tarafından açılıp açılmadığı meselesi henüz katî surette halledilmemiş olduğunu bildirmektedir. Gerek japon mahfillerinde ve gerek yabancı mahfillerde, hâdisenin Vuhu ile Nankin arasında mevcud vaziyetten doğan anlaşmazlıkların neticesi olduğu mütaleası mevcuddur. Burada mevcud kanaat, Amerikanın tebaasının emniyeti için istediği teminatın bundan sonraki harekâtta zorluklara sebeb olacağı tabiî bulunmasına rağmen, meselenin memnuniyeti mucib bir tarzda halledileceği merkezindedir.

Amerikada

Amerikalılara göre vaziyet hâlâ vahimdir

Vaşington, 20 (A.A.) — Yarı resmî mehafilden elde edilen intiba gazetelerin sükûnetine ve hariciye nezaretinin de sabırlı vaziyetine rağmen Panay hâdisesiyle Amerikan japon münasebatında hasıl olan gerginlik vahim olmakta devam ettiği merkezindedir.

Bu mesele hakkında mufassal bir rapor bekliyen hariciye nazırı Hull her türlü beyanattan imtina eylemektedir. Diğer taraftan Japonyanın da Amerikan notasına cevab vermek için mütemmim malûmat beklediği zannolunmaktadır.

Amerika Çindeki kuvvetlerini geri çekmek niyetinde değil

Vaşington, 20 (A.A.) — Demokrat âyan azasından Smathers Çindeki bütün Amerika kuvvetlerinin geri alınmasını istemesi üzerine dış işler bakanı Hull gönderdiği bir mektubta şöyle demektedir:

"— Bundan birkaç ay önce bu kuvvetleri geri çekmeğe başlıyabileceğimiz zamanın yaklaşmakta olduğunu düşünüyordum. Halbuki, bugünkü şartlar içinde böyle bir şey, doğru olamaz.„

Çin - japon harbından önce Amerikanın Çindeki taahhüdlerini tahdit ederek Amerika kıtasındaki komşu devletlerle münasebetlerini sıkılaştırmak ve Avrupa ile Asyadaki taahhüdlerinden vaz geçmek istediğine dair mevcud intibaı, dış işler bakanı Hull'un bu izahatı teyid etmektedir.

Amerika ile Japonya arasında birdenbire hasıl olan gerginlik bu siyasetin tahakkukunu başka bir zamana bırakmaktadır.

İngilterenin yaptıracağı zırhlılar

Londra, 20 (A.A.) — Bahriye siyasî müsteşarı avam kamarasında yaptığı beyanatta, 1938 programı mucibince yeniden sekiz bin tonilâtoluk dört kruvazör sipariş ettiğini ve bunların Londra deniz anlaşmasına iştirâk eden diğer devletlerin son zamanlarda yaptırdıkları gemilerin aynı evsafını haiz olduğunu söylemiştir.

Harb vaziyeti

Tokyo'da Çingtao hâdiseleri tahkikatı

Tokyo, 20 (A.A.) — Domei ajansı bildiriyor: Başvekâlet müsteşarı Atira bütün gün Tsingtau hâdiselerinin tahkikiyle meşgul olmuş, oradaki japon müessselerinin yanması hâdisesini incelemiştir. Bu hususta hariciye, harbiye ve bahriye nazırlariyle mülakatlarda bulunmuştur. Asıl nazarı dikkati celbeden husus, bu yangında japon iplik imalâthanelerinin ve 200 milyon yen kıymetinde tahmin edilen pamuk stokunun yanmış olmasıdır.

Japonya tavrını değiştirmiyecek...

Maamafih tahkikat neticesi her ne olursa olsun japon hükümetinin Çine karşı tesbit etmiş olduğu hareket tarzında hiç bir değişiklik olmıyacaktır. Bu program Nankinin sukutundan sonra kabine azasiyle büyük erkânı harbiye arasında yapılan müteaddit müzakereler sırasında tesbit edilmiş bulunuyor.

... Ve taarruza devam edecek

Bu program hususunda şurası kayda değer ki, Çindeki japon orduları kumandanı general Matsui geçen gün beyanatta bulunmuş ve millî Çin hükümeti Japonyaya karşı aldığı vaziyeti değiştirmediği takdirde japon ordularının Çin kuvvetlerine taarruza devam edeceklerini söylemiştir.

Japonlar Hangşov'a taarruza başladılar.

Şanghay, 20 (A.A.) — Japon kıtaatı, bu gün Hangşov'a karşı taarruza başlamışlardır.

Japonlar Yangtse'de seyrisefere izin vermiyorlar

Hankeu, 20 (A.A.) — D. N .B. bildiriyor: Şanghay'a doğru yola çıktığı bildirilen ingiliz Capotown kruvazörü tekrar buraya dönmüştür. Japonlar iç Yangtze'de gemilerin seferine müsaade etmemektedirler.

Hankov'da emniyet mıntakası

Londra, 20 (A.A.) — İngiltere hükümeti, Hankov'da bir emniyet mıntakası teşkili lüzumu hususunda Tokyoda teşebbüste bulunmuştur.

Haber alındığına göre, Amerika ve fransız hükümetleri de bu teşebbüse iştirak eylemişlerdir.

B. Herbert Sido Bothan İstanbuldan ayrıldı

İstanbul, 20 (Telefonla) — Bir tetkik seyahati yapmak üzere memleketimize gelen ve Ankaraya da giden Sunday Times gazetesinin politika muharriri Herbert Side Bothan Londraya gitmek üzere bugün ekispresle şehrimizden ayrıldı. İngiliz gazetecisi Sirkecide türk meslekdaşları tarafından uğurlanmıştır.

Meşhur fransız kadın tayyarecisi Maryse Hilsz

Maryse Hilsz yeni bir rekor hazırlıyor

Marsilya 20 (A.A.) — Tanınmış kadın tayyarecilerden Maryse Hilsz, düz hat üzerinde kadın tayyarecilere aid mesafe rekorunu kırmak tasavvurundadır. Bu hususta hazırlıklara başlamak üzere Marsilya yakınındaki istr hava meydanına gelmiştir.

Filistin'de yapılan italyan propagandası

İngiltere İtalyaya ihtarda bulundu

Londra, 20 (A.A.) — Dış bakanı Eden, Avam kamarasında yaptığı beyanatta, İtalya Filistindeki propagandasına nihayet vermediği müddetçe italyan - ingiliz münasebetlerinin iyileştirilmesi için yapılacak konuşmalara elverişli bir hava yaratılmasına imkân olmadığını italyan büyük elçisine ihtar ettiğini söylemiştir.

Tel - Aviv'de grevler

Tel-Aviv, 20 (A.A.) — Liman amelesinin gündelikleri neticesinde çıkan anlaşma dolayısiyle liman ve menderekte işler durmuştur. Grev devam ettiği takdirde liman kumpanyası, grevcilerin büyük bir kısmını yerine Selânik limanında çalışan yahudi ameleyi getirmek niyetindedir.

Bu cumartesi

"Ulus" un ilâvesi

Türk şehirleri

ne hasredilmiştir. Türk şehirlerine aid

Fevkalâde resimler

Bundan başka ilâvenin son kapak sayfasında

Ankara plânı

Gene bu ilâvenin içinde, birçok enteresan yazı ve fıkralar,

Üstad profesör

Bruno Taut

Modern mimarî içinde türk üslûbunun nasıl doğacağını, yeni türk evinin nasıl olacağını, mimar Sinan ve eseri hakkındaki hayranlıklarını, ve Ankara şehrine aid mülâhazalarını anlatıyor.

Profesör Egli

Türkiyede inşa hareketine dair pek kıymetli bir yazı vermiştir. Nihayet

G. Bartch

Türk şehirlerinin karakteristiklerini, birçok resimlerle anlatıyor.

CUMARTESİYİ BEKLEYİNİZ!

TÜRKİYE BASINI

Yüksek tahsil gençliği için oba

CUMHURİYET'te Yunus Nadi, yüksek tahsil gençliğinin vaziyetini kolaylaştıracak tesislerin devletçe kurulması meselesini ele alarak diyor ki:

" Bir çok memleketlerde bizim üniversite obası dediğimiz üniversite siteleri tesis olunmuştur. Biz Paris'teki siteyi görüp gezmeğe fırsat bulmuştuk. Paris üniversite sitesinde dünyanın belli başlı memleketlerinin hepsi kendilerine aid güzel pavyonlar yaptırmışlardır. Orası bir âlemdir. Her iki tarafı tetkik eden Lyon üniversite sitesinin Paristekinden dahi mükemmel olduğunu bize temin ettiler.

Bu üniversite sitelerinde her şeyden evvel talebeye temiz, konforlu, sıhî olarak yatıp kalkacağı bir yer temin olunuyor. Eğer isterse talebenin iaşesi de site tarafından deruhte olunabilir. Biz Paris sitesini gezdiğimiz zaman yatma ve yiyip içme masrafının mecmuunu bizim paramızla 18 buçuk lira olarak hesab etmiştik ki çok ucuz olduğunda şüphe yoktur. Bunun haricinde üniversite sitesinde oturmanın yüksek tahsil gencine temin ettiği daha birçok maddî ve manevî iyilikler vardır."

Muharrir, yüksek tahsil gençliğinin vaziyetini kolaylaştıracak olan bu çok faydalı tesisin memleketimizde de vücude getirilmesi lüzumunu belirterek, Başbakan B. Celâl Bayar'ın bu hususta kendisine söylemiş olduğu şu sözleri kaydediyor:

" Sizin de üzerinde durmuş olduğunuz mesele cidden yerinde ve yapılması elzem bir iş olarak esasen benim de düşünceme dahil bulunuyordu. Siz Obayı İstanbul üniversitesi için ileriye sürmüş bulunuyorsunuz. Ben onu hem İstanbul, hem Ankara için lüzumlu buluyorum. Bir ucundan Ankarada da başlamış olan yüksek tahsilin muntazam ve müreffeh bir hayat içinde huzurla ileri götürülmesi için İstanbul gibi Ankara'da da talebe yurdu vücude getirmekliğimiz katî bir vücub altındadır. Bu işin tatbik ve icra mevkiine çıkarılabilmesi için imkân arayacağız ve zannederim ki arayınca da bulacağız. Bu imkânın hududunu ölçmek için talebe hayatı üzerinde yakından tetkikler yapmağı yakın işlerimin programı meyanına koymuş bulunuyorum. Yüksek tahsil gençliğimize mükemmel yetişmeleri için bu türlü kolaylıklar temin edebilmekten pek ziyade sevineceğimizi söylemeye hacet bile yoktur."

ÇOK ÇOCUKLU AİLELER

SON POSTA'da Muhiddin Birgen, çok çocuklu aile sahiblerinden, hayatlarındaki güçlüğü belirten mektublar aldığını kaydederek diyor ki:

" Hükümet maaşlardan kesilen kazanç, buhran muvazene vergilerini yeni bir kalibe dökmek ve alâkadarların yüklerini hafifletmek arzusundadır. bu hususta tetkikler yapılıyor. Bu tetkikler arasında acaba bu nevi insanların derdlerini dikkate almak, yapılacak hafifletme ameliyesini bu derdlerle mütenasib bir şekilde mütalea etmeye imkân yok mudur?

Bence buna imkân vardır, fakat, acaba bu tarzda yapılacak bir hafifletme derdin izalesine kâfi gelebilir mi? Kâfi gelmese bile, gene bir teselli, derde karşı bir alâkadarlık alâmeti olabilir. Hiç olmazsa, çok çocuklu ailelere karşı devletin başka türlü baktığını gösteren bir başlangıç olur ve bu fikir, gittikçe inkişaf ederek tedricen daha geniş sahalarda tatbikat mevzuu olmasına yarar.

Devlet, kazanç nisbetlerinde, irad nisbetlerinde, maaşlarda, ücretlerde ve nihayet vergilerde çok çocuklu ailelerle az çocuklular ve hiç çocuksuzlarla büsbütün bekârlar arasında elbet başka başka muameleler yapmaya, başka başka hesablarla hareket etmeye mecburdur. Birçok memleketlerde bu, böyledir. Bugünkü Avrupanın hemen hemen hiç bir memleekti yoktur ki bu mesele karşısında herhangi bir vaziyet almış bulunmasın. Kimisi fazla, kimisi eksik alâka gösterir, fakat hepsi de bu mesele ile meşguldür. Aynı medeniyet ve aynı içtimaî teşkilât ve içtimaî nizam içinde yaşadığımız halde, bu mesele ile hiç meşgul olmıyan ve yahud bu bahse karşı pek az alâka gösteren yalnız biziz.

Bu mesele halledilmez bir muamma da değildir. Biraz bekârdan, biraz çocuksuzdan isteyip çok çocukluya biraz yardım etmek ve aynı zamanda bir tek babanın avucuna bakan çocuklara bir himaye kucağı açmak çok basit bir iştir."

Japi yola çıktı

İstres, 20 (A.A.) — Hafif tayyareler için doğru hat üzerinde dünya mesafe rekorunu kırmak üzere tayyareci Japy ile Morizon bugün öğleden sonra uçmuşlardır.

No: 50

Plevne Müdafaasında Bir İngiliz Zabiti

Yazan:
Yüzbaşı F. W. von Herbert

Çeviren:
Nurettin ARTAM

Harbi gözle görmekten ziyade kulakla işitmek insana dehşet verir

— Müşir takviye kıtaları istedi. Sağ cenahımızda işler kötü gidiyor. Ruslar, iki tabyayı zaptettiler; Bulgareni yolu üzerine ilerliyorlar.. Eğer sağ cenahımızı Plevneye kadar sürmeğe muvaffak olurlarsa o zaman ricat yulumuz kesilecek ve biz iki ateş arasında kalacağız. İhtiyat kuvvetleri de harbe girdi. Ferik, bizim ihtiyatları da oraya gönderdi. Şimdi, bu tabyadan da iki bölük istiyorlar. Sen bölüğünle hareket et. Yol göstermek üzere karargâhtan bir emir neferini de beraberine al! Yan siperlerden bir bölük de senin peşin sıra yola çıkacak. Buradaki tabyayı sağ taraftaki yan siperinden iki bölük işgal edecek !

Ben askerlerimi topladığım sırada yan siperlerden p ve q bölükleri tabyaya gelmişler ve bir an için bir karışıklık olmuştu. Çok geçmeden cenub istikametinde yola çıktık. Bir atlı bizi bekliyordu.

İki buçuk millik bir mesafeyi yürüyecektik ki bu yürüyüş yarım saatten fazla sürmedi.

Yola çıktıktan bir müddet sonra, benim bölüğe mensub olmıyan askerlerin de arkamdan geldiklerini farkettim. Yürüyüşü durdurmaksızın bunların kimler olduklarını anladım; bu askerler, P bölüğünün sağdaki yan siperlere sığmmış olan avcıları idi. Tabiî vaziyetlerde Bakkal Çavuşa akıl danışmak âdetti; fakat şimdi bölük kumandanı vaziyetinde bunu yapmak kibrime dokunuyordu. Bir Mülâzımın kumandası altında kırk nefer vardı; bunlar ya aldıkları emri yanlış anlamışlar, yahud da hiç bir emir almamışlardı. Biraz düşündükten sonra bunlara, işlerin kötü gittiği cenubta şimalden ziyade lüzum olduğuna karar verdim. Bunun üzerine bunları bölüğüme aldım. Böylece sancak bölüğü hariç olmak üzere dört takım ve 180 askerim oluyordu.

Plevne ile Griviça yolunun tam ortasında bulunan Griviça köprüsünden geçtikten sonra Bulgareni yolu üzerinden garbe doğru yarım mil yürüyüp tarlalara saparak umumî karargâhın ve fasılasız ateş eden merkez bataryalarının bulunduğu hafif meyilli tepelere yaklaştık. Plevne, bu tepenin arkasındaydı. Sol tarafta bir mil kadar uzakta rus piyadeleri yığın halinde görünüyordu. Bizimkiler, tepenin üstünde kendilerini yeniden toplamağa çalışıyorlardı. İki taraf arasındaki topraklar ölülerle dolu idi. İleride cenuptaki iki tabyamızın rusların elinde bulunduğunu dürbünümle görüyordum. Bir kısmı sürülmemiş tarlalardan, bir kısmı çiğnemiş mısır tarlalarından ibaret olan yamaçlar boştu.

Buralarda ne çit, ne siper, ne kulübe, ne ev, hiç bir şey yoktu.

Yirmi mil murabbaı kadar büyük olan harb sahasına baktım. Burayı tasvir etmekten kalemim acizdi. Fakat harbi gözle görmekten ziyade harbin sesini kulakla duymak daha korkunç bir tesir yapıyor. 240 topun mütemadiyen gürliyen sesleri, uzaktan havlıyan çoban köpeklerinin uğultusu gibi geliyor, dağlar çatırdıyor, yanar dağlar fışkırıyor gibi idi.

Ayağımın altındaki toprak bütün sinirleri gerilmiş ve hummaya tutulmuş canlı bir mahlûk gibi tir tir titriyordu. Bir yangın ortasında ayakta duruyormuşum gibi geliyordu bana.

Manzara, içinde tarihin bir parça sı eritilen, örse vurulan, şekil verilen bir fırın gibi idi.

Bizi karşılamağa gelen atlı bir zabit, eliyle acele etmemizi istiyen bir işaret yaptı. Galiba bu zat, Osman paşanın yaveri Talat beydi. Yanıma koştum; kendimi, bölüğün muvakat kumandanı olarak takdim ettim. Aramızda çabuk çabuk şöyle bir mükâleme geçti :

O — Askerleriniz harbe hiç girmemiş midir ?

Ben — Hayır efendim, fakat cesur ve muharebeye isteklidirler.

O — Birinci ateş hattına girebilir misiniz ?

Ben — Tabiî girebiliriz efendim.

O — Öyleyse haydi, çabuk olun !

Bundan sonra koşmağa başladık ve biraz sonra yedi sekiz tabur olduğunu tahmin ettiğim bir piyade grupunun arasındaydık. Bunlar, karışık bir halde idiler; manevî kuvvetleri de sarsılmışa benziyordu.

İlk hücum hattı teşkil olunmuştu; bizde bunlara iltihak ettik.

Sonraları öğrendiğime göre vaziyet şöyle idi :

İlk hatta benim bölüğüm, tabyada bizim ihtiyatlarımızı teşkil eden ve henüz harbe girmemiş bulunan D ve t bölükleri. keza simdiye kadar harbe girmiyen ve sekiz ihtiyat taburunun sonuncusu olan tam bir tabur, bizim tabyanın sol tarafındaki yan siperlerinden bizim ardımızdan gelen r bölüğü ve her iki cenahta birer nizamiye süvari bölüğü, yani 1000 piyade ve 350 atlı asker vardı ve bu kuvvet Talât Beyin kumandası altında idi.

İkinci hatta ise mağlûb olmuş olan n ve yeniden organize edilip biraz kendilerine gelen piyadelerden 2 tabur, aşağı yukarı harbe girmemiş sayılabilen ve bizim tabyanın sagındaki tabyadan gönderilmiş olan iki bölük, altı ,yedi muhtelif taburlara mensub olup bozulmuş, karışmış, ondan sonra kıtalarını kaybetmiş bir takım zabitler kumandasında derhal teşkil edilivermiş üç bölük, bir cenahta osmanlı kazakları, bir cenahta çerkes atlıları bulunuyordu. Bunların mecmuu 1500 piyade ve 150 atlı asker tutuyor ve bu kuvvet doğrudan doğruya müşirin kumandası altında bulunuyordu.

(Sonu var)

İSTANBUL'DAN

En ileri sanayi şehrimiz İstanbul

İstanbul sanayici bir şehir olarak da bütün şehirlerimizin önünde bir ehemiyeti haizdir. İstanbulda yalnız sanayide çalışan işçilerin sayısı birçok şehirlerimizin nüfusundan fazladır. Eğer bu işçi nüfusuna bir de bunların geçindirdikleri aile efradı ilâve edilecek olursa Ankara nüfusuna muadil bir nüfus kalabalığının sanayi işçiliği ile geçindiği meydana çıkar.

YAZAN:
Neşet Halil Atay

Birinci derece ithalâtçı, ikinci derece ihracatçı bir şehir olan İstanbul, sanayi müesseselerinin çokluğu ve sınaî istihsalâtının tenevvuu bakımından memleketin en ileri sanayi şehri telâkki edilebilir.

Türkiyede sınaî faaliyetin son yıllar içinde başladığına ve elde bu faaliyetleri günü gününe tesbit eden rakamlar bulunmadığına göre; İstanbuldaki ufak büyük sınaî müesseseler, bunların sermaye, istihsal ve iş vaziyetleri hakkında rakamlar vermek şüphe yok ki mümkün değildir. Fakat tahminler yapılabilir.

Alâkadar ve salâhiyettar bir zat bana; İstanbulda, teşviki sanayi kanununun muafiyetlerinden istifade eden 250 si mütekâmil telâkki edilebilecek 450 - 500 birinci sınıf sanayi müessesesinin bulunduğunu ve bu müesseselerde 11-12 bin arasında işçi çalıştığını söyledi. Gene bu zatın tahminlerine göre; bu müesseselerin tesis sermayeleri 70 - 75 milyon ve yıllık ciroları 100-120 milyon arasındadır. Mütedavil sermayeyi tesis sermayesinin asgarî yüzde ellisi olarak hesab etmek yanlış olmazsa, bu rakamlarla, İstanbuldaki belli başlı sanayi müesseselerinin istihsal, sermaye ve iş vaziyetleri hakkında şöyle böyle tahminler yapılabilir.

İstanbul sanayiciliğinde ikinci bir tetkik mevzuu da, - içine tenekeci, sobacı, kolacı ilh. ilh. gibi küçük sanayi erbabını da alan - ve sayıları 11 - 12 bine çıkan küçük sanayi müesseseleriyle, sayıları iş mevsimlerinde oldukça yüksek rakamlar dolduran, mevsim işçileridir. Alâkadarlar tütün işçilerinin asgarî 8-9, ihraç mevsimlerinde 40, vasatî olarak da 15 bin olduğunu söyliyorlar.

Bunun gibi, İstanbul üzerinden ihraç edilen, fındık, ceviziçi, deri, tiftik, yapağı, yaş meyva ilh. gibi gıda ve ham maddelerimizin İstanbulda oldukça kalabalık ve mütehassıs işçileri vardır.

İstanbulda henüz kimse, bu sayısı 11-12 bine varan, ve hemen hepsi sermaye kârlarından ziyade iş gelirleriyle geçinen, küçük sanayi müesseselerinin sermaye, istihsal, ciro hattâ işçi vaziyetleri hakkında derhal cevab verecek vaziyette değildir. Terziler, ayakkabıcılar, uzunçarşı esnafı, kahve değirmencileri, kantarcılar, nargile marpuççuları ve binlerce küçük atelyeler... bunlar ne kadar sermaye ile çalışırlar, ne çıkarırlar, neye maledelerler, nerelere satarlar, kârlarının vasatileri nelerdir?..

Salâhiyettarlar, bu küçük müesseseler için, iş, ciro ve kârları hakkında bir tek rakam vermeksizin, sadece, 7-8 milyon arasında bir sermaye tahmini yapılabileceğini söyliyorlar.

Gene tahminî olarak, İstanbulda mağaza ve bürolarda çalışanlar dahil olmamak üzere; 11 - 12 bini birinci sınıf sanayi müesseselerinde, 15 bini tütün işlerinde geri kalanı da küçük sanayi müesseselerinde olmak üzere ortalama 50-60 bin kadar daimî sanayi işçisi bulunduğu hesab ediliyor.

İstanbulda sanayi işçilerinin gündelik kazançları - çıraklar müstesna - en çoğu 350 en azı 80 olmak üzere vasati 120 kuruştur.

İstanbuldaki sanayi işçilerinin iş kabiliyetleri hakkında şimdiden leh veya aleyhte hükümler verilemez. Ham maddecilikten sanayiciliğe geçiş devrinde, her memlekette olduğu gibi bizde de, işçiler henüz meslek ihtisaslarını tamamlamamışlar, ve iyi işçiliğin vasfı olan, meslek ahlâkını edinememişlerdir. Bu meselenin tam halli, mütehassıs işçi, ustabaşı yetiştirmek üzere ikinci beş senelik plâna, ve maarifin hazırladığı programa konan tedbirlerin tatbikına bağlıdır. En az, meselâ, yüksek mühendis mektebinden makina elektrik nafıa ustabaşıları yetiştirmek için yapılan tadilâtın (teknikum), ameleler için fabrikalarda açılacak mekteb (ki havuzlar idaresi bir işçi mektebi açmış ve tedrisata başlamıştır) ve kursların ilh, ilk talebelerini vermelerini beklemek lâzımdır. Buna rağmen, alâkadarlar, türk işçisinin zekâ, tahammül ve yüksek iş kabiliyetinden takdir ve ümidlerle bahsediyorlar.

İstanbuldaki ufak büyük sanayi müesseseleri arasında fazla istihsalin sebeb olduğu, hiç bir türlü rekabet yoktur. İstihsal edilen her türlü mal satılmaktadır. Ve satış iç pazarın satınalma kabiliyetinin inkişafı nisbetinde daha da artacaktır. Trikotajcıların yaptıkları bir hesaba göre; memleketimizde bir kişiye 10 yılda bir fanila, yahut on kişiye bir yılda bir tek fanila düşüyormuş. Şüphe yok ki nesabta, iç gömleğini kendi tezgâhından çıkaran köylüye büyük bir yer ayırmak lâzımdır. Fakat hesab yalnız büyük şehirler nüfusuna göre yapılsa gene lehte ve muayyen neticelere varılabilir. Vaziyetin lehte inkişafını gösteren birkaç rakam da şudur:

1935 yılında İstanbulda 401 ferdi müessese, 16 anonim, 11 limited şirket terki ticaret etmiş, 34 ferdi müessese şirket haline gelmiş, 138 kollektif, 7 komandit şirket feshedilmiş, 34 kollektif 4 komandit şirket tasfiye edilmiş, buna mukabil; 805 ferdi müessese, 175 i kollektif, 32 si limited, 9 u anonim, 5 i kooperatif, 3 ü komandit şirket olmak üzere, 808 müessese kurulmuştur.

1936 da - fark yüzde yüz lehe olmak üzere - kapananlar 419, kurulanlar 833 dir. 1937 rakamları 1936 dan daha iyidir.

İstanbulda teessüs eden sanayiden, % 90 dan fazlası bütün memleketle alâkadardır. Trikotaj, kauçuk, kablo, kontrplâk, mobilya, kurşun kalem, çikolata, konserve, sıhhî müstahzarat, matbaacılık, demir, tamirat ve inşaatı bahriye ilh. ilh.. sanayii tamamen denecek kadar İstanbuldadır. En yüksek değirmenler, deri ve sabun fabkaları da İstanbuldadır.

Ve bu sanayi ilk teessüs devrinden itibaren kendilerini gittikçe tasfiye etmişler, fenaları, fena malzeme ve şartlarla teessüs edenleri tedricen ortadan kalkarak - meselâ trikotajcılar 60 dan 30 a inmişlerdir - yerlerini oldukça muntazam istihsal yapan ve işlerinde nisbeten ihtısaslaşan müesseselere bırakmışlardır.

Mevcud sanayiden çikolatacılar ham maddeden alınan istihlâk resminin fazlalığından glikozcular şekeri himaye için konan istihlâk resminden, ve belli başlı bütün sanayi müesseseleri, muamele vergisinin tarh ve cibayet tarzından müştekidirler. İçlerinde mecbur oldukları, için bu vergiye karşı tedbirler aradıklarını ve bulduklarını söyliyenler de vardır. Hiç bir şikâyet, mükellefiyetin aleyhine değildir. Verginin çok veya az olması, sanayicilerimizi ikinci derecede alâkadar ediyor. Şikâyetler, verginin aynı sanayi zümresine muhtelif nisbetlerle tatbikına, bir de aynı zümre içindeki küçük müesseselerin muafiyetlerine aiddir. Meselâ; İstanbul değirmencileri, muamele vergisinin kendilerini taşra değirmenleriyle rekabet edemez bir hale getirdiğinden, deri sanayicileri verginin muafiyetlerinden istifade için - kalite ve maliyet zararlarına rağmen - fabrikalarını küçük atelyeler halinde işletmeğe mecbur kaldıklarından bahsediyorlar.

Söylenenleri ve söylenenlere karşı hükümetçe şimdiye kadar alınan ve bundan sonra almacak tedbirleri de göz önünde bulundurmak şartiyle vaziyet şöyle hulâsa edilebilir:

a - İthalâtçı ve ihracatçı bir şehir olarak, Türkiye şehirlerinin en başında gelen İstanbul, sanayici bir şehir olarak da gene bütün şehirlerimizin önünde bir ehemiyeti haizdir. İstanbulda yalnız sanayide çalışan işçilerin sayısı birçok şehirlerimizin nüfusundan fazladır. Eğer bu işçi nüfusuna bir de bunların geçindirdikleri aile efradı, asgarî bir nisbetle - meselâ bir aile üç kişi hesabiyle - ilâve edilecek olursa - ki 3×60,000 = 180.000 olur - İstanbulda Ankara nüfusuna muadil bir nüfus kalabalığının sanayi işçiliği ile geçindiği meydana çıkar.

b - İstanbulda sanayi işçilerinin günde vasatî 120 kuruş kazandıklarına göre; bunun bir günlük tutarı 72,000 bir aylık tutarı 2,160,000 liraya varır ki, bu kadar çok bir parayı bir yarı müstemleke merkezi olan imparatorluk İstanbulu, yalnız İstanbuldaki memurlarına değil, bütün devlet memurlarına maaş olarak ödemezdi,

İki İstanbul arasındaki farklardan biri de, imparatorluk İstanbulun iç memleketten vergi şeklinde çekerek İstanbullular arasında taksim ettiği parayı, cumhuriyet İstanbulun ihtısasını ve işini satarak temin mesidir.

c - İthalâtçı, ihracatçı İstanbul bi, sanayici İstanbul da, İstanbul coğrafyasının bir eseri telâkki edilebilir. Fakat sebeb yalnız bu değildir. İmparatorluk devrinden de İstanbul coğrafyası bugünkü gibi idi. Hattâ şehrin iktısadî hinterlandı daha büyüktü. Fakat o zaman İstanbulda - işlerin içinde olanların söylediklerine göre - devlet fabrikalarında çalışanlar dahil, sanayi işçilerinin yarısı türk olarak, 4000 i geçmezdi. Sanayici cumhuriyet İstanbulu, daha fazla müstakil Türkiye cumhuriyet devletinin eseridir.

d - Yıllık cirosu asgarî 100 - 1 milyon arasında tahmin edilen İstanbul sanayii, bu büyük kudretiyle, pazarlara doğrudan doğruya tesir yapmakta, bu pazarlara bıraktığı bu pazarlardan çektiği, iş ihtısas ve kârlarla hem kendi refahının hem de memleket refahının kişafına hizmet etmektedir.

İstanbulun kara günleri, ıstırarı arkada kaldı. Cumhuriyet İstanbulu yeni ekonomik şartları içinde, asırlarca hasretini çektiği, refah ve seretlerini kıskanarak dinlediği, Avrupanın büyük tacir ve sanayici şehirlerinden biri haline gelmek yolundadır. Ve bu iktısadî İstanbulun, milî pazarlara dayanarak kurulması milli pazarların inkişafiyle muvazi bir refaha doğru ilerlemesi, parlak bir taliidir.

RADYO

Ankara :

ÖĞLE NEŞRYATI: 12.30 Muhtelif plâk neşriyatı — 12.50 Plâk: Türk musikisi halk şarkıları — 13.15 Dahilî ve haricî berler.

AKŞAM NEŞRİYATI: 18.30 Muhtelif plâk neşriyatı — 19 Türk musikisi ve halk şarkıları (Servet Adnan ve arkadaşları) 19.30 Saat ayarı ve arapça neşriyat — 1 Türk musikisi ve halk şarkıları (Halûk cai ve arkadaşları) — 20.15 Sıhhî konuş Dr. Nusret Karasu — 20.30 Plâkla dans sikisi — 21 Ajans haerleri — 21.15 Stü salon orkestrası: 1- Verdi: Aida, 2- Ser L'Avia dans Catalane. 3- Schreiner: M calische Fauschungen — 21.55-22 Yar program ve istiklâl marşı.

İstanbul :

ÖĞLE NEŞRİYATI: 12.30 Plâkla musikisi — 12.50 Havadis — 13.05-14 P la türk musikisi

AKŞAM NEŞRİYATI: 17 İnkılâb de Üniversiteden naklen: Mahmud Esat kurt tarafından — 18.30 Plâkla dans m kisi — 19 Konferans: Çocuk terbiyesi, Kâmi Akyüz tarafından — 19.30 Konfer Beyoğlu Halkevi namına inkılâpçılık, M met Hamdi Başar tarafından — 19.55 B haberleri — 20 Klasik türk musikisi: C yan Nuri Halil, Keman Reşat, Keme Kemal Niyazi, Tanbur Dürrü, Nısfiye lâhaddin Candan, Kanun Vecihe, Ut S — 20.30 Hava raporu — 20.33 Ömer tarafından arabça söylev — 20.45 Vedia za ve arkadaşları tarafından türk musi ve halk şarkıları (S.A.) — 21.15 ORK TRA: 1- Maillart: Les dragons de Vill 2- Gregh: Nuits Algériennes, süite 3- Gr Norvvegischer Brautzng. 4- Lehar: La f me ideale, valse. 5- Hans May: Sérénad 22.15 Ajans haberleri — 22.30 Plâkla s lar, opera ve operet parçaları — 22.5 Son haberler ve ertesi günün programı

Avrupa :

OPERA VE OPERETLER: 19.30 dapeşte — 21 Milano, Roma — 21.30 P - P.T.T. — 24 Frankfurt.

ORKESTRA ve SENFONİK KONSE LER: 14.10 Frankfurt — 16 Königsberg 19.10 Kolonya — 19.30 Stokholm — 20 za — 21.30 Königsberg, Strazburg — 2 Kopenhag — 23.35 Droitvich.

HALK MUSİKİSİ: 11.30 Stuttgart 23.25 Budapeşte (Sigan müziği)

BİR SÜRGÜN

— 50 —

YAKUB KADRİ

— Şu gördüğünüz enteresan tip, dedi, senatör P. D. dir ve Fransanın en büyük endüstriellerinden biridir. Derler ki, gençliğinde çok yakışıklı bir adammış. Hattâ bir rivayete göre Guy de Maupassant'a (Bel Ami) modeli olan bu imiş. *Il a des origines très obscures, comme Bel Ami d'ailleurs...*

Comtesse ilâve etti :

— Bir tane de *Rotschild* görmek ister misiniz ? Işte XVI cı Louis'ye benzeyen şu büyük burunlu, şişman kadınla konuşan kumral adam....

Derken siyah dantelli yelpazesinin ucuyla, saçları tıpkı eski berber dükkânlarında görmeğe alıştığımız klâsik, yarı peruka, erkek kuvafürü modellerini hatırlatan uzun boylu, burma bıyıklı bir efendiyi işaret ederek :

— Buna gelince; dedi, *C'est l'homme le plus parisien de Paris.* Yüksek banka âlemine mensubdur ve kadınların pek gözdesidir.

Yakası canfesten, gri bir redingot giyiyordu ve kocaman bir plastron boyunbağının ortasında nohut tanesi büyüklüğünde bir incisi vardı. Ancak salon adamlarında bulunan ince bir sezişle Comtesse'in kendisinden bahsettiğini hissederek ona doğru ilerledi. Yürürken adeta kırıtıyordu. Iğildi, Madamın elini öptü :

— *Chère Madame..*

Doktor Hikmetin mevcudiyetinden bihaber görünüyordu. O, ayağa mı kalkacak, oturduğu yerden selâm mı verecek, yoksa sıvışıp gidecek mi, bilmiyordu. Comtesse, elini tersiyle kendisini işaret ederek :

— *Je parlais, justement de vous à Monsieur. Je disais à Monsieur* (Adınız neydi ?)... *que vous étiez l' homme le plus parisien du monde.*

Kâküllü adam, doktor Hikmetten yana başını çevirmeğe bile lüzum görmiyerek yapmacık bir korku ile etrafına bakındıktan sonra Comtesse'in kulağına doğru iğildi :

— Bilmem bu sitayişinizden memnun mu olayım, mahzun mu ? dedi. Zira Duchesse d'Urat'nın salonunda görüyorum ki bir Çinli veya bir türk olmak daha iyi..

Comtesse şaşkınlığından ne yapacağını bilemedi. Ust üste öksürür gibi yaptı. Gri redingotlu efendi bir pot kırdığını derhal anlamış olacak ki hemen sözünü çevirdi :

— Belki de Duchesse'in hakkı var; dedi. Bir Parisli neden mutlaka herkesten üstün olsun ? Fransızların büyük bir kusuru vardır. Dünyayı kendi memleketlerinden ibaret sanırlar. Fakat, hakikatte hududlarımız dışında görüp öğrenmek ihtiyasında bulunduğumuz bir çok şey olabilir.

Bu mevzuu yakalar yakalamaz, artık, dünyayı gezip dolaşmanın faydalarına dair ağızdan ağıza dolaşan harcıâlem ne kadar lâflar varsa hepsini birbiri ardı sıra sayıp dökmeğe başladı. Ve ne jestler, ne edalar, ne kırılıp dökülmeler; sesinde ne muzikamsı bir ahenk, ne samimî bir inşat toniyle!. Sanki, söylediği şeyler bir takım yüksek ve derin hakikatlermiş veya mensur bir şiirden parçalarmış gibi.

Herif çekilip gittikten sonra Comtesse, doktor Hikmete :

— Ne kadar güzel konuşuyor, değil mi ? dedi..

Doktor Hikmet, baştan savma bir "Evet !„ demeği bile fazla buldu. Burada, adeta uzvi bir rahatsızlık hissetmeğe başlamıştı. Gûya saatlerce yol yürümüş, gûya bir dik yokuşu tırmanmış gibi yorgundu. Bütün bu odaların içindeki beyhude ve mekanik hareketler, bütün bu boş lâf kalabalıkları ve hele her biri bir cendere içinde sıkışmış gibi dolaşan bu kadın ve erkekler, ona, bir yaşamaktan beziş, bir insanlardan iğreniş duygusu vermişti... Içinden : "Bu gördüklerimin bir kalbi, bir ruhu, bir dimağı var mı ? Severler mi ? Nefret ederler mi? Gerçekten gülüp ağlıyabilirler mi ?„ diyordu. Ve gözlerini bazı şarklı simalara çevirince insanlık namına adeta bir vicdanî huzur, bir emniyet duyuyordu. Bunlar, bütün o pısırık, düşük ve madûn görünüşlerine rağmen öbürlerinden daha ne kadar insan, ne kadar kibar ve ne derece daha enteresan idiler.

— XV —

Şair *Lavalière*'in oğlu *Albert* :

— Işte; dedi, sizin o gülünç, yapmacık, *grotesk* bulduğunuz ve kendi kendinize bunların acaba bir ruhu, bir kalbi, bir dimağı var mıdır ? diye sorduğunuz mahlûkat yok mu ? Işte, Fransız Cumhuriyetini onlar idare ederler. Bu memleketin yegâne hâkim ve sahibi onlardır. Otuz otuz beş milyonluk bir halk içinde, belki, bir kaç bini geçmiyen bir akalliyettirler; belki, yüz yüz elli ailelik bir zümreyi (bir smıf demiyorum) bir zümreyi temsil ederler. Fakat, Fransız devleti denilen mühip ve muazzam çark yalnız bunlar için döner. Köylünün ve işçinin alın teri yalnız bunlar için dökülür. Merâkeşte, Kongo'da, Hindi-Çini'de, Fransız askerleri bunların menfaatlerini müdafaa için can verir. Orta-Çağ'ın derebeylerinin, kölelerini birer hayvan sürüsü gibi istismar etme tarzı hakkında tüyler ürpertici çok şeyler yazılmıştır. - Büyük Fransız Inkilâbındanberi.... Lâkin bizim çocukluk uykularımızı kaçıran bütün o korkunç masalların mevzuu, gözlerimiz önünde cereyan eden - ne diyorum ? - bizzat kendimizin içine karıştığımız hâdiseler yanında bir şaka gibi kalır. On üçüncü asırda bir derebeyi, yirminci asırda bir banka müdürünün veya her hangi bir fabrika sahibinin yanında masum bir köylüdür.

"Hattâ, diyebilirim ki, o eski derebeyleri bu yenilerin yanında birer mücessem fazilet gibi görünürler bana.. Çünkü, onlar, çok defa köylülerine babalık ve rehberlik etmesini de bilirlerdi. Bir kıtlık oldu mu, şatolarının ambarlarını açarlar ve geniş avlularında hastalara, ihtiyarlara sıcak çorba dağıtırlardı. Şu mübarek 1905 yılında, şu Uçüncü

(Sonu var)

HAYAT ve SIHHAT

Çiy ayva yenir mi?

Şimdi herkes ayvanın kompostosunu tercih eder, fakat vaktiyle ayvayı - bıçaklar kesilirse suyu kaçarmış diye - kapının sivri pervazına vurarak parçaladıktan sonra hatır hatır yiyenler çoktu. Onun yamrı yumru şekli bazılarına güzel görünmüş olacak ki - "Hanım abla,, şarkısında olduğu gibi - güzel endamlı bir kadının göbeği ayvaya benzetilirdi.

Ayvaya gösterilen bu rağbette onun eski efsaneler arasında yeri bulunmasının da tesiri olsa gerektir. Meşhur Hesperid kız kardeşlerin bahçesinde yetişen altın elmanın ayva olduğunu bilirsiniz. Ancak gene o efsanelerdeki nifak elmasının da gene ayva olması pek eski zamanlarda bile onu sevmiyenler bulunduğunu gösterir.

Demokratlığı kuran Solon ayvayı sevenler tarafında bulunduğundan, yeni gelinin nikâhtan sonra yatak odasına girerken kapının eşiğinde ayva yemesini kaide olarak koymuş ve ayvanın kokusunu karı koca arasında dirliğe vasıta saymıştı. Ondan sonra da herkes ayvayı sevmeğe alışmıştı Şu kadar ki ağızlarının tadını bilenler, şekerin henüz icat edilmediği zamanlarda komposto yaptıramadıklarından, ayvayı rendeliyerek balla karıştırırlar ve yeni gelinlere de çiy ayva yerine ballı ayva yedirirlerdi. Kimisi de büyük demokratın kanununa tam riayet etmek ister, fakat ayvaya karanfil taneleri sokarak onu daha lezzetle yenilecek bir hale getirirdi.

Bizim hekimlik pirimiz İpokrat da, hasta bir hükûmdarı tedavi etmekten çekinecek kadar demokrat olduğundan, ayvayı sıtmaya karşı ve ishali durdurmak için ilâç olarak kabul etmişti. En büyük üstadın ilâcını, sonra gelen büyük küçük hekimlerin hepsi beğenmeğe mecbur olmuştu. İstanbulun Bizans devrinde meşhur hekimi Aktuarius, şimdiki Çakaldağı eteklerinde yetişen ayvayı balla ve sirkeyle karıştırarak sıtmalılara içirirdi. Büyük Türk hekimi İbni Sina kavrulmuş ayvaya büyük rağbet göstermiş ve onu - daha kolay yenilebilecek bir hale getirmek için biraz da baharat karıştırarak hem kuvvet ilâcı, hem de karaciğerden safra sökdürmek için kullanmıştı. Hekimlerden bazıları da - hep, onu yenilebilecek bir hale getirebilmek maksadiyle - ayvayı şaraba karıştırmayı düşünmüşlerdi.

Ayvanın eski hekimlikte gördüğü o büyük rağbetten şimdi yalnız şurubu kalmıştır. İshale karşı kullanılan sulu ilâçlara ayva şurubu karıştırılınca o ilâçlara güzel bir koku ve lezzet verir. Çocuklar ilâcı daha kolaylıkla içerler.

Bir de ayvanın ortasından çıkan bulaşık maddeyi, eski zaman bayanları saçlarını yapıştırmak için kullandıkları gibi, şimdi de esans fabrikaları onu türlü türlü maddelerle karıştırarak gene saç tuvaleti için ilâç diye satarlar.

Ayvayı çiy olarak yemiş diye yemek zevke bağlı bir iştir. Fakat içindeki azotlu maddesi ancak yüzde bir nisbette olduğu gibi şekeri de devede kulak misali olduğundan onunla beslenmeği ummamalıdır.

Buna karşılık içindeki tanenler pektin denilen maddesi işe yarar. İshale karşı ilâç olarak tesir eden bunlardır.

Şekerle karıştırılarak suda kaynatıldığı vakit güzel renkli, hem de lezzetli hoşaf yahud komposto olur. O vakit besleme kudreti de haylıca artar. Veremli hastalara tanen verebilmek için ayva kompostosunu tavsiye edenler vardır.

Ayvanın yaprakları da yüzde beş nisbetinde su içinde kaynatılarak hem öksürüğü kesmek, hem uyku getirmek için içilir. Fakat çiy ayvanın elde çok tutulduğu vakit cildi tahriş ettiğini unutmamalısınız.

G. A.

Tramvay arabası hızlanınca

Korkup atlayanlardan 5 kişi yaralandı

İstanbul, 20 (Telefonla) — Bu akşam Sirkeciden kalkan bir tramvay arabası Bayazıd'dan Aksaraya doğru inerken birdenbire süratini artırmıştır. Fazla süratle tramvayın arşı tellerin üstüne çıkmış, elektrik freni kullanılamamış, birçok yolcular feryada başlamışlar ve içlerinden bazıları kendilerini dışarıya atmışlardır.

Tıb fakültesi talebesinden Enver ağır yaralanmış, sivil komiser Mehmed, bir kadın, bir musevi ve diğer bir kimse de yaralanmışlardır. Bunlardan komiser Mehmedin yarası da ağırcadır. Tramvay arabası Aksaraya yaklaşırken süratini kaybetmiş, bu suretle daha büyük bir facianın önü alınmıştır.

Sirkeci gümrüğünde bir sundurma yapıldı

İstanbul, 20 (Telefonla) — Sirkeci yolcu salonunda gümrük işleri için yapılan sundurma bugün açıldı. Şimdiye kadar Haliçte bir takım kırık dökük iskelelerde muayene edilen ve oradan gümrük anbarlarına getirilen eşyalar bundan sonra anbar ve antrepolara girmeden ve iskelelere götürülmeden doğruca sundurmaya alınacak, gümrük muamelesi burada ikmal edildikten sonra şehre girmesine müsaade edilecektir.

Sirkeci yolcu salonu da ayın son günü açılacaktır.

Kellog ağır hasta

Nevyork, 20 (A.A.) — Briand - Kellog misakını imza eden Frank B. Kellog, pek ağır hastadır. Kendisi 81 yaşındadır. Altı hafta evvel başlayan beyin humması, dündenberi zatürree ile ihtilât peyda etmiştir.

Spor anketimiz

Ankara muhteliti nasıl tertib edilmeli?

En iyi kararı maçları seyreden halkımız veriyor

Bükreş muhtelitine karşı çıkarılacak Ankara muhtelitine girecek futbolcuları seçmek üzere açtığımız anket müddeti dün bitti. Gelen cevablardan kalanları bugün ve yarın koyarak neticeyi alacağız. Bu netice bize aynı zamanda Ankara sporcularının oyunlarını beğendikleri futbol aslarını da tanıtmış olacaktır. Aşağıdaki rakamlar, anket cevablarını neşre başladığımızdan düne kadar elde edilenlerdir:

KALECİ: Fuad (M.G) 73, Osman (A.G) 10, Cahid (G.B) 5, Ateş (A.G), Fethi (H.G), Refet (G.S) birer.

SAĞBEK: Yaşar (D.Ç) 74, Nuri (G.B), Saffet (M.G) beşer, Mehmed (A.O) 4, Enver (A.G), İhsan (G..B) birer.

SOLBEK: Sabri (H.G) 22, Enver (A.G) 20, Ihsan (G.B) 5, Mehmed (A.O), Saffet (M.G) dörder, Nuri (G.B), Yaşar (D.Ç) üçer, Salih (M.G), Ali Rıza (A.G) ikişer. Nihad (A.S) 1.

SAĞ HAF: Musa (A.G) 28, Kadri (G.B) 27, Abdül (A.G) 7, Semih (A.G) 5, Gazi (D.Ç) 4, Hasan (G.B) 3, Ali Rıza (A.G) 2, Sedad (A.S), İbrahim (D.Ç), Münür (G.B), Hüseyin (D.Ç) birer.

ORTA HAF: Hasan (G.B) 65, Semih (A.G) 9, Cahid (M.G) 4, Ali Rıza, Musa (A.G), Hüseyin (D.Ç) birer.

SOL HAF: Musa (A.G) 36, Abdül (A.G) 13, Hasan (G.B) 6, Semih (A.G), Kadri (G.B) dörder, Kâmil (D.Ç) 3, Yusuf (G.B), Gazi (D.Ç), Enver (A.G) ikişer, Cahid (M.G), Hüseyin (D.Ç) birer.

SAĞ AÇIK: Hilmi (H.G) 28, Selim (G.B) 13, Mustafa (D.Ç), Ali (G.B) on birer, Şerif (H.G.), Hamdi (A.G) beşer, Abdül (A.G) 3, Salâhaddin (G.B) 2, Abdi (A.G), Rasim (G.B), Ali Rıza (A.G) birer.

SAĞİÇ: Yaşar (A.G) 36, İskender (A.O) 16, Rıza (M.G) 15, Ali (G.B) 4, İzzet (H.G) Fahri (A.G) üçer, Abdül (A.G), Reşad (A.S), İbrahim (D.Ç) birer.

ORTA: Rıza (M.G) 53, Füruzan (G.S), 7, Abdurrahman (H.G) 5, İskender (A.O), Orhan (D.Ç) dörder, Musa (A.G) 2, Rasim (G.B) 1.

SOLİÇ: İzzet (H.G) 17, Fahri (A.G) 15, Ali (G.B) 11, Yaşar (A.G), İskender (A.O) yedişer, Orhan (D.Ç), Rıaz (M.G) dörder, Füruzan (G.S) 2, Fethi (D.Ç) bir.

SOLAÇIK: Kemal Şefik (D.Ç) 25, Ali (G.B) 16, Naci (M.G) 15, Hilmi (H.G), Şerif (H.G) beşer, Fethi (D.Ç) 3, Rasim (G.B), Selim (G.B) ikişer, Salâhaddin (G.B) 1.

Kurtuluşta Arım so-kağında Salâhaddin

Basın Spordan İhsan Alsaç

İskân Umum müdürlüğünde Faruk Köken

Ulus Basımevinde Mustafa Sadıç

Maarif cemiyeti mektebinde 129 Ali Boset

Samanpazarı Foto Rıdvanda Fikri Kalat

Basın Spordan, Ihsan Alsaç
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Hilmi (H.G), Ali (G.B), Yaşar (A.G), Fahri (A.G), Ali Rıza (A.G).

Kurtuluşta Arun sokakta Salâhattin
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Hilmi (H.G), Yaşar (A.G), Rıza (M.G), İzzet (H.G), Ali (G.B)

Ulus basımevinde Mustafa Sadıç
Osman (A.G) — Yaşar (D.Ç), Enver (A.G) — Musa (A.G), Hasan (G.B), Abdül (A.G) — Selim (G.B), Yaşar (A.G), Rıza (M.G), Fahri (A.G), Hamdi (A.G)

T. Maarif Cemiyeti Ic de 179 Ali Boset
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Selim, (G.B), Ali (G.B), İskender (A.O), Rıza (M.G), Hamdi (A.G)

Samanpazarı Foto Rıdvanda Fikri Kalat
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Ali Rıza (A.G) — Yaşar (A.G) — İskender (A.O) — Fahri (A.G)

İskân umum müdürlüğünde Faruk Köken
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Selim (G.B), Füruzan (G.S), Ali Rıza (M.G), İskender (A.O), Kü. Ali (G.B)

Veteriner fakültesinde Bn. Halime Gönenç
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Enver (A.G) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Selim (G.B), İskender (D.Ç), Rıza (M.G), Ali (G.B), Hamdi (A.G)

Sıhat vekâletinde Mustafa Acar ve Nazif Serim.
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Nihat (A.O) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Kemal Şefik (D.Ç), Fahri (A.G), Rıza (M.G), İskender (A.O), Hamdi (A.G)

Oğuz Batur. Harbiye son sınıftan
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Selim (G.B), Yaşar (A.G), Ali (G.B), Ali Rıza (M.G), İzzet (H.G)

Demiryollarında Nâsır Sayman
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Mustafa (D.Ç), Rıza (M.G), Ali (G.B), İzzet (H.G), Kemal Şefik (D.Ç)

Maarif cemiyeti okulunda Nezihi Dikbaş
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Selim (G.B), İskender (D.Ç), Rıza (M.G), Yaşar (A.G) Hamdi (A.G)

Cebeci cad: No. 27 E. Emon
Cahid (A.O) — Yaşar (D.Ç), Nihad (A.O) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Turgut (A.O) — A. Tacettin (A.O), A. Rıza (M.G), İskender (A.O), Orhan (A.O), Fethi (A.O)

Gümrükler Vekâletinden A. Tekin
Cahid (A.S) — Yaşar (D.Ç), Mehmed (A.S) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Ali (G.B), Rıza (M.G), İskender (A.S), Abdürrahman (H.G), K. Şefik (D.Ç)

S. B. O, N. E.
Cahid (G.B), — Yaşar (D.Ç), Nuri (G.B) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Abdül (A.G) — Taci (A.O), Ali (G.B), İskender (A.O), Yaşar (A.G), K. Şefik (D.S)

Cebeci Ulus sok. No. 31 Şadi Orhan Kavur
Cahit (A.O) — Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Necmi (A.O), Hasan (G.B), Turgut (A.O) — Tacettin (A.O), Yaşar (A.G), İskender (A.O), Ali Rıza (M.G), K. Şefik (D.Ç)

Kültür Bakanlığında N. Tavkaner
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Nuri (G.B) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Musa (A.G) — Hilmi (H.G), A. Rıza (M.G), Yaşar (A.G), Abdurrahman (H.G), Ali (G.B)

Son Posta Ankara spor muhabiri Selim Tezcan
Rahim (G.B) — Ali Rıza (A.G), Gazi (D.Ç) — Hüseyin (D.Ç), İhsan (G.B), Keşfi (G.B) — Selim (G.B), Mustafa (D.Ç), Füruzan (G.S), İbrahim (D.Ç), Naci (M.G)

Nazımbey mahallesi ulukapı caddesi Zeki Dinçoy
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Musa (A.G), Hasan (G.B), Abdül (A.G) — Hilmi (H.G), Yaşar (A.G), Rıza (M.G), Fahri (A.G), Hamdi (A.G)

S. B. O. Kurt
Cahit (G.B) — Yaşar (D.Ç), Nihat (A.O) — Necmi (A.O), Hasan (G.B), Abdül (A.G) — Tacettin (A.O), İskender (A.O) Ali Rıza (M.G), Orhan (A.O), Kemal Şefik (D.Ç)

İktısad Vekâleti Zt. Salih
Fuad (M.G), Saffet (M.G) veya A. Rıza (A.G), Sabih (M.G) veya Yaşar (D.Ç) — Nusret (A.G), Cihat (M.G), Musa (A.G) — Abdül (A.G), Rıza (M.G), Yaşar (A.G), Fahri (A.G), Naci (M.G)

Cebeci Bülend
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), İhsan (G.B) — Kadri (G.B), Hasan (G.B) — Cihad (M.G) — Hilmi (H.G), Yaşar (A.G), Rıza (M.G), Orhan (D.Ç), Ali (G.B)

Yeni halde No. 39 M. Kadri Erpekin
Fuad (M.G) —Yaşar (D.Ç), Sabri (H.G) — Kadri (G.B), Hasan (G.B), Semih (A.G) — Şerif (H.G), Sabahattin (G.B), Rıza (M.G), İzzet (H.G), Hamdi (A.G)

Fişek fabrikası Ayn. muhasibi Sırrı Fişek
Osman (A.G) — Yaşar (D.Ç), Enver (A.G) — Musa (A.G), Hasan (G.B), Abdül (A.G) — Hamdi (A.G), Rıza (M.G), İskender (A.O), Fahri (A.G), Ali Rıza (A.G)

Fişek fabrikası muhasiblerinden Ahmed Açıkkan
Fuad (M.G) — Yaşar (D.Ç), Enver (A.G) — Musa (M.G), Hasan (G.B), Abdül (A.G) — Hamdi (A.G), İskender (A.O), Rıza (M.G), Fahri (A.G), K. Şefik (D.Ç)

İnecik nahiyesinde Atatürk büstü

Tekirdağ, 20 (A.A.) — Dün İnecik nahiyesinde Atatürk anıtı parlak bir törenle açılmıştır. Törende vilâyet erkânı, halkevi bandosu ve köycülük komitesi ile etraftan gelen binlerce köylüler bulunmuştur. Törenden sonra ve gece verilen iki müsamereyi binlerce yurddaş görmüştür.

Yugoslavya seçiminde hükümet kazandı

Belgrad, 20 (A.A.) — Yapılan intihabat, hükümete büyük bir ekseriyet temin etmiştir. Yeni mebusan meclisi bilhassa mutedil nasyonalistlerden mürekkeb bulunmaktadır.

İyi haber alan mahfiller, parlâmento reisliğine eski senato azâsından Mevlud paşa Muhlis'in seçileceği sanılmaktadır.

Yeni meclis, 28 ilkkânunda toplanacaktır.

1 Gün İçin

Doğuda yeni bir arkadaş

Karsta, Erzurumda, Bayburtta, hattâ Gümüşhanede, ve hattâ hattâ Trabzonda münevver bir adamın istihbar imkânları azala azala nihayet dört, beş ve altı gün sonra ve ekseriya intizamsız gelen büyük şehirler gazeteleriyle ajansın bir sayfadan ibaret bültenine inhisar eder. Bahsettiğim, bu merkezlerdeki münevverdir; daha ilerilerde, bu ve civar vilâyetlerin kazalarındaki, nahiyelerindeki münevver ise en az bir hafta sonra belki gazete bulabilir. Oralar, dünya hâdiseleri bakımından, denilebilir ki üç, beş, on ve daha fazla gün geride veya uzaklardadır. Oralarda haber, canlı bir vaka değil, adeta eskimiş, porsumuş, bütün canlılığını kaybetmiş bir müstehasedir ki kendisi ile karşılaşana ancak eski zamanlardan kalma her hangi bir hâdiseyi keşfeden tarihçinin veya tabiiyecinin irkilerek duyduğu hayret hissini verebilir. Halbuki zamanımız cihanın bir köşesinde vukua gelen turlü hâdiselerin haberlerini bir anda alıp öte köşesine bir anda verecek kadar ilerlemiştir. Telgraf telsizlenmiş, posta - denilebilirse - tayyareleşmiştir; radyolar herkesin sesini herkese duyurmaktadır. Fakat bunların vermeğe tavassut ettikleri malûmatı toplayıp halka ucuzca ve zahmetsizce neşredebilen tek vasıta henüz gazetedir; ne telli, ne telsiz telgraf ve hattâ ne de radyo halkın istihbar vasıtası olacak ekonomik şartları henüz haiz değillerdir.

Gün gelecektir ki biribirinden uzak ve biribirinin hareket ve faaliyetinden habersiz geniş bölgeler arasında daha sıkı bir işbirliği tahakkuk edecek ve o zaman modern vasıtalardan da hakkiyle istifade imkânları hasıl olacaktır. Ancak o günleri de bir vilâyetin, bir kaç vilâyetten mürekkeb bir mıntakanın hususî vaziyetlerini ilk önce bizzat oralar halkına ve sonra civar ahalisine devamlı surette öğreterek vatanda bir tefekkür ve tahassüs bütün lüğü tesis etmekte mahallî gazetelere düşen büyük bir tenvir ve irşad vazifesi olduğunu hatırlamalıyız.

İstihbar ve ihbar, ve nihayet tenvir ve irşad... Erzurumda, birkaç gündenberi muntazam surette çıkmağa başladığını, ilk nüshalarını alarak öğrendiğimiz, *Doğu* gazetesinin güç vazifesini işte böyle telâkki edebiliriz.

Doğu,dan kendi intişar mıntakası dışında kalan vatandaşların bekledikleri de vardır : Bize doğunun haberlerini ve hususiyetlerini öğretmek gibi.. Vanda, Iğdırda, Çoruhta neler oluyor, neler yapılıyor, oralar nasıl yaşıyor, ne düşünüyor ?

Mıntaka gazeteleri, zamanımızda, bir memleketin en doğru gören gözleri, en yanlışsız işiten kulakları gibidir. *Doğu* geniş bir vatan parçasında bizim gözlerimiz ve kulaklarımız olacaktır; onun vasıtasiyle daha iyi görecek, daha iyi işiteceğiz. — N. Baydar

KESİK BAŞLAR

Yazan: Edgar Wallace

— 8 —

"Halden anlarsın ya!,, demek ister gibi göz kırptı. Bu adamda tayin edemediği bir şey Briksanı alâkalandırıyordu: Bu, besbelli behimi hislerine tâbi bir adamdı, fakat beyinsiz de değildi. Hattâ biraz daha fazla bir şeylere de sahib olmak lâzımdı; çünkü büyük bir mevki işgal etmişti.

Sir Gregori, Briksana hiç beklenmedik bir teklifte bulundu :

— Eğer yapacağınız bir rol yoksa şatoya gidelim de size kılıçlarımı göstereyim.

Mişel Briksan, bu adamın, her nedense, kendisi ile dost olmak istediğini anlalı. Ve cevab verdi :

— Hayır, bu sırada rolüm yok .

Esasen hiç bir davet Briksanı bu kadar alâkalandıramazdı. Zira kendisi de Grif şatosundan ayrılmadan, Sir Gregorinin kılıç koleksiyonunu, her hangi bir bahane ile, gözden geçirmek istiyordu.

Sir Gregori gene eski bahse avdet etti :

— Evet, bu kız pek tatlı bir kız. Dedim ya: genç, taze, tertemiz bir kız. Sizin diğer kızlar onun gibi değiller: anlayışlı bir adam için onların esrarlı taraftarı kalmamış olduğunu sezmek öyle kolay ki! Bir genç kız bahar çiçeğine benzemelidir. Kır menekşelerini, papatyaları düşününüz. Bunların bir tanesine mukabil size çiçekliklerde yetiştirilmiş bir demet gül veririm !

Mişel bu gevezeliği ilgi ile karışık bir tiksinti ile dinliyordu. Bu ihtiyar igrenç ve canavarca şeylerden bahsediyordu. Briksanın yanında, yürümekte olan kirli ruhlu herifi tokatlamamak için zorluk çektiği dakikalar oldu, ve nihayet, bir yılan karşısında bir tabiiyecinin takınacağı tavra sığınarak nefsine hükmetti.

Girdikleri büyük hol düz tuğlalarla döşenmişti. Briksan, başını kaldırınca dıvarlarda mahud kılıçları gördü. Bunların sayısı yüzleri buluyordu: Kamalar, kılıçlar, eski japon yatağanları, haçlılar zamanından kalma çifte kabzalı saldırmalar ve biçaklar . . .

— Ne dersiniz bunlara ?

Sir Gregori, heyecanlı bir kolleksiyoncu gururiyle konuşuyordu :

— Yavrum, buradaki silâhların eşi hiç bir yerde yoktur. Halbuki bu gördüğünüz kolleksiyonumun en az entresan olan kısmıdır.

Sir Gregori misafirini, dar ve biri birinden uzakça pencerelerin aydınlattığı geniş bir koridordan geçirdi. Burada da divarlar pırıl pırıl yanan kılıçlarla dolu idi. Sonra, bir kapı açarak, Briksanı fazla kitab bulunmamakla beraber kendisine kütübhanelik ettiği anlaşılan geniş bir odaya aldı.

Şöminenin üzerinde hafiye, henüz hiç bir yerde tesadüf etmemiş olduğu şekilde iki büyük kılıç gördü.

— Bunları nasıl buldunuz ?

Sir Gregori, böyle diyerek, bunlardan birini asılı olduğu çividen alıp kınından çekti, çıkardı.

— Sakın keskin olup olmadığını denemeğe kalkışmayınız; derhal parmağınız kesilir. Bu kılıç bir kılı ikiye bölebilir; hattâ sizi bile kıl gibi iki parça eder de haberiniz olmaz.

Kılıcı Briksanın elinden çekercesine alıp kınına koyarak yerine astı.

— Bu bir Sumatra kılıcı değil mi ?

Sir Gregori kaşlarını çatarak kısaca :

— Borneo, cevabını verdi.

Belli idi ki bu kılıç onda hoş olmıyan bir takım hatıraları uyandırmıştı. Sonra, gidip bir müddet, şöminede yanmakta olan odunları karıştırdı.

Nihayet :

— Bu kılıcın sahibini öldürdüm, dedi. Yahud öldürmüş olduğumu sanıyorum.

Sir Gregori kendi kendine konuşuyordu :

Yüzünü Briksana döndü. Gözlerinde korku alâmetleri vardı.

Delikanlıya alçak bir iskemle göstererek :

— Oturunuz efendim... Bir şey içelim . . .

Bir elektrik zili düğmesine bastı.

Biraz sonra kapı açılıp kısa boylu, tunç renkli, beline kadar vücudu çıplâk bir adam içeri girdi. Gregori bu adama, Briksanın bilmediği, fakat Malezya lisanı olacağını tahmin ettiği yabancı bir dille bir şeyler söyledi. Uşak başı ile sert bir selâm verip çıktı ve derhal, üzerinde iki bardakla bir sürahi bulunan bir tepsi ile geri geldi.

Sir Gregori Pen, bardağındaki içkiyi bir yudumda içerek :

— Ben beyaz uşaklardan hoşlanmam dedi. Hizmetçilerim hırsızlık ve gevezelik etmemelidirler. Bunlar şayed size itaatsizlik ederlerse hiç çekinmeden kamçılıyabilirsiniz. Bu çocuğu geçen sene Sumatradan getirdim. Şimdiye kadar kullandığım uşakların en iyisidir, diyebilirim.

— Her sene Bornoya gider misiniz?

— Hemen her sene. Bir yatım vardır, şimdi Sutampton'dadır. Bu hınzır memleketten yılda bir kere başka bir tarafa gitmesem çıldırırım. Burada hiç bir şey yok! Siz, Longval disini gördünüz mü? Knebvort bana onun evinde film çekeceğinizi söylemişti. Ne öküz herif! Halâ sanki mazide yaşıyor ve bir eski şarab reklamı gibi giyiniyor. Biraz daha içermisiniz ?

Briksan gülümsiyerek ve gözleri tekrar şöminenin üzerindeki kılıçlara kayarak :

— Hayır, henüz bardağımdakini bitiremedim.. Bu kılıcı yeni mi aldınız?

Modern bir işe benziyor.

— Yok canım, ne moderni? Hiç olmazsa üç yüz senelik var. Geçen sene elime geçirdim.

Gene birdenbire mevzuu değiştirdi:

— Siz, Bay... şey, benim hoşuma gittiniz. Tanıdıklarım ya hoşuma gider, yahud gitmez. Siz şarkta muvaffak olabilecek bir adamsınız. Ben oralarda iki milyon kazandım. Şark harikalarla ve inanılmaz şeylerle doludur.

Gözlerini Briksana dikti; ve yavaş yavaş :

— İyi hizmetçilerle de doludur, dedi. Hizmetkârların en mükemmelini görmek istermisiniz ?

Konuşmasında pek hususî bir edâ vardı :

— Hiç sual sormayan, hiç itaatsizlik etmiyen bir esirle tanışmak istermisiniz? Öyle bir hizmetçi ki tek sevgisi sahibine karşı olan sevgisidir; tek kini sahibinin nefret ettiklerine karşı olan kinidir.... Sırdaşımı, Bağ'ımı görmek istermisiniz ?

— Bahsettiğiniz esirin adı Bağ'mı ?

Sir Gregori cevab vermiyerek kalktı. Masasının önüne gidip bir yere bastı. O zaman karşı divarda gizli bir kapı açıldı. Briksan, bir an bir şey görmedi. Biraz sonra, aydınlıktan kamaşmış gözlerini uğuşturarak, kapıdan, dünyanın en çirkin, en korkunç bir mahlûku çıktı. Ve Briksan; bir hayret nidasını dudaklarında boğmak için nefsini zorla zabtetti

VIII

BAĞ

Bağ; iki metreden fazla boyda bir orangutan idi ki yere yarı çömelmiş bir halde, kurnaz bakışlı gözleriyle Briksanı tetkik ediyordu. Kıllı göğsü kocamandı. Hemen hemen yere kadar uzanan kolları bir insan bacağı kalınlığında idi. Ayağında bir mavi pantalon vardı ki geniş sırtında biribirine kavuşan askılarla tutturulmuştu.

Sir Gregori onu, Briksanın ancak duyabileceği kadar hafif bir sesle çağırdı :

Dev gibi hayvan odanın bir başından öteki başına bir anda geldi.

— Bu dostumdur benim, Bağ .

Maymun elini uzattı ve Mişel Briksanın eli tüylü bir el içinde bir an mahbus kaldı.

Bağ, elini burnuna götürerek gürültü ile nefes alıp kokladı.

— Bağ, bana sıgar getir.

Maymun, hemen bir küçük masanın önüne gidip çekmesini çekti ve oradan aldığı kutuyu kendisine getirdi.

— Bunları istemiyorum, küçüklerden getir.

— Sonu var —

İzmir'in imarı için esaslı adımlar atıldı

İzmir plânlı çalışmalarla çok modern bir hal alacak

Dört senelik bir program hazırlandı

İlk hamlede Şunlar yapılacak:

Sun'î bir göl,

Modern hapishane,

Çocuk hastahanesi

20 senelik program Daha çok zengindir

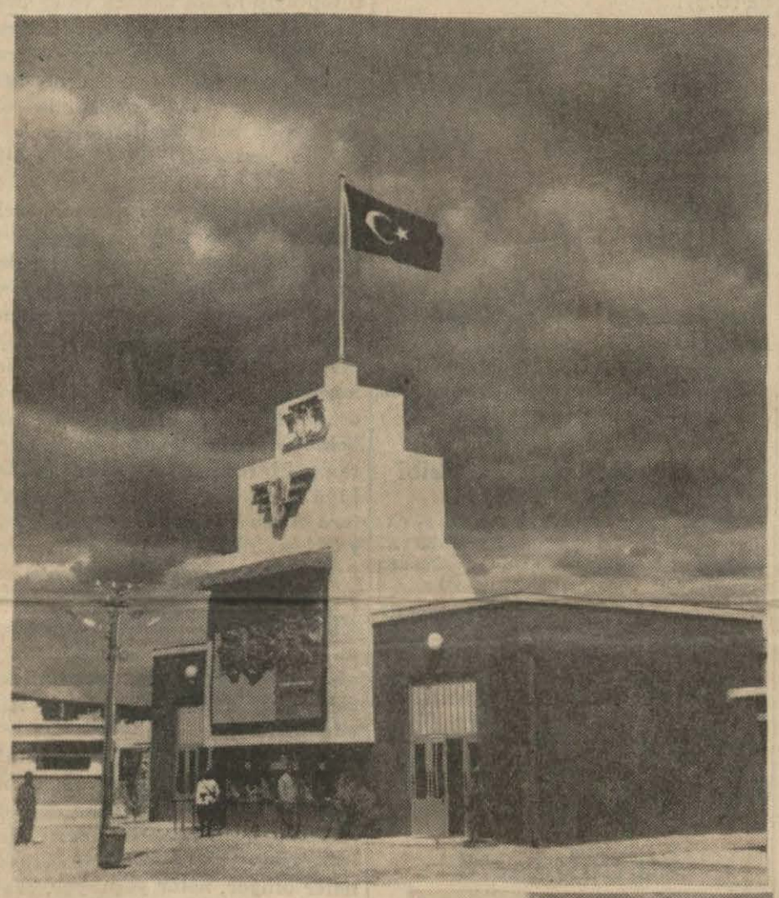

Yukarda başbakanımızın İzmir'i ziyaretlerinden bir intiba, solda geçen seneki fuarda demiryolları pavyonundan bir görünüş

Izmir, (Hususî Muhabirimizden) — Belediye Reisimiz Dr. Behçet Uz, Ankaradan şehir hesabına oldukça zengin bir iş ve enerji hamulesi ile geldi. Kendisi ile konuştum. Reisin verdiği malûmata göre, memleket iktisadiyatında, şehrin hayat ve kazanç faaliyetlerinde, uzak, yakın şehirler halkının tanışmasında, millî mahsüllerin ve endüstri mallarının tanınmasında çok faydası görülen fuvarımız, 938 senesinde çok zengin bir şekil alacaktır.

Ecnebilerin ziyareti gittikçe artmaktadır. Fuvarın bugünkü vaziyeti, reis tarafından bir raporla Başbakanımıza bildirilmiştir. Başbakanımız, gerek fuvar, gerekse şehir işleri ile yakından alâkadar olmuştur. Hükümetin gösterdiği ve vâd eylediği yardımlar, fuvara çok güzel ve parlak bir istikbal hazırlamaktadır.

Kültürpark ve fuvarın tamamlanması için (200) bin lira lâzımdır. Hükümetin de yardımı ile bu iş, dört senede başarılacaktır. Bu sene fuvarda büyük yenilikler olacaktır.

Bir kaç sene sonra fuvar ve kültürpark, yakın şarkın ve bir kısım Avrupanın en güzel eserlerinden biri halinde yükselecektir. 938 fuvarında bol eğlenceye, bol satış ve ziyaretçiye ehemiyet verilecektir. Çünkü, tecrübelerden anlaşıldığı veçhile, fuvardan eşya satın almak hususunda büyük bir tehalük vardır.

Müze

Ege ve bütün memleket mahsulleri numuneleri ile ziraat usullerimizin temsilini taşıyacak olan büyük ziraat müzesinin ihalesi yakında yapılacaktır.

Sergi sarayı

3000 metre murabbaı saha üzerinde inşa edilecek sergi sarayının plânları hazırlanmaktadır. İnşaat iki sene içinde bitirilecektir. Saray, kış mevsiminde, müzikli, eğlenceli işlere, dansiglere, hattâ bazı spor hareketlerine tahsis olunacaktır.

Adliye Vekili B. Şükrü Saraçoğlu İzmir belediye reisi ile yan yana

Fuvarımıza yabancı devlet ve memleketlerin daha fazla iştirâkleri için hükümetçe teşebbüslerde bulunulacaktır. Hükümet bu sene 100 bin liralık döviz verecektir. Eğlence işlerine bilhassa dikkat olunacaktır.

Sunî göl

10 bin metre murabbaı bir saha üzerinde, içinde küçük adacıklar bulunan ve eğlence metodları ile dolaşılan büyük bir sunî göl açılacaktır.

Yeni hapishane

Şimdiki hapishane, şehrin çok güzel bir yerini körletmekte ve şehircilik bakımından bazı tasavvurlara mani olmaktadır.

Adliye Vekilimiz bu mevzu ile yakından alâkadar olmuştur. İmâr sahasında (yangın yerinde) 100 bin lira sarfedilerek içinde imâlathanesi ve parkı bulunan bir hapishane binası inşa edilecektir. Yanında da bir de adliye binası kurulacaktır. Şimdiki bina ve yeri, belediyeye verilecek burada park ve plâna göre caddeler açılacaktır.

Çocuk hastahanesi

Sıhhat vekilimiz Dr. Bay Hulûsi de İzmir belediye ve vilâyet büdçeleri tahsisatı ile iki senede inşası kararlaştırılan çocuk hastahanesine (20) bin liralık bir yardım vadinde bulunmuştur.

Su ve elektrik şirketleri

Bu iki müessesenin belediyece satın alınması hususundaki İzmir belediyesinin fikirleri, hükümet merkezince de alâka ile karşılanmış ve isabetli görülmüştür. Buna muvaffakiyet hasıl olduğu takdirde, şehirde su ve ışık azlığı çeken mahallelerden eser kalmıyacak bütün şehir daha fazla istifade imkânlarını bulacaktır. Çünkü her iki müessesenin de halkın ihtiyacını karşılayamadığı muhakkaktır.

Yeni program

Belediye reisimiz bunlardan bahsederken, bir de şehrin daha geniş ölçüde, her mıntakanın, her ihtiyacına, tam şekilde cevab vermek için hazırlanan programını anl[illegible]ıştır.

Bu programlardan biri, belediye varidatını, her sene bir buçu[illegible]yon liraya çıkarmak gayesini gütmektedir. Bu da, inşaat [illegible]e tesisatla olacaktır.

Meselâ 200 bin liraya bir garaj inşa edilecektir. Gerek yurddan, gerekse, belediyenin şehirde işletmekte olduğu ve işleteceği otobüslerden, her sene 200 bin lira alınacaktır. Bele[illegible]ye geçmiş bulunan mezbahada kandan gübre, tutkal, ayrıca sucuk, temiz bağırsak alınacak[illegible]. Tutkal makineleri şimdiden getirilmiştir. Hayvan pazarları mezbaha civarına ge[illegible]lecektir. Kültürpa[illegible] civarında inşa olunacak hal santraldan her sene 300 bin liralık bir varidat alınacağı tahmin olunmaktadır. Şehidler mevkiinde bir ekmek fabrikası, Kordonda 100 yataklı güzel bi[illegible] otel inşa edilecektir. Bütün bu eserler için 1,5 milyon lira sarfı lâzımdır. Belediye, 4 senede bunları başaracaktır. Bunu, ikinci programın, geniş imâr programının ta[illegible]iki takib edecektir. Hesab şudur :

Yirmi senede 12 milyon lira sarfederek şehrin kanalizasyonunu, yollarını, seyl[illegible]tar[illegible]korunma tedbirle[illegible]ini, bataklık kurutmasını tamamlamak, Kışladaı İncir[illegible]tına kadar - Karataş-Yalı boyunda deniz kısımlarında istimlâkat yaparak - yeni bir rıhtım açarak Birincikordonu İnciraltına kadar uzatmak, yukarı mahallelere su ve ışık vermek, bu mahallelerde şehir plânına göre bulvarlar açmak, Kadifekalede bir otel, bir de gazino açmak...

Bu tasavvurlar İzmir için cidden hayatî ve kıymetlidir.

Gündüz

YURDDAN RESİMLER

Yalovadan bir görünüş

Memleketten Haber

Yukardaki resim, Inegölün Yenice köyünde yapılan köy konağını göstermektedir. Yenicelilerin köy ortasında kendi çalışmaları ve kendi paralariyle yükselttikleri bu bina güzel bir eser olmuştur.

Diyarbakır mektubları

Halk yazın bağlara ve kamış kulübelere gidiyor

Diyarbakır, (Hususî Muhabirimizden) — Diyarbakırın sayfiyeleri pek güzeldir. Halk yazın sıcak günlerinde, Ergani ılıcasına, Karacadağ köylerine, şehrin bağlar mevkiindeki köşklerine giderler.

Bir kısım halk ta Dicle kıyısında, Hulle denilen kamış kulübelere taşınırlar. Diyarbakırın mesireleri, bağlar, istasyon ve Mardin kapı dışındaki köşklerle Dicle kıyısındaki bahçeler ve yakın köylerdir.

Şehrin parkları, Dağ kapı dışında Halkevi parkı ve ordu evi, Halkevi bahçeleri; şehir içinde Melek Ahmed ve belediye bahçeleriyle hükûmet bahçesidir.

Diyarbakırın suları

Diyarbakır içme [illegible]ları ve sularının güzelliği itibariyle çok zengindir. Şehrin su tesisatı muntazamdır. Hamravat suyu denilen tatlı bir su borularla şehre getirilerek taksim edilmiştir. Bütün evlerde bir havuz veya bir çeşme vardır, Hamravat suyunun derecesi 6 dır.

Bundan başka İçkale suyunun derecesi 7 dir. Tahtalı çeşme suyunun derecesi 7, Behram paşa suyunun derecesi 6, Araka Şeyh suyunun derecesi 6 dır. Köşklerde de muhtelif gözler vardır. Bu suların hepsi de fennî ve sıhhî tesisatla şehre akıtılmıştır.

ERZURUMDA

Doğan çocuklar hakkında bir istatistik

Doğumlar hangi aylarda çoğalır, erkek çocuklar neden daha çok oluyor?

Erzurum, (Hususî) — Belediye kabilesi Melek Arslan, on senelik çalışma hayatında kendi tecrübesi mahsulü olan, bir istatistik yapmıştır. Bu dikkate değer istatistik Erzurumdaki doğum vaziyetini şöyle hülâsa etmektedir :

1 — Sağlam ana ve babadan doğan çocuklar gürbüz ve sağlam oluyor bu gibi çocuklarda ölüm vakalarına pek az tesadüf ediliyor.

2 — İkiz çocuklar sülâleyi takib ediyor.

3 — Erzurumda umumiyetle erkek çocuklar kızlardan daha çok oluyor.

4 — Şubat ayında doğan çocukların ekserisi kız oluyor.

5 — Mart ayında doğan çocukların ekserisi erkek oluyor.

6 — En çok doğum birinci kânun, ikinci kânun, şubat, mart, nisan ve mayıs aylarında oluyor.

7 — En az doğum haziran, temmuz aylarında oluyor.

8 — Kânunlarda doğan çocuklarda ölüm daha az oluyor. Bu çocuklar beşli olarak yaza çıkıyorlar.

9 — Meyva mevsiminde ve biyhassa haziran ve temmuz aylarında doğan çocuklarda ölüm daha çok oluyor. Bunlar kış yavruları kadar sağlam olmıyorlar.

Palandökende köprü

Erzurum, (Hususî) — Palak öğen yolunlaki ufak köprülerle Tortum yolundaki iki köprünün projesi bitirilmiştir. İnşaata yakında başlanacaktır.

Çalışan türk kadını

Türk kadını hayatın her safhasında yer aldı

Büyük Millet Meclisine girdi, teşriî hayatta rolünü aldı, soldaki resimde dört kadın mebusumuzu meclisten çıkarken görüyorsunuz

Havalara hâkim oldu, tayyareyi kendisine ram etti, Bu soldaki resimde, Atatürk kızı kahraman tayyarecimiz Sabiha Gökçen'i tayyaresinin başında görüyorsunuz

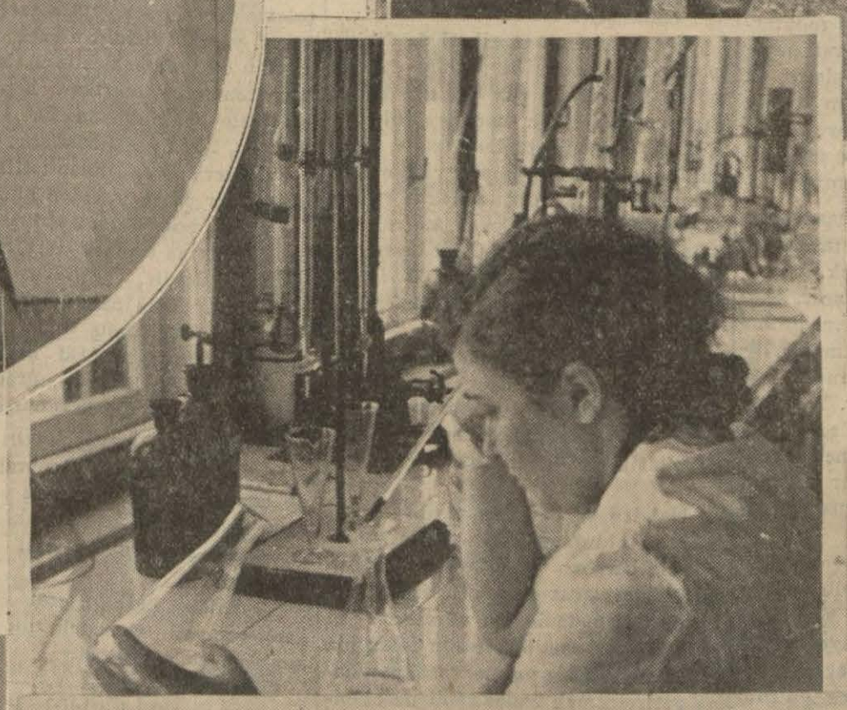

Türk kadınını artık hayatın her çalışma sahasında daima muvaffak bir şekilde görmeğe başladık. Türk kadını kimyager oluyor, türk kadını doktor oluyor. Velhasıl türk kadını erkeğin bütün yaptığı işleri başarıyor.

Türk kadını adliyede vazife almış. hâkim olmuş, avukat olmuş müddeiumumi olmuştur. Yukardaki resimde iddiasını yapan bir müddeiumumi kadını görüyorsunuz

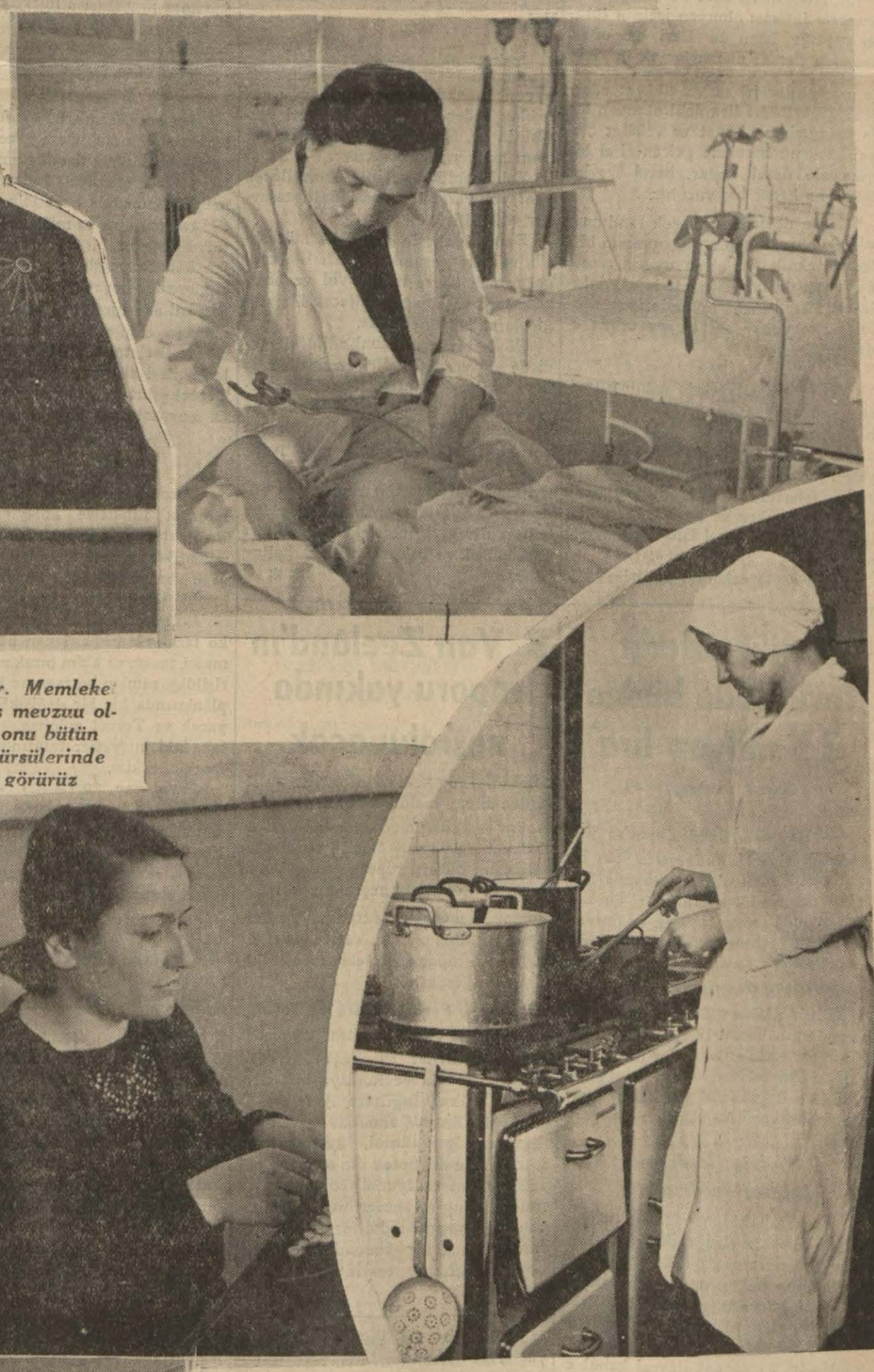

Türk kadını hatibtir. Memleket meselelerinin bahis mevzuu olduğu zamanlarda onu bütün heyecaniyle halk kürsülerinde nutuk söylerken görürüz

Yukarda ortada spor yapan genç kızlarımızı görüyorsunuz, aşağıda mikroskop başında meşgul bir türk mütehassısını görüyorsunuz. Türk kadını aynı zamanda mühendislik mesleğine de girmiştir. Sağdaki resimde bir mühendis türk kadınını bir plân üzerinde tetkikler yaparken görüyorsunuz.

Gündüz türk kadınının büroda çalıştığına bakıpta evini ihmal ettiğini zannetmeyiniz. O matbaha girdiği zaman mükemmel bir ev kadınıdır.

Demiryollar politikamız gibi bir yol politikası!

(Başı 1. inci sayfada)

ra vereceklerden bedenen çalışacaklar ayrılır; itirazlar temyiz edilip bağlanan hulâsalar nafıa dairelerine gönderilir. Nafıa daireleri, vilâyetlerin üç senelik programlarına göre köyler ve kasabalar halkından mükellefiyetlerini bedenen ifa edecek olanları onar saatlik mıntakalara taksim ve gene idare heyetlerinin gösterdikleri zamanlara göre sevklerini, tertib ile iş cedvellerini çizerler.

Ancak bütün bu taksim ve tertiblere müteallik türlü şartların telifi tatbik sahasında güçlüklerle doludur. Meselâ nafıaca derhal tamir ve ıslâhı istenilen bir yol parçası ya köylerin vaziyetine göre on saatlik mıntaka dışında kalabilir, veya oraya gönderilmesi iktiza eden amele mikdarı kâfi olmaz, yahud işi az bir mıntakaya lüzumundan fazla amele tahsisi zaruret kespeder.

Bahsettiğimiz cetveller, zamanında, jandarma vasıtasiyle köy muhtarlarına gönderilmiş, diğer taraftan ne kadar iş mahalli varsa oralarda da kazma ve kürek gibi levazım temin edilmiş, fen memurları, süveyanlar, amele kâtibleri, çavuşlar da sevkedilerek birçok paralar harcanmıştır.

Düşünülüp özenilerek hazırlanan bütün bu işler tamamlandıktan sonra muayyen zamanlarda gelecek olan ameleye intizar edilmeğe başlanır. Bazı dikkatli muhtarlar köy halkını önüne katıp getirirlerse de bir takım köylüler de üçer beşer kişilik gruplar halinde iş yerinde görünürler. Yol yorgunluğu, iş yerinde geçirilecek bir haftalık ikamet için yerleşme telâşları içinde birinci gün geçer. İkinci gün memurlar ameleye yapacağı işi tarif ederler.

Ancak bu hususta da birçok anlaşmazlıklar zuhur eder: Köylü verilen işin yumuşak tarafını arar, Memurlar iş gördürmek isterler, nihayet müzakere ve münakaşalar şu veya bu suretle halledilir. Fakat netice, bu gibi inşaatta ihtısası olmıyan işçinin zoraki yaptığı işten de ileri geçemez. Bundan dolayı memurlar eksik işin [illegible] köylüler itiraz ve şikâyet ederler; değeri dört lira dahi olmıyan bir iş dolayısiyle vilâyet ve vekâlet mekanizmasını harekete geiren elim bir muamele devri başlar, hattâ Devlet Şûrasına kadar baş vurulur.

Geçen devirlerde az çok randıman vermiş olduğu halde zamanımızın bilhassa teknik şartlarına uygun olmadığından dolayı iflâs etmiş sayılabilecek olan bedenî mükellefiyet usulünü işte yukardaki tarzda telhis edebiliriz.

***

Yol mükellefiyetinin nakdî kısmına gelince: Kanunen Nafıa Vekâleti hissesi olarak ayrılan % 15 den mâdasının tutarından % 50 ilâ 70 i vilâyetler hususî idarelerinin maarif ve sıhiye işleriyle diğer ihtiyaçlarına tahsis edilmekte ve geri kalan % 30 ilâ 50 si de ancak yol işleri için ayrılmaktadır.

Bunu şöyle rakamlayabiliriz:

Nakdî yol parası tutarı	8.500.00 lira
% 15 nafıa hissesi	1.250.000 „
geri kalan	6.250.000 „
Orta hesabla % 60 vilâyetler hisesi	3.150.000 „
yollar için kalan	3.100.000 „

Bu üç milyon yüz bin lira kadar para 63 vilâyete taksim edilirse, gene orta bir hesabla, her vilâyete 50.000 lira kadar bir para isabet eder. Esaslı tamire muhtaç bir yol için kilometre başına ve bugünkü rayice göre 5.000 lira verilmek lâzımgeldiğine göre bir vilâyetin yılda olsa olsa on kilometre yol yapabileceğini görürüz. Halbuki bir vilâyetin yol ihtiyacı 300 kilometreden aşağı değildir. Bu kadarcık, para ile bu kadar yol, ne kadar zamanda yapılabilir?

Bundan başka, yol daimî bakıma muhtaçtır; bunsuz iyi yol tasavvuru bile imkânsızdır. Halbuki yukarıki mücmel hesabta bu mühim nokta ihmal edilmiştir.

Diğer taraftan şu ciheti de dikkate almak gerektir ki yollara tahsis edilen üç milyon yüz bin lira kadar paranın hemen bir buçuk milyonu Ankara, Bursa, İstanbul, İzmir, Zonguldak, gibi birkaç büyük vilâyete ve umum yol parasının üçte ikisi Samsundan Payas'a çekilecek mefruz bir hattın garbında kalan 33 vilâyete ve üçte biri de şarkında kalan 30 vilâyete aiddir. Bu mukayese ile şu neticeye varmaz mıyız?

— Yol parası, memleketin geniş ve uzak, fakat nüfusu nisbeten az kısımlarına daha toplu ve nüfusu daha mütekâsif kısımlarından makûsen mütenasib bir surette isabet etmektedir.

Nakden ve bedenen temin ettiği gelir az olduktan başka Nafıa Vekâleti ile beraber 63 vilâyetin - bazan biribirine tearuz eden - türlü ihtiyaçlarını telife de imkân vermiyen yol mükelefiyeti usulü, yurdun imarında asıl olan asrî bir yol şebekesi meydana getirememek kadar tabiî ne olabilir?

***

İzahına çalıştığımız sebeblerle zamanımızın idarî ve teknik icablarına uygun olmaktan uzak bulunduğu anlaşılan bedenî yol mükellefiyeti vergisinin de, âşar gibi, kaldırılması zamanı gelmiş sayılmaktadır.

Eski usulün yerine konabilecek yeni yol vergisi sistemi nasıl tasavvur edilebilir?

Bunu, herkesin geliri ile mütenasib, ve fakat, azamî mikdarı 12 lirayı geçmemek üzere mütezayid ve hazinece tarh ve cibayet edilecek bir vergi olarak düşünebiliriz.

Böyle bir esas kabul edildiği takdirde yol vergisi geliri, hazineden de ilâve edilecek tahsisat ile oldukça ehemiyetli bir sermaye teşkil eder ve bu sermaye de Şef'in ve Başbakanın nutuklarında kaydedilmiş olduğu gibi plânlı bir yol şebekesi vücuda getirilmesi kararlaştığı zaman kısa addedilebilecek bir zamanda Türkiye yolları da, garb memleketleri yolları gibi, güzel ve bakımlı yollar haline gelir.

**

Hükümetçiler Teruel'in ilk evlerine vardılar

(Başı 1. inci sayfada)

de çıkan yangınların alevleri içinde şehrin surları önünde muharebeler olmuştur. Hükümetçilerin, şehrin boşaltılması için sivil halka mühlet vermiş oldukları malûmdur.

Hükümetçilerin tebliği

Barselon, 20 (A.A.) — Cumhuriyet hükümetinin tebliği:

Toruel'in muhasarası muayyen bir sistem dahilinde devam etmektedir.

Tarafımızdan mühim mikdarda harb malzemesi iğtinam edilmiştir. Bu meyanda birkaç tane de top vardır. Bir kaç yüz esir alınmıştır.

Frankistler tarafından yapılan mukabil hücumlarla hava akınları geri püskürtülmüştür. Muharebe esnasında iki tayyaremiz ziyaa uğramıştır.

Salamanka, 20 (A.A.) — Frankist tebliği: Teruel havalisinde cumhuriyetçilerin şiddetli hücumları geri püskürtülmüştür. 10 cumhuriyet tayyaresi düşürülmüştür.

Barselon boyuna bombardıman ediliyor

Barselon, 20 (A.A.) — Asi tayyarelerin evelki gece yaptıkları hava hücumu, yirmi kişinin ölümü ve otuz kişinin de yaralanmasile neticelenmiştir. Fransız ve amerikan konsoloshanelerinin yakınlarına da bombalar düşmüş, fakat patlamamıştır.

Dün gece ay ışığından istifade eden tayyareler şehre yeniden hücûm ederek birkaç bomba daha atmışlar, fakat hava müdafaa topları tarafından püskürtülmüşlerdir. Bunlrın attıkları bombalar merkez mahallelerile, bir kaç gün önce boşaltılmış olan hastahane üzerine düşmüştür. Bu bombalar da bir çok evlerin hasara uğramasına ve nüfusça telefata sebeb olmuştur.

Franko'ya karşı isyan mı?

Sevil, 20 (A.A.) — General Kueip dö Lano, ispanyol Fas'ında yerli ahalinin isyan ettiği hakkındaki haberleri tekzib etmiştir. General demiştir ki:

"— Bilâkis halk general Frankoya karşı sempati ve sadakatini izhar etmeğe devam etmektedir.„

Cebelüttarık, 20 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

Birkaç günden beri kapalı bulunan hudud, bugün yeniden açılmıştır.

Taarruz, baskın şeklinde yapıldı

Sen jan dö Luz, 20 (A.A.) — Asilerden alınan malûmata göre cumhuriyetçilerin Teruel üzerine son yaptıkları taarruz şimdiye kadar cumhuriyetçiler kumanda heyetinin tertib ettiği taarruzların en mükemmeli olmuştur. Filhakika, bu taarruz tam bir baskın halinde yapılmıştır. Cumhuriyetçi kumanda heyeti gecenin karanlığından istifade ederek ve tanklar kullanarak önce elde ettiği kazancı azamî derecede ilerletmek üzere bütün kuvvetlerini ileri sürmüştür. Maamafih hâlâ Teruel şehri ile Franko hatları arasında muvasala mevcud bulunuyor.

Frankonun plânları değişmiyecek

Toruelin müdafaası bir tepede bulunması itibariyle kolaylaşmaktadır. Bu mıntakadaki ihtiyat kıtaları Teruel müdafilerini takviye etmişler ve bilhassa başka cephelerden kuvvet getirilmesine lüzum bırakmamışlardır.

Bu suretle, cumhuriyetçilerin Franko tarafından hazırlanan büyük ve umumî taarruzu akim bırakmak için girişildiği sanılan bu taarruz Frankonun plânlarında hiç bir değişiklik yapmıyacak ve Teruel münhasıran bu mıntakadaki kuvvetler tarafından müdafaa olunacktır.

Parpinyan, 20 (A.A.) — Bugün öğledenberi hudud ispanyollar tarafından Perthusda kapatılmış bulunuyor. Henüz teeyyüd etmiyen haberlere göre buna sebeb Gorona garnizonunun isyan etmiş olmasıdır.

General Ludendrof öldü

(Başı 1. inci sayfada)

en sadık evlâdlarından birini kaybetmiştir. İsmi ,alman tarihinde ölmiyecektir. Nasyonal sosyalist hareketi kadar ben de, milletin büyük bir ümidsizlik içinde bulunduğu bir sırada kendini tehlikeye atarak Almanyanın daha iyi bir istikbale kavuşması için mücadeleye girişenlere iltihak ettiğinden dolayı kendisine ebediyen minnettar kalacağım.„

Hayatı

Erich Ludendorf, ticaretle meşgul Pomeranyalı bir ailenin oğludur ve 1865 senesinde Kruzwenia'da doğmuştur. Daha gençliğinde askerliğe karşı kendisinde büyük bir incizab duyan Erich, babsının mesleğine girmemeğe karar vermiş, asker olmak için hazırlanmıştır.

Liege hücumu

Kurmay subay olduktan sonra Berlindeki alman genel kurmayında uzun müddet çalışmıştır. Cihan harbı patladığı zaman kurmay albaylığına kadar yükselmiş bulunuyordu ve harekât dairesi şefi idi. Büyük harbın en kanlı ve korkunç safhaalrından biri olan Liège hücûmunu hazırlayan, Ludendorf'tur.

Şark cephesinde

Belçika toprakları alman ordusu tarafından istilâ edildikten sonra Ludendorf şark cebhesine gönderilmiş ve Hindenburg'un kurmay reisliğini yapmıştır. Hindenburg, ruslara karşı kazandığı zaferleri, Ludendorf'un yaptığı plânlara borçludur.

Generallikte

Bu zaferlerden sonra generallığa terfi etmiş ve genel kurmay reisliğine getirilmiştir. Bu sıfatla 1917 deki müdafaa ve 1918 deki taarruz hareketlerini tanzim etmiş, fakat alman ordusu Parise çok yaklaştığı halde mağlûb olunca, genel kurmay reisliğinden istifa etmiştir. Bir ara siyasal işlerle de uğraşmıştı. Çarlık Rusyasını içinden kemirterek mağlûb etmek üzere Lenin'i mühürlü bir vagon içinde alman topraklarından geçirtip Rusyaya gönderten de odur.

Siyasî faaliyetleri

Harbden sonra Ludendorf alman inkılâbile meydana gelen vaziyeti de devirebilmek için çok uğraşmış ve muhtelif hareketlere de karışmıştı. Nazi hareketinin müteşebbislerinden - di. Bir ara Hitlerle arası bozulmuş, sonra gene düzelmişti. Kendisine mareşallık asası verilmek istendiği zaman:

"— Mareşallık harb meydanlarında kazanılır.„ diyerek bu rütbeyi reddetmesi gayet meşhur bir jesttir.

Eserleri

Ludendorf askerlik hakkında, yalnız meslekten olanlar değil, fakat bütün münevverler ve mütefekkirler tarafından büyük bir alâka ile karşılanan birçok kitablar yazmıştır. Karısı Mathilde, kendisinin baş yardımcısı idi. Son eserlerinden olup etrafında büyük bir alâka ve münakaşa uyanan *Der Totale Krieg*, "Top yekûn harb„ adile gazetemiz tarafından türkçeye çevrilmişti.

General geçen 9 nisanda 72 inci yaşını kutlamıştı.

Bütün alman gazeteleri Ludendorfun ölümüne tahsis ettikleri uzun yazılarda parlak bir asker ve büyük sevkulceyş üstadı olan müteveffayı medhüsena etmekte ittifak göstermektedirler.

Katil bir delikanlı!

Erzurum lisesinde arkadaşını nasıl ve niçin öldürmüştü?

Katil zanlısı Kemal, Kayseri lisesinde de bir arkadaşını ustura ile kesecekti

Erzurum (Hususî Muhabirimizden) — Bir buçuk iki ay evel şehrimizde tüyler ürpertici bir cinayet olmuş, lise talebelerinden Kemal adındaki bir delikanlı arkadaşı Hamdiyi sustalı çakı ile yaralıyarak öldürmüştü. Bu facia ilk tahkikat safhasına girmiş bulunuyor. Cinayet şöyle işlenmişti:

Hamdiyi öldürmekle zanlı bulunan Kemal, Kayseri lisesinde parasız olarak devlet hesabına okuyordu. Çekingen, ürkek tabiatli bir çocuk, bazan sinirlerine hâkim olamaz, kendisinden umulmıyacak hareketler yapardı. Bu yüzden Kayseri lisesinden Erzurum lisesine nakledilmişti.

Geçen sene Kayseride bulunduğu sıralarda bahçede oynarken ayağına bastıktan sonra kendisinden af dilemiyen bir arkadaşını ustura ile kesmeğe kalkmış ve iş o zaman mahkemeye intikal etmişti. O zaman yaşının küçüklüğü yüzünden ancak 10 gün hapse mahkûm edilmiş olan Kemal eldeki talimatnameye göre mektebten tardedilmişti. Bu tard kararını Maarif Vekâleti tasdik etmemiş ve Kemali Erzurum lisesine naklet-mekle iktifa etmişti.

Cumhuriyet bayramının ikinci günü sabahleyin lisenin bahçesindeki talebeler arasında bir futbol maçı yapılıyordu. Bu esnada katil Kemal ile arkadaşı Eleşkird jandarma komutanının oğlu Hamdi yanyana durmuşlar, hem maçı seyrediyorlar, hem de aralarında konuşuyorlardı.

Bir ara iki arkadaş şimendiferin iyiliklerinden, Erzuruma vereceği büyük inkişaftan bahsettiler. Söz demiryolunun döşenme şekline gelince aralarında şiddetlice bir münakaşa çıktı. Birisi rayın şu taraftan, öteki de bu taraftan geçmesi lâzım geldiğini müdafaa ediyorlardı. Kemal fena halde kızdı ve arkadaşına küfür etmeğe başlıyarak onun üzerine atıldı. Etraftaki arkadaşlar yetişinceye kadar arkadaşını iyice döğdü.

Fakat Kemal hırsını bir türlü alamamıştı. Nihayet arkadaşını öldürmeğe karar verdi. Bunun için elinde kullanacağı bir vasıta yoktu. Bir bıçak satınalmağı düşündü. Parası olmadığı için arkadaşlarına müracaat etti. Topladığı yirmi yedi buçuk kuruşu cebine koyarak bu paranın on beş kuruşu ile bir sustalı çakı aldı ve bir bileyicide iyice biletti. Akşam saat altıya doğru mektebe döndü.

Kemal her zaman olduğu gibi durgun ve çekingen bir kenara çekilmiş ve sessizce yemeğini yemişti. Kafasında mütemadiyen yapacağı kötü işi tasarlıyordu.

Yemeklerini yemiş olan talebe üst kata çıkıyorlardı. Bu sırada Hamdi de oturduğu masanın başından kalktı, başına gelecek feci âkıbetten habersiz, sakin adımlarla yemekhaneden çıktı ve merdivene yürüdü. Kemal onu gözlüyordu. Peşinden koştu ve merdiven başında ona yetişerek cebindeki sustalı çakıyı birdenbire arkadaşının kalbine sapladı. Zavallı Hamdi niye uğradığını bilemedi, can havliyle yemekhaneye koşmak istedi, fakat Kemal arkasından yine yetişti ve:

— Sen hâlâ ölmedin mi? diyerek ikinci bir bıçak darbesiyle arkadaşının karnını parça parça etti. Bu hâdise orada bulunanları şaşkın bir hale getirmişti. Hamdi hemen öldü. Kemal yakalandı.

Polis dairesindeki ilk isticvabında ve vakanın hemen akabinde soğukkanlılığını insana hayret veren bir şekilde muhafaza eden katil Kemal hâdiseyi olduğu gibi ikrar etti.

İhtiyar ermeninin katili yakalandı

Cinayeti işliyen, Onniğin komşusu İhsan adında bir gençtir

İstanbul, 20 (Telefonla) — Onnik Acemiyan isminde bir ihtiyar, birkaç gün önce Üsküdardaki evinde ölü olarak bulunmuş ve polis derhal tahkikata başlamıştı. Bu tahkikat neticelenmiş ve suçlu yakalanmıştır. Cinayeti işleyen, Onniğin komşusu İhsan adında bir gençtir. İhsan geçenlerde annesinden para istemiş, fakat alamamıştır. Annesinin bu paraları bahçeye gömdüğünü sanarak, bahçedeki para gömülen yeri görmüştür ümidiyle Onniği sıkıştırmağa ve sıksık izaç etmeğe başlamıştır.

Onnik bu tacizlerden bıkıp delikanlıyı kovunca, İhsan kendi kendine bir intikam plânı hazırlamıştır. Günün birinde kafayı tütsüledikten sonra tedarik ettiği bir maymuncukla eve girip Onniğin eşyalarını karıştırmış, ihtiyarın annesinden kaldığını umduğu altınları aramağa başlamıştır.

Bu aralık gürültüden uyanan Onnik İhsanın bulunduğu yere gelince Ihsan elindeki rakı şişesiyle ihtiyarın kafasına vurmuş, sonra da bağırmaması için ağzını tıkamıştır. Ondan sonra da bıçağını çekmiş ve ihtiyarın katasına rast gele saplayarak adamcağızı öldürmüştür.

İhsan cinayeti işledikten sonra araştırmalarına devam etmiş, fakat bir şey bulamayınca birkaç parça eşya aşırmış, evelce metnini bildirdiğimiz mektubu yazıp savuşmuştur.

İhsan sorguya çekilince cinayeti olduğu gibi anlatmıştır.

Yozgatta ticaret odası heyeti seçimine hazırlık

Yozgad, 20 (Hususî) — Yozgadda bu ayın 23 ünde yapılacak ticaret ve endüstri odası seçiminde reylerin dağılmamasını ve verimsiz bir seçim mücadelesine yol açılmamasını temin için şehrimiz tacirleri bu akşam halkevinde Ziraat bankası direktörü B. Müslimin başkanlığında toplanarak o gün yapılacak seçimin ana hatlarını tesbit etmişlerdir. Bu suretle, çıkması melhuz olaz seçim mücadelesi çok samimî bir şekilde önlenmiş bulunmaktadır.

Üniversitede fevkalâde büdçe 2,5 milyon lira

(Başı 1. inci sayfada)

miştir:

"— Başvekil Celâl Bayar'ın üniversiteyi ziyareti üniversite için bir bahtiyarlık olmuştur. Bu sayede üniversitenin maddî eksiklikleri en kısa bir zamanda tamamlanacak ve üniversite huzur içinde çalışmalarına devam edecektir.

Üniversitenin büdcesi

Kültür Bakanı Saffet Arıkan üniversitenin bütün ihtiyaçlarını esaslı surette tetkik etmiş ve üniversite büdcesi iki milyon lira, fevkalâde büdce de üç senede yapılacak işler için 2,5 milyon lira olarak tesbit edilmiştir.

Tedris kadrosu kuvvetlendirilecek

Bu para eskiden verilmiş olan 1 milyon 200 bin liraya ilâvedir. Bunlarla üniversitenin bütün ihtiyaçları karşılanmış ve tamamlanmış olacaktır. Yeni büdcede profesörlerin, doçentlerin, asistanların vaziyetleri göz önünde bulundurulmuş, 50 asistan, 7 başasisatn, 24 doçent ilâvesi kabul edilmiştir.

Fevkalâde büdcenin taksim tarzı

Fevkalâde büdcenin bir milyon 450 bin lirası Tıb Fakültesinin ihtiyaçlarına ayrılmıştır. Fen fakültesine tahsis edilen para 950 bin liradır. Edebiyat fakültesine 300 bin lira, yeni yapılacak talebe yemek ve istirahat yeri için 100 bin lira, hukuk enstitüü için 50 bin lira ayrılmıştır.

B. Van Zeeland'ın raporu yakında neşrolunacak

Londra, 20 (A.A.) — Politik mahfillerden alınan malûmata göre van Zeelandın enternasyonal ekonomi vaziyeti hakkında yapmış olduğu tahkikatın neticesini bildirn raporu pek yakında Paris ve Londrada neşrolunacaktır.

Rapor 35 sayfa tutmaktadır. Van Zeelanda verilmiş olan bu vazife şahsî olduğundan rapor Brükselde resmen intişar etmiyecektir.

Raporda, Paris, Londra ve Vaşingtonun kabul etmiş bulunduğu müsbet ve açık teklifler yapılmaktadır. Bu teklifler Berlin ve Romaya bildirilecektir. Fransa, İngiltere, Amerika, İtalya ve Almanya arasında derhal görüşmelere girişilmesi, kambiyoların tevhidi için müşterek bir sermaye konulması, enternasyonal tediyat bankasının kliring sistemlerinin ıslahı hususunda alınacak tedbirlere iştirâki ve enternasyonal bir ekonomi tetkik merkezinin kurulması teklif edildiği söylenmektedir.

Yüksek Sovyet meclisi gelecek ay toplanıyor

Moskova, 20 (A.A.) — Sovyetler Birliği merkezî icra komitesi reislik divanı, Sovyetler Birliği yüksek sovyet meclisinin 12 kânunusani 1938 de toplanmasına karar vermiştir.

Sovyet, "birlik sovyeti„ ve "nasyonaller sovyeti„ isimlerinde iki meclis kurulmuştur. Bu meclisler, müşterek bir toplantı aktederek yüksek sovyet divanile Sovyetler Birliğinin hükümeti olan halk komiserleri meclisini seçeceklerdir.

Yüksek reis kim olacak?

Stalin'in yüksek sovyet reisliğine tayin edilip edilmiyeceği o zaman anlaşılacaktır. Stalin'in bu makamı işgal edip edemiyeceği meselesi şimdiye kadar hiç bir suretle mevzuu bahis olmamıştır. Bununla beraber efkârı umumiyenin daima ondan bahsetmesi bu ihtimali kuvvetlendirmektedir.

B. Cemil Mardam bugün geliyor

(Başı 1. inci sayfada)

tündağ Perapalas otelinde misafir başbakan şerefine bir öğle ziyafeti verdi. Ziyafette ayrıca İstanbul komutan vekili, merkez kumandanı ve vali vekili de bulundular.

Ankara'ya hareket

Öğleden sonra B. Cemil Mardam Dolmabahçeye giderek tarih sergisini gezdi ve akşam ekspresin arkasına bağlanan hususî bir vagonla Ankaraya hareket etti. Misafirimiz Haydarpaşada vali ve belediye reisi, İstanbul komutan vekili, merkez komutanı ve emniyet müdürü tarafından uğurlandı.

B. Mardam neticeedn ümidli

B. Cemil Mardam hareketinden önce beyanatta bulunarak Ankarada devlet adamlarımızla iki memleketi alâkalandıran muhtelif işler hakkında temaslarda bulunacağını ve neticeden çok ümidvar bulunduğunu söylemiştir.

B. Cemil Mardam törenle karşılanacak

Ankarayı resmen ziyaret etmek üzere, Suriye başbakanı Bay Cemil Mardam bu sabah saat dokuzda Ankaraya muvasalât edecek ve merasimle karşılanacaktır.

Bay Cemil Mardam Ankarada kaldığı müddetçe Türkiyenin misafiri olacak ve hükümet erkânımızla temaslarda bulunacaktır. (A.A.)

ANKARA Borsası

Günlük fiyat cedveli

20 - 12 - 1937

	Âzamî	Asgarî	Vasatî
Yumuşak buğday	5.50	4.04	4.63
Sert	4.95	4.00	4.60
Mahlût	4.19	3.83	4.08
Sünter	4.75	4.75	4.75
Çavdar	4.18	4.18	4.18
Arpa	3.19	2.85	3.00
Yulaf	4.02	4.02	4.02
Nohut	4.05	4.05	4.05
Mısır	3.55	3.51	3.52
Mercimek	4.09	4.09	4.09
Bulgur	6.75	6.75	6.75
Fasulye	7.01	7.01	7.01
Tiftik (1)	9.00	9.00	9.00

(1) Kilosu 9 kuruştan muamele görmüştür.

Ankara piyasasında mühim bazı maddelerin vasatî perakende fiatları:

METAIN İSMİ	VAHİDİ KIYASİ ve KALİTE	KURUŞ
Ekmek	Birinci Kilo	10
Francala	—. „	14
Koyun eti	Kilosu	40
Dana eti	„	30
Sığır eti	„	35
Balık	Torik. Adet	55
„	Kefal. „	75
Koyun başı	Adet	10

HİKÂYE

Temizlik hastası

Onu, Temiz Ali diye çağrırlardı ve mektebte uzaktan yakından kendisini tanımıyan bir tek talebe yoktu: Hiç kimseye benzemiyen tabiati ile o kadar herkesin merak ve alâkasını tahrik etmişti.

Adının evveline temiz sıfatının ilâve edilmesi boşuna değildi, pek az lâkab onunki kadar hak edilmiştir, denilebilir. Temizlik merakı, onda adetâ bir hastalık halindeydi.

Sabahleyin kahve altıya bir an evvel yetişmek için herkesin acele ile giyinip dışarıya fırladığı yatakhaneden en sonra o çıkardı. Çünkü aralarında küçük birer mesafeyle yanyana dizili musluklarda talebelerden bir tek kişi kaldıkça o yıkanmaya gidemezdi. Üstüne uzaktan bir damla suyun sıçraması ihtimali onu deli etmeye kâfidi. Yatakhaneden son talebe çıktıktan sonra, yatağından kalkar, musluk başına geçer ve bitmez tükenmez tüvaletine başlardı. Talebeleri bir an evvel ve vaktinde aşağıya indirmek için yatakhaneleri dolaşan muidler kaç defalar, bu geçikmeleri yüzünden ona cezalar yazmışlar, fakat ne nasihat, ne de şiddetin üzerinde her hangi bir tesir yapamadığını görerek nihayet onu kendi haline bırakmaya mecbur kalmışlardı.

Geceleri, bu halin tam aksi vaki olurdu. Bütün arkadaşları yüzlerini yıkıyarak yataklarına girdikten sonradır ki o musluğun başına geçer ve dönüşte kim bilir kaçıncı uykularına dalmış olan karyola komşularını uyandırarak onlardan azar işitirdi. Çünkü musluk başı, temiz Alinin gecelik tüvaletinde ancak birinci kısmı teşkil ederdi. Yatağının başına dönünce, temiz bir havlu alarak patiska entarisinin - renkli pijamalardan hoşlanmazdı - üzerine sıçramış olan su damlalarını uzun zaman siler, yatağının çarşafında muhayyel toz tanelerini silkeler, ayakkabılarını parlatır, dolabını yüzlerce defa açıp kapar, ve ancak geç vakit, bin ihtimamla yatağına girebilirdi.

Temiz Alinin temizlik endişelerinin bu akşam ve sabah tüvaletleriyle tatmin edildiğini hiç sanmayınız. Onun bütün hayatı fasılasız bir temizlik ameliyesinden başka bir şey değildir.

Sınıfta, hoca dersini takrir ederken, o, dinlemekten bambaşka şeylerle meşgul olurdu. Birinci derste manikür takımiyle tırnaklarını temizler, ikinci derste mini mini bir fırça ile ve nazarı dikkati celbetmemeye çalışarak üstünü fırçalar.

Sonraki derslerde kitab ve defterlerinin yapraklarını teker teker açarak, beyaz bir mendille bunları silerdi. Ve bütün bu âmeliyeleri erken bitirmeye muvaffak olursa, gözünde sakladığı mini mini bir minderi çıkararak sıra kapağının üzerine koyar, hocanın gözleri önünde, başını bu mindere yaslıyarak, geceki uykusuzluğunun acısını çıkarmak üzere derin bir uykuya dalardı.

Sınıfın muzib çocukları, Ertuğrul, Tahsin, Rüştü, Temiz Alinin can düşmanlariydi. Ona etmedikleri oyunu bırakmazlar, çocuğu deli edecek muzibliklerbulunurlardı.

Meselâ, sabahleyin her tarafı tertemiz ettiğine emin bir halde kalb huzuriyle sınıfa inip de sırasının kapağını açtığı zaman, temiz Ali, bir çift kirli futbol çorabiyle karşılaşırdı.

Onu böyle bir zamanda görmeliydiniz. Gözleri bir yılana rastlamış gibi, dehşetle geri çekilir, o menfur şeyleri ağlamaklı gözlerle, ne yapacağını bilmeden dakikalarca seyreder. Bağırıp çağırmasının fayda etmiyeceğini, bütün sınıfın kendi aleyhinde müttefik bulunduğunu bildiği için sesini çıkaramaz, dehşetle donmuş gibi bir hal alırdı. Uzun tereddüdlerden sonra nihayet elini korka korka uzatır, bir cedvel tahtasiyle gözünü kirleten şeyleri oradan alarak sınıfın bir köşesine atar, sonra, bütün gün devam edecek olan temizlik âmeliyesine başlamak üzere sırasına oturdu..

Bu gözün, bu mikrop yuvası haline gelen gözün temizlenmesi nasıl büyük, müthiş bir iştir, bir tasavvur edin. Onun gözü, fakat bu bir tüvalet dolabı kadar garib şeylerle dolu idi. Fırçalar, taraklar, aynalar, boy boy kolonya şişeleri, manikür takımları, ayakkabı cilaları, türlü türlü dezenfektan ilâçlar.

Sınıfta bulunmadığınız bir gün hocanızın vermiş olduğu dersin zabıtlarını bütün arkadaşlarınızdan istiyebilirdiniz, fakat ondan aslâ! Yabancı bir elin defter veya kitabının yapraklarına dokunması onun için en korkunç şaametti. Öğretmene vazifeleri herkes defterler içinde verdiği halde yalnız o bir kâğıda yazıp götürür, ve tashih edilmiş kâğıdını alınca ders sonunda doğruca çöp sepetine atardı.

Teneffüslerde herkes, bahçeye inerken, o sırasının altına gizlenip muidin gözünden kurtulur, bütün arkadaşları neşe içinde oynarlarken o, bir türlü tamamlanmıyan temizliğine devam ederdi.

Kendisini tanıyanlar, selâmlaşmak için ona el uzatmazlardı. Çünkü elini bir başkasının eline değdirmenin temiz Ali için nasıl bir azab teşkil ettiğini bilirlerdi. Huyunu bilmiyen bir yabancıya elini uzatmak mecburiyetinde kaldığı zamansa, oradan ayrılır ayrılmaz, mikroplarını temizlemek üzere kendini musluk başına dar atardı.

Onun her halinde ayrı bir garabet vardı. Fakat hayatının en garib hâdisesi nedir bilir misiniz ? Hıfzıssıhha dersinden sınıfta kalmak!.

HİKAYECİ

Amerika'da açılacak sergi ve Türkiye

1939 senesinde Amerikada açılması tekarrür eden enternasyonal büyük sergiye Ankara ticaret odası da davet edilmiştir. Sergi komitesinden gelen mektupta, bu sergiye bilhassa endüstri ve ziraî istihsalât bakımından iki memleketi alâkadar edecek mevzular dairesinde iştirâk edilmesi rica edilmekte, ve Türkiye için büyük teshilât gösterileceği vâdedilmektedir.

Amerika yeni harb gemileri yaptıracak

Vaşington, 20 (A.A.) — Deniz bakanlığı kongreden, evelce inşasına mezuniyet verilmiş olan iki zırhlıdan başka, her biri 60 milyon dolara mal olacak iki zırhlı, iki hafif kruvazör, 6 denizaltı gemisi, 8 torpido muhribi, muavin gemisi, bir petrol gemisi ve bir remorkör filotillası inşası için tahsisatın artırılmasını istemiştir.

Almanya'da musikiye sansür konuldu

Berlin, 20 (A.A.) — Bütün ecnebi müzikleri, bundan böyle alman müzik odasının sansürüne tâbi olacaktır. Bu babda isdar edilmiş olan emirnamede alman müzik odası reisi, bu tedbirden maksad, arzu edilmiyen müziklerin alman milleti üzerindeki tehlikeli ve zararlı tesirini tevkif etmek olduğunu beyan etmektedir.

Andaç

TAYYARE POSTALARI

Ankaradan kalkış	14.10
İstanbula varış:	16.00
İstanbuldan kalkış	10.00
Ankaraya varış	11,50

NÖBETÇİ ECZANELER

Pazar	:	İstanbul eczanesi
Pazartesi	:	Merkez „
Salı	:	Ankara „
Çarşamba	:	Yeni ve Cebeci ecz.leri
Perşembe	:	Halk ve Sakarya „
Cuma	:	Ege eczanesi
Cumartesi	:	Sebat ve Yenişehir ec.leri

HALK ve YENİ SİNEMALARDA MATİNELER

Hergün	Cumartesi	Pazar
14.45	13.00	11.00
16.45	14.45	13.00
18.45	18.45	14.45
21.00	21.00	16.45
		18.45
		21.00

Pazar ve cumartesi günlerinden başka HALK sinemasında hergün H a l k matineleri: 12.15

Film değişme günleri: Pazartesi ve Cuma

LÜZUMLU TELEFON NUMARALARI

Yangın ihbarı: 1521. — Telefon müracaat şehir: 1023 - 1024. — Şehirlerarası: 2341 - 2342. — Elektrik ve Havagazı Arıza Memurluğu: 1846. — Mesajeri Şehir Anbarı: 3705. — Taksi Telefon numaraları: Zincirlicami civarı: 2645, 1050, 1196. — Samanpazarı civarı: 2806, 3259. — Yenişehir ,Havuzbaşı Bizim taksi: 2323 — Havuzbaşı: 3390.

OTOBÜSLERİN İlk ve SON SEFERLERİ

	Sabah İlk sefer	Akşam Son sefer
Ulus M. dan K. dere'ye	6.45	23.00
K. dereden Ulus M. na	7.15	23.20
Ulus M. dan Çankaya'ya	7.25	23.30
Çankaya'dan Ulus M. na	7.10	23.30
Ulus M. dan Dikmen'e	7.30	20.00
Dikmen'den Ulus M. na	8.00	20.30
Ulus M. dan Keçiören'e	6.00	21.00
Keçiörenden Ulus M. na	6.30	21.30
Ulus M. dan Etlik'e	6.30	20.30
Etlik'ten Ulus M. na	7.00	21.00
Ulus M. dan Cebeci'ye	7.00	20.30
Cebeci'den Ulus M. da	7.00	20.30
Cebeci'den As. fabl. ra	6.30	——
As. fabl. dan Cebeci'ye	——	17.15
S. pazarı'ndan Akköprü'ye	6.30	7.15
Akköprü'den S. pazarı'na	——	9.45

Yenişehir, İstasyon ve Bakanlıklara her saatı beş geçe muntazam seferler vardır. Pazar günleri ilk seferler birer saat sonra başlar.

POSTA SAATLERİ

Posta saat 19 a kadar İstanbul cihetine mektub kabul eder.
Taahhütlü 18 e kadardır.
Tayyare postası 13 e kadar mektub alır.

TREN SAATLERİ

Haydarpaşaya	:	Her sabah 8.20, her akşam 19.15 ve 19.45 de (Salı, perşembe, cumartesi Toros sürat).
Samsun hattına	:	Hergün 9.35 (Kayseri, Sıvas, Amasya bu hat üzerindedir).
Diyarbakır hattı	:	Hergün 9.40
Zonguldak hattı	:	Hergün 15.00
Kırıkkaleye rayotobüs		16.05

GÜNLÜK :

Arabî - 1356	Rumî - 1353
17 Şevval	Birinci kânun 9
S. D.	S. D.
Güneş 7 22	Akşam 16 43

Muhtelit takıma çağırılan futbolcular

Bölge futbol ajanlığı Bükreş muhtelitine karşı cumartesi ve pazar günü oynaması muhtemel iki takıma girecek oyuncuları seçmiştir.

Bize verilen malûmata göre, Ankara likinde maçlara iştirâk eden takımlarda muhtelite girmeğe lâyık birçok futbolcular bulunduğundan kadro geniş tutulmuştur. Bu suretle iki gün ayrı ayrı takımlar çıkarmak imkânı hasıl olacaktır.

Futbol Ajanlığının tebliği şudur:

Bölge Futbol Ajanlığından :

1 — 25 ve 26 - 12 - 937 cumartesi ve pazar günlerinde Bükreş muhtelitiyle Ankara muhtelit takımları arasında yapılacak müsabakalara iştirâk edecek sporcuların isimleri aşağıya yazılmıştır.

2 — Bu sporcuların 22 - 12 - 937 çarşamba günü saat 14 de Şehir Stadyomunda malzemeleriyle hazır bulunmaları...

Ankara Spordan: Cihad, İskender

Ankara Gücünden: Musa, Yaşar, Osman, Abdül, Enver, Hamdi, Fahri..

Gençler Birliğinden: Münir, Ali, Nuri, Kadri Hasan, Selim..

Harbiye İdman Yurdundan: Sabri, Celâl, Şükrü, Abdurrahman, İzzet, Şerif.

Muhafız Gücünden: Fuad, Cahid, Rıza, Naci, Saffet.

Demir Çankayadan: Yaşar, Mustafa

Rapid Yunanistana gidiyor

Atina, 20 (A.A.) — Viyananın "Rapid" futbol takımı, yortular münasebetiyle, üçü Atinada, biri de Selânikte olmak üzere dört maç yapmak için bu cuma günü buraya gelecektir.

DÜNYA Basını

Panay hâdisesi üzerine

Japon imparatorunun tarziye vermesi mümkün müdür ?

Amerikanın Panay hâdisesi dolayısiyle Japonya imparatorundan tarziye istemesi dolayısiyle bir yazı yazan ingiliz muharriri Ward Price, Japonyanın eski tecerrüd siyasetinden, nihayet 1854 senesinde amiral Perri'nin bu memleketle bir ticaret muahedesi yapmağa muvaffak olmasından, siyasî ananelerin Japonyada tamamiyle hüküm sürdüğünden bahsettikten sonra diyor ki:

"Bütün bu devirlerde güneş mabudunun sülâlesinden geldiğine inanılan japon imparatoru, idarî işlerle uğraşamıyacak kadar mukaddes bir şahıs telâkki olunmuştur. Onun adına bu işleri, veraset tarikiyle gelen asilzade bir Şogun idare eder ve daimyos denilen eski derebeylerinden mürekkeb bir heyetin başında bulunur.

İmparatora teabbüd, yalnız japon zabitinin bildiği bir şeydir. Bunu garblılar anlıyamazlar.

Bundan 25 sene önce rus - japon harbı kahramanlarından general Nogi karısı ile beraber, imparator Meijinin cenaze alayı dolayısiyle Harakiri yapmışlardır.

Bu hareket, japon gençliğinin vatanseverliğine bir nümune gibi gösterilebilir.

... Harb zamanımda ise Japonyada sivillerin hükümet üzerinde hüküm ve nüfuzları kalmaz. Bütün idare generallerle amirallara geçer. Umumî karargâh da doğrudan doğruya imparatorun emrindedir.

Harb eden kuvvetlerin kumandanları bir tek şef tanırlar ki o da imparatordur. Fakat bu imparator, Tokyonun ortasındaki sarayının yüksek duvarları ortasında bir nevi tanrı gibi yaşar ve hükümet işleriyle doğrudan doğruya temasa geçmez.

Zabitlerinin ona karşı besledikleri saygı hududsuzdur. Bir gün imparatorun huzurunda bir japon zabiti atından düşmüştü. O zaman bana dediler ki:

— Eğer imparator, kendisini affettiğine dair bir hediye göndermiyecek olursa bu zabit bu akşam evinde Harakiri yapacaktır.„

İşte bu ve bu gibi sebeblerden dolayı, Amerikanın, kendi kumandanlarından birisinin yaptığı bir işten dolayı tarziye verebileceğini hatıra bile getirmemelidir.

İngiltere

Nankin'in zabtı bir başlangıçtır

Taymis gazetesinin Tokyoda bulunan muhabiri bildiriyor:

Nankinin düşmesinden sonra japon hariciye nezaretinin yapmasına intizar edilen beyanat henüz verilmemiş olmakla beraber Başvekil Prens Konoe, bu mesele hakkında gazetecilere beyanatta bulunarak demiştir ki:

— Nankin hükümeti, Japonyanın ne derecede kuvvetli bulunduğunu yanlış hesablıyarak japon aleyhinde bir siyasete girişmiş, bu yüzden kendi felâketini davet etmiştir. Bununla beraber, hâlâ Çinin aklını başına toplayıp Japonya ile birlikte çalışmak kararını vereceğini ümid etmekteyiz.

Çan - Kay - Şek, mukavemet edeceğini söyliyor. Halbuki artık elinde kuvvet kalmamış ve kendisi de bugün ufak bir kumandan haline gelmiştir.

Japonya, düşmanı ile harb etmekten geri kalmıyacaktır. Fakat biz, Çin milletinin mukadderatına karşı da lâkayıd kalamayız.

Nankin millî hükümetinin bir gölgeden başka bir şey olmadığı anlaşıldıktan sonra, herhalde, onun yerine başka bir hükümet gelecek ve bu yeni hükümet Çin ile elbirliği edecektir.

Dünya bir ihtilâl içindedir. Çin, ancak, Japonya ile dost geçinmek suretiyle kendisine millî bir sistem yaratabilir.

Şimdiki mücadele Asyanın şarkında bir facia doğurmuştur. Japonya, bu facialarin tekrarlanmaması için çok esaslı tedbirler almaktan çekinmiyecektir.

Bu itibarla şunu söyliyeyim: Nankinin düşmesi, bizim Çindeki işimizin bir başlangıcı sayılmalıdır.

Eğer, çinliler bu lüzumsuz ve faydasız mukavemetten vaz geçecek olurlarsa o zaman, bütün yabancı devletler, Japonyanın şarkî Asyada ne büyük bir huzur ve sükûn âmili olduğunu takdir edeceklerdir.

Nankin hükümeti, bugün tamamiyle mahallî bir hükümet haline gelmiştir. Bununla beraber, kendisi kendi vaziyetini takdir edememektedir.

Bu vaziyet karşısında Japonya, kendine düşman olan idarelere ve askerlere karşı harba devam etmekle beraber, masum Çin halkının hayat ve mukadderatı ile de yakından alâkadar olacaktır.

Tokyoya verilen nota

Deyli Herald yazıyor:

İngiltere, Japonyaya sert bir nota gönderiyor. Hakikatte bu notanın sert olmasına da lüzum vardır.

Bu notanın Çindeki ingiliz mal, mülklerine, ingiliz vatandaşlarına yapılagelmekte olan taarruz ve hücumlara bir nihayet vermesini umarız.

Fakat bunun nihayet veremiyeceği bir şey varsa o da uzak şarkta japonların girişmiş oldukları barbarca cinayetler ve fecaatlerdir.

Gene bu, japon militaristlerinin çamurlar içine düşürdükleri enternasyonal kanunları da bulundukları yerlerden kaldıramıyacaktır.

Gene böylece Japonyanın kendine meydan okumayan Çine karşı reva gördüğü cinayetlere bir sed çekilemiyecek, böylece uzak şarktaki fecaatler nihayet bulmıyacaktır.

Ve netice olarak Japonyanın bütün şarkta kanunsuz bir şekilde kurmak niyetinde olduğu ve kurmağa giriştiği diktatörlüğün önüne geçilmiyecektir.

Bütün bunları yapabilmek için notadan daha fazla şeylere lüzum vardır.

Hakikat şudur ki hükümetin 1931 de Milletler Cemiyetinin uzak şarkta tatbikini istediği siyaseti reddetmesinden beri, İngilterenin burada kanunsuz ve yolsuz hareketleri önlemek için baş vurduğu bütün çareler hükümsüz ve tesirsiz kalmaktadır.

Hükümsüz ve tesirsizdir; çünkü tutulan yol, bir nota göndermek, tarziye ve mesullerin cezalandırılmasını istemekten ibaret kalıyor.

Uzak şarktaki anarşi, kanunsuzluk ve saldırganlık, başlıbaşına bu köhne siyasetin bir şeye yaramadığını gösterecek bir delil sayılabilir.

Bu işte geç kalındığı muhakkaktır. Fakat Uzak şarkta vaziyet bir kat daha berbadlaştığı için eğer İngiltere, Fransa, Amerika, Rusya ve buna benzer devletler elbirliği ile bunun önüne geçmezlerse akıbet daha feci olacaktır.

İngiltere için elzem olan politika

Observer gazetesinde, uzak şark hâdiselerinin İngilterede yapacağı tesirleri tetkik eden Garvin, şöyle yazıyor:

"İngiltere siyaseti, ana vatanda olduğu kadar Akdenizde ve uzak şarktada yığın halinde müşkilât biriktirdi. İngilterenin ancak bizzat kendisinin mesul olduğu zafın en vahîm neticeleri bugün kendini uzak şarkta göstermektedir. Bunu son hâdiseler isbat eder. Büyük Britanya imparatorluğu için elzem olan siyaset ananevî ingiliz donanmasının hareket serbestliğini yeniden kurmaktır ki, bunun için de İngilterenin Avrupa siyasetini baştan başa değiştirmek icabeder.

Binaenaleyh, alman meselesi halledilmeli ve İtalya ile de tam bir sureti tesviyeye varılmalıdır. İngiltere Avrupa ile imparatorluktan birini tercih etmek vaziyetinde bulunuyor. „

Fransa

Tuna havzasında huzursuzluk

Fransız gazeteleri, mütalealarını yeniden B. Delbosun seyahatine tahsis etmektedirler.

Lö Jurnal dö Sen Paris, diyor ki :

"Garb blokunun muvakkat harabisi ve Berlin - Roma mihverinin teşekkülünün Tuna havzasındaki huzursuzluğu bilhassa ağırlaştırmış olduğu muhakkaktır. Çekoslovakyanın bir tazyike maruz bulunduğunu ve bu tazyike karşı onu himaye etmeğe ne küçük antantın, ne fransız ittifakının ve ne de Milletler Cemiyetinin kâfi olmadığı aşikârdır. Bu sebebten dolayı ingilizler, Çekoslovakya devletinin vahdetini ihlâl etmiyecek olan bir takımfedakârlıklar mukabilinde Almanyanın göstereceği zamanı esas tutarak Avrupayı yeniden tensik etmek için yeni bir plân tasarlamaktadırlar.

İşler her şeyden önce Berline bağlı

Pragda neşredilmiş olan nihaî tebliğ, ingiliz telâkkisine prensip itibariyle muvaffakat edilmiş olduğunu göstermektedir.

Şimdi bilinmesi lâzımgelen nokta, hakikaten hoş arzular beslemekten vaz geçerek âmeli tahakkuk sahasında ciddî gayretler sarfına karar verilmiş olup olmadığıdır. Fakat bu, her şeyden önce Berline bağlıdır.„

Ekselsiyor gazetesinde Marsel Payi Varşova, Bükreş, Belgrad ve Prag görüşmelerin nnetayicini tekrar ettikten sonra şöyle demektedir :

"Fransız dış bakanının dostluk turnesinin blâncosu, müsbet bir blânçodur.„

Muhtemel tehlike karşısında Fransa ve müttefikler

Epok gazetesinde B.Donadyö, yazıyor :

" B. Delbosun seyahati, Fransa ve müttefiklerinin muhtemel tehlikeye karşı koymak hususunda sıkı surette birbirine bağlı kalmakla beraber bütün komşuları ile iyi münasebetlerde bulunmak temayülünü beslemekte olduklarını gösterecektir.

Şimdi söz, B. Hitler ile B. Musolininindir.

B. Delbosun Berlinden geçerek B. Fon Noyrath'ın göstermiş olduğu cemilekâr hareket, Fransada sempati ile karşılanmıştır. Fakat bu hareketi Almanyanın sulh arzusunda olduğunu bize isbat edecek olan sarih hareketin takib etmesini bekliyelim. Führer, İngiltere ve Amerika ve merkezî ve şarkî Avrupa ile birleşmiş olan Fransanın uzattığı eli acaba reddedecek midir ? Hitlerin vereceği cevabın bir red olmıyacağı henüz ümid edilmektedir.

Esnaf Cemiyetleri yardım Sandığı

Esnaf cemiyetleri bu sene, geçen seneye nazaran büdcesini bir buçuk misli artıracak derecede büyük bir inkişaf göstermiştir. Yeni nizamname hükümlerine göre, cemiyet için hazırlanan teavün sandığından dolayı bütün Ankara esnafları arasında büyük bir memnuniyet vardır. Cemiyete kaydolunmakta geç kalanlar kayıdlarını yaptırmağa başlamışlardır. Önümüzdeki sene için, cemiyet teavün sandığına 7.000 liraya yakın bir sermaye konacağı tahmin edilmektedir.

Ankara ticaret odası büdcesi

Ankara ticaret odasında 1938 senesi büdcesi hazırlıkları yapılmağa başlanmıştır.

1937 senesinde gerek kaydiye ücreti ve gerekse kazanç oda hissesini vermemiş olanların bir listesi hazırlanmış, ve ilk içtimada bunlar hakkında lâzım gelen kararların ittihazı kararlaşmıştır.

İZMİR Enternasyonal Fuarına Hazırlanınız
20 agustos 20 eylul 1938
3—7041

KAHRAMAN BİR TAYYARECİMİZ

Salim İlkuçan'a aid bazı hatıralar

Salim'in tayyare ile Kahire seferini gene Salimden dinleyiniz

Yazan : Orhan Aydar

— 2 —

Salim ve Kemalin Edremid tayyaresi Kahire yolunda

Bu vakadan bir sene sonra (1910) Alman ordusundaki yenilikleri ordumuzda yaymak vazifesiyle Almanyaya gönderilen askerî heyet arasında Salimi de buluyoruz. Genç yüzbaşı her yeniliği görmek üzere geldikleri bu yerden hava işlerini de görmeden memlekete dönmek istemiyordu. Arkadaşları onun havacılık hevesini biliyorlardı. (Tigel) den geçerken bu genç yüzbaşının taşkın arzusunu öğrenen bir baloncu zabit ona beraberce uçmağı teklif etmişti. Bu, mülâzım Zümerfild ismindeki meşhur Alman baloncusu idi. O gün oldukça uzun sürecek bir rekor uçuşuna hazırlanıyordu. Beraberce yükseldiler. Çok sert bir rüzgâr esiyordu. Fakat balon kolaylıkla 1.800 metreye kadar çıktı ve dört buçuk saat sonra (Prit) de indi. Yüzbaşı Salim bu ilk uçuşiyle, bu yenilmez inanı ile o günden kinyesi hizasına "iyi bir havacı olabilir„ kaydını geçirtmişti.

* * *

1911 senesinde hükûmet tayyareciliğin daha ziyade perfeksiyonunu beklemeden ordumuz için Fransaya tayyareler ısmarlamıştı. Tayyare siparişlerimizi talebe zabitler göndermek takib etti. Trablusgarb harbi henüz devam ediyordu. O sıralarda Salim Pariste Trablusta çarpışan bir avuç Türk kahramanına para, cephane gönderen gizli teşkilât arasında çalışıyor, işinden ve vaktinden tasarruf edebildiği günlerde Fransız tayyareciliğinin faaliyetini yakından takib ediyordu. İstanbuldan gönderilen gönüllü talebe kısım kısım Parise geliyor Versaydaki Büc tayyare mektebine devama başlıyordu. Salime de arkadaşlarına iltihak etmesi için emir gelmişti. Bu hummalı okuma ve uçma devri uzun sürmedi ve tayyarecilerimiz altı ay sonra İstanbula döndüler. Bütün kurslar bitirilmiş ve bröve alınmıştı. Fakat harb içinde bulunan bir ordunun ileri gözcüsü demek olan bu tayyarecilerin tecrübeleri pek azdı. Türk zabitinin vazife ve meslek aşkı en kısa günlerde bu boşluğu doldurmakta gecikmedi ve bu kahramanlar Balkanların barut kokan havalarına kanadlarını gerdiler.

Harbin ikinci devresinde Türk ordusu Edirneye Meriç boylarına koşarken Türk kartalları bütün hızlariyle Bulgaristan içerlerine kadar uçtular ve bozguna uğrıyan düşman kuvvetleri hakkında geriye faydalı haberler getirdiler. Bu kahramanlar Fethi, Nuri, Fesa, Fazıl ve Salimdi.

* * *

Tayyarecilerimizin şeref yolunda giriştikleri bu ateşli çalışmalar memlekete az zamanda değeri ve bilgisi çok pilotlar kazandırmıştı. Bugünlerden birinde Fazılın henüz tayyaresi hazırlanmamıştı. Arkadaşlarından geri kalmak ta istemiyordu. Mert ve tok hareketleriyle kendisini herkese sevdiren Salime geldi ve ufak bir antrenman için tayyaresini istedi. Tayyarelerin pek sayılı olduğu bu devirde böyle bir teklifi kabul etmek büyük bir fedakârlık demekti. Fazıl, arkadaşının tereddüt ettiğini görünce ona şu teminatı verdi : "Korkma kırarsam kendi tayyaremi sana veririm.„

Sevinçten gözleri yaşaran Fazıl o gün; uçuşsuz kalmadı.

Balkanlar harbi bittikten sonra tayyarecilerimize İstanbula dönmek emri verilmişti. Yüzbaşı Salim Kırklarelinde bulunuyordu. Kemalle yola çıktılar. Sisli ve bulutlu bir hava idi. Her taraftan bulutlar fışkırıyordu. Neredeydiler, bunu kendileri de bilmiyorlardı. Pusulada 15 derecelik bir yan açıklığı gören Salim İstanbul yerine Anadolu toprakları üstüne düştüklerini söylüyor, rasıdı da İstiranca hizalarında olduklarını iddia ediyordu. Tam bu sırada karşılarında bir göl belirdi, Sapanca zannettiler, Manyas gölü imiş, İndiler. Köylüler Marmarayı aşan kahraman tayyarecilerini o gece bırakmadılar ve misafir ettiler.

Ertesi gün hava gene fena idi. Marmara üzerinde soğuk ve sert bir rüzgâr esiyordu. Marmara yolcuları Bandırma üzerinden İstanbula uçarken Yeşilköy meydanında toplanmış bir kalabalık gördüler. Bu kalabalık Fransadan İstanbul yoliyle Mısıra uçan Dokur ve Ru'yu bekliyordu. Marmara denizini aşan kahraman türk tayyarecilerinin bu muvaffakiyeti, bütün gözleri tayyarecilerimiz üzerine çevirtmeğe kâfi geldi.

Bleryo'dan sonra Manş denizini Jak Döleseps, Rols, Muvasan, Sopviz, Sesil Greys, Piyer Periye, Vedrin gibi muhtelif milletlere mensub tayyareciler geçmişlerdi. Fakat Londra ile Paris arasında ilk gidip gelme uçuşu Salme'nin 7 mart 1912 teşebbüsiyle başlar. Bu tarihten az bir zaman sonra Türk havacıları Edirne ile İstanbul arasında ve Marmara üzerinde toplu ve yalnız olarak uçmağa başlamışlardır.

Manşın geçilmesinin tayyarecilikte bugünkü büyük terakkilere yol açan ilk ve ciddî bir teşebbüs olduğu düşünülecek olursa, tayyarecilerimizin bu ilk devrelerde malzeme noksanlıklarına rağmen böyle muvaffakiyetler kazanmak suretiyle havacılığın tekemmülüne ne büyük hizmetler etmiş oldukları anlaşılır.

* * *

Fransızların ta uzaklardan gelip İstanbul üzerinden Torosları aşarak Mısıra uçması üzerine bizde de böyle bir konkur açıldı. Ve bu seyahate Fethi ve Nuri seçildiler. Fethi, Şeria ovasında Sadık ile Nuri de, Yafada denize düşerek havacılığımızın ilk kurbanları oldular.

Fakat Kahire seyahati türk tayyarecileri için millî bir arzu olduğu kadar bir şeref meselesi halini almıştı. Lord Kiçner, Kahireye inecek Türk tayyarecilerine "kollarım açıktır„ diyor, İzmir halkı tayyarecilerimizi görmek ve onları bağrına basmak için bekliyordu. Kahire seyahatinin İzmir üzerinden yapılmasına karar verildi. 22 Şubat 1329 günü Florya üzerinden Salim ve Kemalin Ertuğrul tayyaresi denize açıldı. İstikamet pusula ile Kapıdağ yarımadası. Ertuğrul ufak bir zaviye ile iki saat kırk beş dakikada, bayraklarla süslenen meydana indi. Ertesi gün deniz fırtınalı ve hava da yükselmeğe başlamıştı. Çanakkale halkı Ertuğrulun hareketini tehire çalışıyor, İzmirle Edremit te "bize gel halk üç gündür kırlarda, bayırlarda sizi bekliyor„ diye telgraflar yağdırıyorlardı. Her iki tarafın arzusunu yerine getirmek için Edremit yoliyle İzmire uçan tayyareciler saniyede 15 metreden fazla esen bir rüzgârla karşılaştılar. Ertuğrul Erenköyünü 1000 metre irtifadan geçtikten sonra rüzgâr süratini daha fazla arttırmış, ve tayyareyi yerinde sayar gibi ilerlemekten alıkoymuştu. Bu esnada bir bora tayyareyi kapladı ve tayyare göz açıp yumacak kadar bir zamanda süratle 600 metreye düştü. Şimdi Salimi dinliyelim :

"Eğer tayyarenin merkezi sıkletinde bağlı olmasaydım muhakkak içinden fırlar, Çanakkale boğazını derinliklerine gömülürdüm. Yalnız kalan arkadaşım da pilote edemediği için tayyaresiyle bana iltihak ederdi. Bora bizi, biz de havayı bıraktık. Çünkü yere inmeğe mecburiyet hasıl oldu. O vaktin tayyareleri şimdikiler gibi değildi. Mübarekler sigara kâğıdı kadar hafifti. Geceyi Erenköyde silâh arkadaşlarımız arasında geçirdik ve ertesi günü yolumuza devam ettik. Edremit körfezi üzerine geldiğimiz zaman 2000 metre yükseklikte idik. Tam kasabaya ineceğimiz zaman Kazdağından gelen bir şimal rüzgârının önüne kattığı yağmur bulutları bizi sarıverdi ve sanki tam zamanı imiş gibi motör de pan yaptı. Çare yok, motörsüz bu lâciverdî bulutun içinde spiralimize devam ediyorduk. 300 metrede arkamız, solumuz, önümüz deniz, yalnız sağ tarafımızdan Edremit körfezinin yalçın kayalarını, kesif zeytin ağaçlariyle örtülü sahilini görüyorduk. Nereye ve nasıl inecektik ? Nihayet dik bir sağrı, iki taraflarında birer ağaç. Kararımı verdim, bu iki ağacın arasına girersem, tayyaremizi kaybedecek, fakat biz kurtulmuş olacaktık. Kemal yüzmek bilmediğinden arkamdan denize inmemekliğim için haykırıyordu. Müthiş bir sademe ile tayyareyi ağaçların arasına kondurdum. Başım iki kaban arasında sıkışmış, bereket versin ki, başımda çelik telli kask vardı. Yoksa kafam muhakkak ezilirdi. Kaskın bağını çözdüm ve kafamı çektim. Kask orada kaldı fakat kafamı kurtardım. Kemale bir şey olmamıştı. Geride, rasıt yerinde tavuk tüner gibi füzelâjın üzerinden etrafına bakınıyordu. Kapurtanın üzerinden geçtim, yere indim. O da beni takib etti. Biraz sonra haritaya baktık Küçükköy civarında idik. Bir saat sonra Edremitliler arabalar' geldiler ve bizi aldılar. Kasaba dışında halk bizi bekliyordu. Biz millî arzu yerine getirilemediğinden müteessir ve gemisini kaybetmiş kaptan gibi melûl melûl etrafımıza bakınırken, on on iki yaşlarında bir çocuk paltosunun içinden bir tayyare maketi çıkardı ve söz söylemeğe başladı.

(Sonu var)

Vaydman daha başka cinayetlerin de faili mi?

Roje Löblon'u Milyon'un öldürdüğü anlaşılıyor

Milyon'un üzerinde bulunan tabancanın kalibresi 6.35 Roje Löblon'nun yarasındaki kurşun 6.35, Vaydman'ın tabancasının kalibresi ise 7.65 dir

Her geçen gün Fransada yakalanan ve 6 cinayetin faili olan Vaydman meselesine öyle korkunç yeni hakikatler ilâve etmektedir ki ,artık bu kadar müthiş ve asâbı bozucu şeyler işitmekten bıkmış olanların, bir gün evel herşeyin katiyetle meydana çıkmasını ve canilerin lâyık oldukları cezaya çarpılarak, aktüalite sahnesinden çekilmelerini istememeleri mümkün değildir.

Vaydman âdetâ bir fenalık mütehassısıdır. Bir kılı kırpırdamadan kimbilir kaç kişinin kanına girmiş olan bu korkunç haydud, şimdi de, itiraflarını damla damla vererek, herkesi heyecan ve azabda yaşatmaktan zevk alıyor gibidir. Aleyhinde bir sürü yeni deliller, ip uçları vardır. "E", "G", "G.O", "M. B." ve "M.G" markalı bir sürü kadın çamaşırları La Vulzi villâsında bulunmuştur. Bunlar katilin daha başka kurbanlarına mı aiddir? Yoksa çalınmış eşyadan mı ibarettir? Başka hiç bir cinayeti olmadığında ısrar eden cani, bu hususta zihinleri aydınlatacak ve şüpheleri dağıtacak izahat vermeye de yanaşmamaktadır.

Vaydman bir akıl hastası mıdır? Bunun böyle olmasını temenni edelim. Çünkü bu kadar denaet ve hunharlığın aklı başında bir adamın işi olması, insanlık namına, utanılacak bir hâdise olacaktır.

Vaydmanın şimdiye kadar söylemiş olduğu cinayetler, çetesine pek az bir para temin etmiştir. Aylardan beri bu kadar az paranın bütün bir çeteyi yaşatmış olmasından şüphelenilmektedir. Parayı başka yerden temin ediyor idiyseler, bu kadar ehemiyetsiz meblâğlar için işlenmiş olan bütün bu ciniyaetler, kan görmekten hoşlanan bir ruh hastalığına mı alâmettir? Bütün bu sualleri, günden güne genişlemekte olan tahkikatın neticesi tayin edecektir.

Vaydman'ı eski komşusu anlatıyor

Şimdilik hâdiseleri hulâsa etmekle iktifa edelim:

Vaydman'ın eski komşularından M. Muli, bize, katilin, hakikî hüviyetini herkese karşı ne kadar muvaffakiyetle saklıyabildiğini gösteren çok enteresan malûmat vermektedir:

"— Milyonla on sene evel tanışmıştım. O zamanlar hattâ beraberce, yarış atı satın almıştık. Sonra Milyon ve Jan Blan ticaret yapmak üzere beraberce Almanyaya gitmeyi teklif ettiler, kabul ettim ve onlara iltihak ettim. Döviz kaçakçılığı yüzünden orada aleyhlerine açılan davâda benim de ismim geçti, fakat mahkeme, bu işte bir alâkam olmadığını tesbit ederek beni serbest bıraktı.

"Hapishaneden çıkıp da Fransaya dönüşlerinde bu iki arkadaş gene beni buldular. Bana, üzerimde çok iyi bir intibâ bırakan genç ve kibar bir adam takdim ettiler. Bu Vaydmandı.

"Bu adamın ne kadar teshir edici bir cazibeye malik olduğunu anlatamam. Daima nazik, kibar ve dürüst hareket ediyordu. Hiç şüphelenmeden ona son derece itimad bağladım.

"Milyon ve Jan Blandan çekinmeme mukabil Vaydmanla görüşmekten büyük bir zevk alıyordum. Öyle ki ilkteşrinde evden çıkmam icab edince onun tavsiyesine uyarak, Sen-Kluda onun villasına komşu "Begonya„ villâsını kiraladım.

Burada Mulinin hikâyesi bütün ehemiyetini kazanmaktadır. Caniyi yakından görmüş, hususî hayatına şahid olmuştur. Vaydman daima Begonya villâsının önünden geçiyor ve M. Muli'ye rastladıkça onu selamlıyordu. Günün birinde evinde yalnız olduğunu, yiyecek bir şeyi bulunmadığını söyliyerek yemeğe evinde kalmak istediğini söylüyor ve muvafık cevab alınca, artık sıksık kendi kendini dostunun evinde yemeğe davet etmeye başlıyor. Davetli çok güzel konuşmakta ve ev sahiblerine iyi vakit geçirtmektedir. Bu itibarla vücuduna alışılmıştır. Vaydman komşulariyle samimiyeti o derece ileri götürmüştür ki, yıkanması için çamaşırlarını bile Begonya villâsına getirmekten çekinmemiştir.

— Daima nazikti, diye tekrarlıyor, hiçbir çiylik yapmazdı. Yirmi beş yaşında olan kızıma en küçük bir kur yapmak teşebbüsünde bile bulunmamıştı.

Bize sıksık Kanadadaki seyahatlerinden bahsederdi. Onu zevkle ve merakla dinlerdik.

Yemekten sonra, radyoda alman istasyonlarını almamızı tercih ederdi. Memleketinin musikisini ve konserlerini dinlerdi ve derin düşüncelere dalardı.

Adam öldürmek mi?

Günün birinde kendisine ihanet etmiş olan bir arkadaşından bahsederken Madam Muli:

— Herhalde onu öldürecek değilsiniz ya! demişti. Bunun üzerine Vaydman:

— Öldürmek mi, diye atılmıştı, bir adam öldürmek.. Bunu asla yapamam.

25 sonteşrinde otomobilinin eski olduğunu ve fazla benzin sarfettiğini (Kufinin otomobili) söyliyerek yeni bir otomobil satın almak için pazarlığa girişmiş olduğunu söylemişti. İki gün sonra, Vaydman Lösobr'u öldürüyor ve onun otomobiline sahib oluyordu.

M. Muli, şimdi o günleri düşünerek dehşetle ürperiyor ve şöyle söyleniyor:

— Eminim ki onun sırlarından en küçük bir şey öğrenmiş olsaydık, kendisini ele vermemekliğimiz için beni, karımı ve kızımı öldürmekte bir dakika tereddüd etmiyecekti. Müthiş bir kaza atlattık desenize..

Markalı çamaşırlar

Jan Destruel isminde bir karı koca polise müracaat ederek, 16 nisanda Bordodan gelerek Pariste bulundukları sırada Şanzelizede bir kahve önünde otomobillerini durdurarak kahveye girmiş olduklarını, dönüşte üç çantalarının eksik olduğunu farkettiklerini söylemişlerdir. Bu çantalarda Madam Destruelin muhtelif markalar taşıyan çamaşırları bulunuyordu. E, M ve G, B ve M.B markaları ile işli bulunan çamaşırlar bu çantalardan çalınmıştır. Yalnız çantalar bulunamamıştır. Bu kadın çamaşırlarının yeni kurbanlara alâmt olmadığının bu suretle meydana çıkması herkese bir geniş nefes aldırmıştır.

Milyon masum mudur?

Milyonun babası oğlunun masum olduğuna emin olduğunu söylüyor ve ilâve ediyor:

— Onun birini öldürmüş olması imkânsızdır. Evvelâ buna cesaret edemezdi. Hayır, buna inanamam. Meğer ki tamamen çıldırmış olsun. Fakat eğer bunu yapmışsa onu reddederim, bir daha görmek istemem ve hakkında kanunun bütün şiddetiyle tatbik edilmesini isterim.

— Löblonun katline iştirâkini size itiraf ettiği zaman kendisine polise teslim olmasını tavsiye etmişsiniz.

— Roje bunu yapmak istiyordu. Onu kenara çektim ve gözlerinin içine bakarak, polise gidip teslim olmasını söyledim. Nasıl olsa günün birinde meydana çıkacak. Kendin itiraf edersen daha hayırlı olur, dedim.

Oğlum ağlıyordu. Ve dediğimi yapacaktı. Fakat o sırada yanımıza gelen Jan Blan bütün kuvvetile buna muhalefet etti. Sebebi herhalde Koleti sevmesi ve ondan ayrılmak istememesiydi. Milyon dedi ki:

"Roje, sen Koleti benim elimden aldın. Şimdi onu geri alıyorum. Haftada bir defa seni görmeye gelecektir.„ Roje de kendisi hapsedilirse Jan Blan Kolete tek başına sahib olacak diye, polise gitmekten vazgeçti.„

Jan Blan'in rolü

Vaydmanla Milyon şahısları oldukça aydınlanmış olmasına mukabil Jan Blan'ın hüviyet ve rolü henüz müphem kalmaktadır. Kardeşinin tevkifi haberi üzerine Parise gelmiş olan ağabeğisi gazetecilere demiştir ki :

"— Jan Blan zayıf karakterli bir çocuktu. Küçük yaşta baba otoritesinden mahrum yaşaması da karakteri üzerinde müessir olmuştur. Şaptal lisesinde tahsilini yaptıktan sonra bir mühendis yanında ressam olarak çalışmıştır. Askerliğini yaptıktan sonra Milyonla tanıştı. İşsizdi ve fena arkadaşlarla kötü huylar edindi. Milyonla birlikte Almanyaya gitti. Orada bir döviz kaçakçılığından dolayı iki seneye mahkûm oldu. Fakat 80.000 frank vererek, 18 ay sonunda tahliye edilmesini elde ettik. Bir müddet Pariste namuslu bir hayat yaşadı. Fakat martta Milyon geri dönünce tekrar onun nüfuzu altına girdi. Röne Triko ile tanıştı. Ortaya Vaydman da çıktı. Kardeşim sıksık La Vulzi villâsına devama başladı. Oraya Triko için gittiğini söylüyordu. Kardeşimin samimiyetinden eminim. O saflığının, karakter zâfının kurbanı olmuştur.„

Katil tabanca

Roje Löblonu, Milyonun öldürmüş olduğu son sorgusunda Vaydman tarafından iddia edilmişti. Milyon bunu inkâr etmekte, Jan Blan da böyle bir hâdiseye ihtimal vermediğini söylemektedir. Hangisine inanmak lâzım? Vaydman'ın evelce üstüne almış olduğu bir cinayeti, sonradan bir başkasına atfetmek istemekte bir fayda görmiyeceğini düşünerek sözüne inanılmaktadır.

Milyon bu cinayeti hangi tabanca ile işlemiştir? Vaydman ona kendi tabancasını verdiğini söylemektedir. Bu tabancanın kalibresi 7.65 milimetredir. Halbuki Löblonun cesedindeki yara 6.35 milimetre çapında bir tabanca ile açılmıştır, ki bu, Milyon'un nisanda satın aldığı bir tabancaya tevafuk etmektedir.

Bundan başka evelce Niste ensesinden bir kurşunla maktul olarak bulunmuş olan bir adamı da Milyonun öldürmüş olmasından şüphelenilmektedir.

Polis, elde edilmiş olan ipuçları ile yapılan ihbarlar üzerinde hakikati meydana çıkaracak olan tahkikata süratle devam etmektedir.

VAYDMAN

1926 da Almanyada 18 yaşında iken 6 ay hapse mahkûm olmuştu

1937 de gene 5 sene 8 ay hapse mahkûm olmuş, Sarrcburg hapishanesine konmuştu

1937 de bir kolaynı bulup Parise gelmiş ve Pariste Lösobr'u katletmek suçu ile yakalanmıştır

Şimdi bu müthiş insan kasabının yüzünde korku hisleri tamamile görünmektedir!

İstanbul borsası

20 - 12 - 1937

PARALAR

	ALIŞ	SATIŞ
Sterlin	623.—	628.—
Dolar	122.—	126.—
Frank	80.—	88.—
Liret	100.—	108.—
Belç. Frangı	80.—	84.—
Drahmi	18.—	23.—
İs. frangı	570.—	580.—
Leva	20.—	23.—
Florin	65.—	70.—
Kuron Çek.	78.—	82.—
Şilin Avus.	21.—	23.—
Pezeta	—.—	—.—
Mark	26.—	29.50
Zloti	20.—	22.—
Pengö	21.—	25.—
Ley	12.—	14.—
Dinar	48.—	52.—
Yen	—.—	—.—
Kuron İs.	30.—	32.—
Altın	1048.—	1050.—
Banknot	269.—	270.—

ÇEKLER

	AÇILIŞ	KAPANIŞ
Londra	625.—	624.—
Nevyork	0.7993	0.7995
Paris	23.54	23.5775
Milano	15.1920	15.32
Brüksel	4.7050	4.7133
Atina	87.44	87.58
Cenevre	3.4575	3.4640
Sofya	64.—	64.1025
Amsterdam	1.4375	1.4410
Prağ	22.7488	22.7858
Viyana	4.2288	4.2355
Madrid	13.76	13.7820
Berlin	1.9840	1.9875
Varşova	4.2192	4.2260
Budapeşte	4.02	4.0264
Bükreş	106.72	106.8910
Belgrad	34.52	34.575
Yokohama	2.7486	2.7530
Moskova	23.6025	23.5650
Stokholm	3.1032	3.1087

EŞHAM VE TAHVİLAT

	AÇILIŞ	KAPANIŞ	
1933 Türk borcu I	14.55	14.50	Vadeli
1933 Türk borcu I	14.50	14.50	Peşin
1933 ikramiyeli Ergani		96.75	
Sıvas-Erzurum hattı II ve III İs.	95.—	95.—	
C. Merkez bankası	96.75	96.75	
Arslan çimento	9.40	9.45	
Ergani	96.75	96.75	

KÜÇÜK İLÂNLAR

Küçük ilân ŞARTLARI

Dört satırlık küçük ilânlardan-
Bir defa için 30 kuruş
İki defa için 50 kuruş
Üç defa için 70 kuruş
Dört defa için 80 kuruş alınır.
Devamlı küçük ilânların her defası için 10 kuruş alınır. Meselâ 10 defa neşredilecek bir ilân için 140 kuruş alınacaktır.
Bir kolaylık olmak üzere, her satır, kelime aralarındaki boşluklar müstesna 30 harf itibar edilmiştir. Bir küçük ilân 120 harften ibaret olmalıdır.
Dört satırdan fazla her satır için ayrıca 10 kuruş alınır.

Satılık :

Çok mühim bir fırsat — Çocuk sarayı caddesinde, Kurşunlu camii yanında, asfalt üzerinde, müstakil iki daireli su, hava gazı, elektrik tesisatlı 4 ve 4 A numaralı ev ve yanındaki 6 numaralı arsa satılıktır. 2797 telefona müracaat. 3—6725

Satılık arazi — Yeni yapılacak meclis civarında Yukarı Ayrancıda kırk dönüm bağ arazisi ucuz satılıktır. Tel. 2036 3—6951

Yenişehirde Mimar Kemal mektebi karşısında, Yüksel ve Onovluk caddelerinin birleştiği noktada, Yeşil ve asfalt yol üzerinde, iki cepheli 630 metre arsa satılıktır. 1220 telefona müracaat. 3—7019

Kiralık :

Kiralık Çok Ucuz Daire — Maltepede 2 oda 1 hollu, 5 oda 1 hollu, 4 oda bir hollu 3 daire: İmalâtıharbiye evleri civarı. Bakkal Rasime müracaat. 3—6935

Kiralık Ev — İzmir caddesinde geniş bahçe içinde ayrı antreli iki daire. Bütün konforu havi...
Müracaat. Telefon: 3880. 3—7110

Kiralık Oda — Apartmanda aile yanında mobilyalı ve mobilyasız bekâr Bay ve Bayan için. Anafartalar caddesi No. 108 Foto Altana müracaat. 3—7112

Kiralık dükkân ilânı — Yenişehirin en güzel bir yerinde kâin Kutlu pastahanesinin icar müddeti bitmek üzeredir. Herhangi bir şekilde kullanılmak üzere şimdiden de kiraya verilir. Talib olanlar İş Bankasında Cemil Bozok'a müracaat etmelidir.

Kaloriferli 6 odalı daire ehven fiatla kiralıktır. Çankaya caddesi Sarıköşk karşısı No. 49 şekerci Hacı Bekire müracaat. Tel. 3050 3—7029

Kiralık yazıhaneler — Anafartalar caddesinde **Kınacı Hanında** kaloriferli odalar. Telefon: 1270 3—7064

Kiralık mobilyalı oda — Yenişehir inkılâp sokak. No. 4 alt kat. Kutlu arkası. 3—7062

Kiralık apartıman — Demirtepe ile Maltepe arasında ve asfalt cadde üzerinde yeni yapılan dört ve altışar odalı ve konforlu apartıman kiralıktır. Görmek istiyenler içindeki bekciye müracaat edebilirler. 3—7104

İş Arıyanlar :

Orta ve lise talebelerine : Takviye için akşam dersleri hesap, hendese, cebir, kimya Demir tepe Necatibey caddesi. No 27 3—6934

Dans dersleri — Diplomalı bir profesör Bayan beden terbiyesi (kültür fizik) ve modern dans dersleri vermektedir. Dersler toplu, hususî olduğu gibi aile nezdinde de kabul olunur. Yenişehir posta kutusu 1046 3—7080

Kat'ı alâka — Atelyemde postabaşı olan Ahmet Şayam ustanın alâkası kesildiğini sayın müşterilerime arzeylerim. Öztürk Demircievi sahibi Ali Necati. 3—7117

ÜLKÜ
HALKEVLERİ DERGİSİ
Birincikânun sayısı
MAKALELER:
Toprak meselesi, *Prof. Fuad Köprülü* - Anadolu üniversiteleri, *Dr. Ş. A. Kansu* - Osmanlı imparatorluğunda çiftçi sınıfların hukukî statüsü, Ömer Barkan - İran edebiyatında roman, Dr. Ali Nihad Tarhan - Ravaisson'un terbiyevî fikirleri, Prof. İ. Dugas *(çeviren Z. F.)* - On yedinci asır halk şairlerinden Budala hakkında notlar, Naci Kum - Köroğlu hakkında notlar, Ş. Murad Elçin - Eğin türkülerinin başlıca temleri, Pertev N. Barton - Mir Ali Şir ve siyasî hayatı - V. V. Barthold (çeviren: A. Caferoğlu) - Gılgamış'ın zaferi (şiir), Sıtkı Akozan - notlar ve iktibaslar, Halkevleri haberleri, Halkevleri neşriyatı, fikir hayatı, bibliyoğrafya.
Ülkünün 58 inci sayısı da 96 sayfadır. Bedeli her yerde 25 kuruştur.

Zayiler

Zayi — Memurin kooperatifinden aldığım 1410 numaralı hisse senedimi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Halid Mengi Niğde Saylavı
3—7116

Zayi — Memurin kooperatifinden aldığım 1395 numaralı hisse senedimi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Mehmet Erten Maraş Saylavı.
3—7115

Zayi — Ankara Gazi lisesinden musaddak olgunluk mezuniyet vesikamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan bu zayi vesikanın hkmü olmadığını ilân ederim. Haymana Culuk köyünden Ahmet Yüzbaşıoğlu. 3—7118

Vilâyetler

Elektrik tesisatı yaptırılacak

Çankırı Urbaylığından :

1 — Musaddak proje mucibince 37974 lira elli kuruş keşifli Çankırı şehri elektrik tesisatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhale 14 kânunusani 938 cuma günü saat 15 de belediye encümeninde yapılacaktır.

3 — Talipler 2490 numaralı arttırma ve eksiltme kanunu mucibince muktazi teminatı muvakkatelerile bu işi başarabileceklerine dair nafıa vekâletinden aldıkları 937 senesine aid vesikaları, ticaret odasına kayıtlı olduklarına dair vesikaları teklif zarfları içerisine koyacaklardır.

4 — Bu işe aid proje keşif ve sairenin birer sureti İstanbul, Ankara belediyeleri heyeti fenniyelerinde ve Çankırıda Belediye fen memurluğundadır. Fazla izahat almak isteyenler buralara müracaatta bulunmaları lâzımdır.

5 — Yapılacak işin bedeli peşin ve Belediyeler bankasından tediye edilecektir. (4632) 3— 7088

Gümrük ve İnhisarlar B.

İnhisarlar vekâleti teftiş heyetinden

Gümrük ve inhisarlar vekâleti teftiş heyeti kadrosunda münhal bulunan iki müfettiş muavinliği için açılan müsabaka imtihanına Ankaradan altı ve İstanbuldan üç olmak üzere dokuz kişi girmiş ve bunlardan Fahrettin İrdel ile Necdet Yener kazanmışlardır.

Türk Hava Kurumu
BÜYÜK PİYANGOSU
İkinci Keşide 11 Birincikânun 937 dedir.
Büyük İkramiye 40.000 Liradır
Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...
Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirâk ediniz...

RESMİ İLÂNLAR

Maliye bakanlığı

Telefon santralı ile buna aid tesisat yaptırılacak

Maliye Vekâletinden :

1 — Muhammen bedeli on bin lira olan satın alınacak yüz elli numaralı dahili telefon santraliyle buna aid tesisat kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 22. 12. 937 salı günü saat on beşte Levazım müdürlüğünde toplanan eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

3 — Fennî ve idarî şartnameleri levazım müdürlüğünde ve İstanbulda Dolmabahçede maliye evrakı matbua anbarından parasız alınır.

4 — İstekliler 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgeler ve 750 liralık teminat makbuz veya banka kefalet mektuplariyle birlikte kanunun tarifatı ve şartnamelerdeki şeraitine tamamen uygun ve noksansız olarak yazacakları teklif mektublarını havi kapalı zarflarını ihale saatinden bir saat evvel komisyon reisliğine vermeleri. (4455) 3—6793

M. M. bakanlığı

Vazelin alınacak

M. M. V. Satın Alma Ko. dan :

Hepsine tahmin edilen fiatı 2000 lira olan 3500 : 5000 kilo vazelin açık eksiltme ile satın alınacaktır.

Eksiltmesi 29-12-937 çarşamba günü saat 11 de M.M.V. satın alma Ko. da yapılacaktır.

İlk teminat 150 liradır. Şartnamesi parasız olarak ko. dan alınır. Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belge ve kanunî teminatlariyle birlikte eksiltme gün ve saatinda M.M.V. satın alma ko. da bulunmaları. (4528) 3—6923

30.000 metre kanat bezi alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1) 30.000 metre kanat bezi müteahhit nam ve hesabına kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2) Tahmin edilen bedeli 21.000 lira olup ilk teminat parası 1575 liradır.

3) İhalesi 7 - şubat - 938 pazartesi günü saat 15 dedir.

4) Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gününde teminat ve teklif mektublarını en geç bir saat evveline kadar M.M.V. satın alma komisyonuna vermeleri. (4609) 3—7106

Defterdarlık

Satılacak ev

Ankara Defterdarlığından :

Kıymeti Lira K.	Cinsi	Sahibi	Mülânazat
2000	Bostancı mahallesinde, Ada sokağında kâin bir bab ahşap ev	Osman kızı Hacer	672 lira 91 kuruş borcu için

Kazanç vergisinden borçlu Osman kızı Hacerin bostancı mahallesinde Ada sokak mevkiinde kâin bir bab ahşap evi tarihi ilândan itibaren 21 gün müddetle müzayedeye vazedildiğinden taliblerin birinci kânunun 22 inci çarşamba günü saat 15 de vilâyet idare heyetine müracaatları ilân olunur.
3-6696

A. Levazım Âmirliği

68000 metre tela alınacak

Ankara Levazım âmirliği Satın Alma Komisyonundan:

1 — Askerî okullar için 68.000 metre telânın kapalı zarfla eksiltmesinde talip çıkmadığından 23. 12. 937 saat 14.30 da Tophanede İstanbul Levazım âmirliği Sa. Al. Ko. da pazarlıkla alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli 17.000 lira ilk teminatı 1275 liradır. Şartname ve numunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle belli saatte komisyonda bulunmaları. (4607) 3—7094

Garaj noksanları ve su tesisatı yaptırılacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Lüleburgazda mevcud garajın noksanlarile su tesisatı kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuştur.

2 — İlk pey parası 2053 lira olup şartnamesini görmek istiyenler Çorluda Kor. satın alma komisyonunda 137 kuruş mukabilinde alabilirler.

3 — Münakasası 27.12.1937 pazartesi günü saat 16 da Çorluda Kor. karargâhında yapılacaktır. İstekliler belli gün ve saatten bir saat evel zarflarını komisyona vermiş olmaları lâzımdır.

4 — İsteklilerin kanunun ikinci ve üçüncü maddelerindeki belgelerile birlikte belli gün ve saatte Çorluda Kor. satın alma komisyonuna müracaatları. (4525) 3—6914

Buğday alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan:

Tekirdağında tümen kıtaları için 1000 ton ve Kırklareli kıtaları için bin ton ki ceman 2000 ton buğdayın Tekirdağında teslim edilmek şartile kapalı zarf usuli ile münakasaya konulmuştur. 27 I. Kân. 937 pazartesi günü saat on-birde Tekirdağının ve saat onbeşte Kırklarelinin ihaleleri yapılacağından talip olanların muhamm.. deli olan altı buçuk kuruş üzerinde teminatı muvakkaetelerile beraber ihale saatinden bir saat evel komisyona müracaat etmeleri ilân olunur. (4526) 3—6915

Askeri Fabrikalar

Tesviyeci, Tornacı ve duvarcı alınacaktır

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden :

Küçük Yozgattaki fabrikamız için tesviyeci, tornacı ve birinci ve ikinci sınıf duvarcı ustası alınacaktır. İstekli-lerden İstanbulda bulunanların Zeytinburnu fabrikasına Ankara ve civarındakilerin de yol paraları kendilerine aid olmak ve yapılacak denemede gösterecekleri ehliyete göre takdir edilecek gündelikle çalışmağı kabul edenlerin istidalariyle birlikte doğruca Küçük Yozgat fabrikasına müracatları. (4617) 3—7107

P. T. T.

Postane çatısı ve su dereleri tamir edilecektir

Ankara P. T. T. Müdürlüğünden:

1 — Merkez postanesi çatısının ve su derelerinin tamiri açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bedeli keşfi 744 lira muvakkat teminatı 55 lira 80 kuruştur.

3 — Şartname her gün müdürlük kaleminde görülebilir.

4 — İhale 27. 12. 937 pazartesi günü saat 15 te müdürlükte müteşekkil eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

5 — Taliblerin nafıadan alacakları ehliyetname ve muvakkat teminat makbuzlarile komisyona müracaatları ilân olunur. (4570) 3 — 6977

Demiryolları

36 kalem evrakı matbua tabettirilecek

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

Muhammen bedeli 5352 lira olan 36 kalem evrakı matbua tab ettirileceğinden bunun eksiltmesi 5-1-938 çarşamba günü saat 15.30 da kapalı zarf usuliyle Ankarada idare binasında yapılacaktır.

Bu işe girme kistiyenlerin 401.40 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve nafıa müteahhitlik vesikası ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden ve Haydarpaşada mağaza şefliğinden dağıtılmaktadır.

Evrakı matbua örnekleri de aynı yerlerde görülebilir.
(4599) 3—7051

8000 metre mikâbı balast alınacak

Devlet Demir Yolları ve Limanları Umum Müdürlüğü Satın Alma Komisyonundan :

Muhammen bedeli (13,600) lira olan kilometre 27 de vagon stünde teslim artiyle (8000) metre mikâbı balast 1-1-938 cumartesi günü saat 10 da pazarlık suretiyle Sirkecide 9 uncu işletme mübayaa komisyonunda satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin Nafıa ve diğer vesikalariyle beraber ve 1020 liralık muvakkat teminatla komisyona müracaatları. Şartnameler parasız olarak komisyondan ve Ankarad malzeme diresinden verilmektedir. (8392 - 4638) 3—7083

Metal, külçe, kalay ve antimuvan alınacak

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

Muhammen bedeli (195000) lira olan 100 ton metal ile muhammen bedeli (172400) lira olan 80 ton külçe kalay ve on ton antimuvanın bedeli serbest dövizle ödenmek üzere 4 - 2 - 1938 cuma günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin metal için 11000, kalay ve antimuvan için 9870 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve nafia müteahhitlik vesikası ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 862 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (4620) 3—7108

Ankara Valiliği

72 takım elbise yaptırılacak

Ankara Valiliğinden :

1 — Kızılcahamam yatı okulu talebelerine lüzumu olan 72 takım elbisenin beher takımının fiyatı 1000 kuruştan 72.000 kuruş, 72 adet buluzun beheri 100 kuruştan 7.200 kuruş, 54 adet yedek pantolon beheri 60 kuruştan 3.240 kuruş, 144 adet donun beheri 30 kuruştan 4320 kuruş, 71 adet gömleğin beheri 30 kuruştan 2.130 kuruş, 45 adet terliğin beher çifti 140 kuruştan 6.300 kuruş, 144 çift fotinin beher çifti 450 kuruştan 64.800 kuruş ki ceman 1.599 lira 90 kuruştur.

2 — İşbu eşyalar açık eksiltme suretiyle alınacaktır.

3 — Pazarlığa girecekler muhammen bedelin % 75 nisbetindeki muvakkat teminatını hususî muhasebe müdürlüğü veznesine yatırmaları lâzımdır.

4 — Eksiltme 3. 1. 938 pazartesi günü saat 15 de Vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır.

5 — İsteklilerin şartnameyi görmek üzere Kültür Direktörlüğüne ve ihale günü de daimî encümene müracaatları. (4558) 3—7006

İhale müddeti uzatıldı

Ankara Valiliğinden :

2-12-937 gününde ihalesi ilân edilmşi olan Bankalar caddesi Kızılbey sokağında 11 ve 13 N. lu mağazalara talip zuhur etmediğinden 2-12-937 gününden itibaren bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur. Taliplerin perşembe ve pazartesi günleri saat 15 de vilâyet daimî encümenine müracaatları ilân olunur. (4536) 3 — 6921

Baş bakanlık

Evrakı matbua hakkında

Başvekâlet İstatistik Genel Direktörlüğü Arttırma, Eksiltme ve İhale oKmisyonundan :

1 — 26 Forma kadar tahmin olunan 936-37 senesi maarif yıllığından 1750 adet kapalı zarf usuliyle eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — 16 Sahifelik beher forması için 45 lira üzerinden 1170 lira bedel tahmin edilmiştir. Yüzde yedi buçuk hesabiyle 88 liralık muvakkat teminat vesikası verilmek lâğımdır.

3 — Eksiltme 17 kânunusani 1938 ayının pazartesi günü saat 15.30 da umum müdürlük binasında toplanacak olan komisyonda açılacaktır. İştirak edeceklerin bir saat evvel teklif mektuplariyle teminat zarflarını komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Nümune dairede görülecektir. Şartname bedelsiz olarak komisyon kâtibliğinden istenebilir.
(4611) 3—7105

Bir daktilo alınacak

Ankara Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden :

Okulumuza 75 lira ücretli (iaşesi okula aid) bir erkek daktilo alınacaktır. (Almanca bilenler tercih olunur) İsteklilerin 27-12-937 pazartesi günü saat ondörtte okulda Sınavları yapılmak üzere evraklariyle birlikte Ankara müzik öğretmen okulunda bulunmaları. (4637) 3—7109

SARI ESİRLER
Paul Muni

Divanı muhasebat

Tebliğ

Divanı Muhasebat Riyasetinden:

Tekirdağ muhasebeciliğinin 340 yılı idare hesabının tetkik ve muhakemesi neticesinde muhasibi mesul sıfatile iş görmüş olan Salâhaddin hakkına sadır olan 175 sayılı ilâm mumaileyhin vefatı dolayısiyle kendisine ve veresesinin kimler olduğu ve adreslerinin malûm olmaması hasebiyle veresesine tebliğ edilememiş olduğundan hukuk usulü muhakemeleri kanununun 141 inci maddesine tevfikan tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

İşbu ilân 21 kânun evvel 1937 tarihinden itibaren daire dahilindeki lavhaya satılmıştır. (4652) 3-7121

Tebliğ

Divanı Muhasebat Riyasetinden:

4 üncü fırka muhasebeciliğinin 340 yılı idare hesabının tetkik ve muhakemesi neticesinde muhasibi mesul sıfatiyle iş görmüş olan Mehmet Fehmi hakkında sadır olan 20 sayılı ilâm, mumaileyhin vefatı dolayısiyle kendisine ve veresesinin kimler olduğu ve adresleri malûm olmaması sebebile de veresesine tebliğ edilememiş olduğundan hukuk usulü muhakemeleri kanununun 141 inci maddesi hükmünce tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

İşbu ilân 21 kânun evvel 1937 tarihinden itibaren daire dahilindeki lavhaya asılmıştır. (4650) 3-7119

Tebliğ

Divanı Muhasebat Riyasetinden:

Gelibolu muhasebeciliğinin 340 yılı idare hesabının tetkik ve muhakemesi neticesinde muhasibi mesul sıfatiyle iş görmüş olan Salâhaddin hakkında sadır olan 251 sayılı ilâm mumaileyhin vefatı dolayısiyle kendisine ve veresesinin kimler olduğu ve adreslerinin malûm olmaması sebebiyle de veresesine tebliğ edilememiş olduğundan hukuk usulü mahkemeleri kanununun 141 inci maddesine tevfikan tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

İşbu ilân 21 kânun evvel 1937 tarihinden itibaren daire dahilindeki lavhaya asılmıştır.
(4651) 3—7120

Mahkemelerden

Tebliğ

Ankara Asliye Mahkemesi İkinci Hukuk Dairesinden :

Ankarada Ateş hanında avukat Hamit Şevket İnce tarafından İstanbulda Beyoğlunda Maçka Palas apartımanında 4 üncü kapıda 4 üncü dairede mukim komisyoncu Ahmet Asaf aleyhine zimmetinde ücreti vekâletden matlubu olan 500 liranın tahsiline dair açtığı alacak davasının icra kılınan mahkemesinde: 7-11-933 tarihli dava arzuhali kendisine 15-11-933 tebliğ edilmiş bundan sonra 15-11-937 tarihinde mahkemeye celbi için çıkarılan davetiyede adresinin meçhul olmasından bilâ tebliğ iade edilmesi üzerine davacının ilânen tebliğat icra hakkında sebkeden talebi H. U. M. K. nun 141 ve müteakib maddeleri hükümlerine uygun görülerek ilânen davetiye tebliğine kerar verilmiş olup muhakeme günü olan 12-1-938 çarşamba günü saat 14 de Ankara asliye mahkemesi ikinci hukuk dairesinde hazır bulunmanız veya bir vekil ikame etmeniz aksi halde işbu ilânın tebliğ makamına kaim olacağı bilinmek üzere keyfiyet ilân olunur.
3—7111

Tebliğ

Ankara Birinci Sulh Hukuk mahkemesinden :

Ankara Yenidoğan mahallesinde 278 numaralı evde taş müteahhidi Şükrü oğlu Abdullah Başkır tarafından erkek lise mektebi karşısında arabacı Sabri namı diğeri Sadri aleyhine açılan 66 lira alacak davasının yapılan duruşması sonunda Sadri gösterilen adresten çıkıp meçhul bir semte taşındığı bildirilmiş olduğuna binaen tebliğat yapılamamıştır. Usulün 141 inci maddesi mucibince ve 20 gün müddetle gazete ile ilânen tebliğat yapılmasına karar verilmiş ve duruşmada 17-1-938 pazartesi saat 9,5 a bırakılmış olduğundan o gün bizzat hazır bulunmadığı veya bir vekil göndermeliği takdirde mahkemesine gıyaben bakılacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.
3—7113

Hava kurumu

Eksiltme şartnamesi

Türk Hava Kurumundan :

Adana'da inşa edilecek Türkkuşu binasına aid eksiltme şartnamesidir :

1 — Eksiltme götürü olarak ve kapalı zarf usulü iledir.

2 — Eksiltme 10-1-1938 pazartesi günü saat 15 de Adana T.H.K. şubesinde yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye aşağıdaki şartları haiz olanlar girebilir :

A) Kanunî ikametgâhı olmak

B) Türk olmak.

C) Halen inşaat müteahhidi olarak faaliyette olduğuna dair resmî vesika ibraz etmek.

D) Şimdiye kadar bir defa en az (25.000) liralık resmî bir bina inşaatı işini muvaffakiyetle başarmış olduğunu isbat etmek.

E) Dördüncü maddede yazılı muvakkat teminatı vermek.

F) Mukavele müsveddesi ve ona merbut bilcümle evrakı görüp imza etmek.

4 — Bu işin muvakkat teminatı % 7,5 hesabiyle 2174 lira 81 kuruştur.

5 — İstekliler muvakkat teminatlarını eksiltme saatinden bir saat evvel T.H.K. Adana şubesi veznesine yatırarak alacakları makbuzu ve 3. madde-C. ve D. fıkralarında yazılı vesaiki teklif mektublarını havi kapalı zarfla birlikte eksiltme saatindende T. H. K. Adana şubesinde toplanacak eksiltme komisyonuna tevdi edeceklerdir.

6 — Katî ihale türk hava kurumu umumî merkezinden sorulduktan sonra yapılacaktır. 3—7122

Malzeme alınacak

Türk Hava Kurumundan:

1 — Kurum Malzeme deposunun ahşap tesisat malzemesiyle yerli dolapların imaliyesi açık pazarlığa konmuştur.

2 — Katî ihalesi 24-12-1937 cuma günü saat 15 te yapılacaktır.

3 — Şartnamesi Kurum Levazım şubesinden alınmalıdır.

4 — İlk teminat maktuan (110) liradır.

5 — İsteklilerin belli gün ve saatte Kurum binasında bulunmaları.

3—7042

Kazalar

Buldan su yolu ve boru satın alınması iki ay uzatılmıştır

Buldan Belediyesinden :

24. 11. 937 tarihinde ihalesi mukarrer Buldan su yolu yapısına ve boru satın alınmasına istekli çıkmadığından 24. 11. 937 tarihinden itibaren bir ay içinde evvelce ilân edilen şartlar dairesinde boru ve teferrüatı pazarlıkla satın alınacak ve yolu da pazarlıkla yaptırılacaktır. İsteklilerin müracaatları ilân olunur. (4567) 3 — 6984

Saçları dökülenler

KOMOJEN KANZUK

Saç eksiri

Saçların dökülmesine ve kepeklenmesine mani olur. Komojen saçların köklerini kuvvetlendirir ve besler. Komojen saçların gıdasıdır. Tabiî renklerini bozmaz, lâtif bir rayihası vardır. Komojen Kanzuk saç eksiri maruf eczanelerle ıtriyat mağazalarında bulunur.

LİNİMANTOL KANZUK
ROMATİZMANIN KATİ
DEVASIDIR

Nikelâj ve Kromaj

Bilumum oksidasyon ve bronz işleri atelyesi bu kere yeniden tertip ve tamamen fennî bir surette ihzar ettiğim tesisatile bilumum galvano plasti işleri yapıyorum, badema yapılan işlerle en müşkülpesent zevkleri bile memnun edebileceğimi cesaretle ilân ederim.

Dışkapı Ulucak caddesi krom nikel atelyesi Köz.

3—7114

Günde yalnız bir defa

HASAN DANTOS

Diş macunu ile dişlerinizi temizlerseniz, ömrünüz müddetince dişleriniz sağlam ve inci gibi parlak ve beyaz kalır.

Dişleriniz çürümez, diş etleriniz kanamaz

Tüp 7.5, dört misli 12.5, en büyük 20 kuruştur.

3—6421

SEFALİN

Baş - Diş ağrıları
Nezle - Grip
Üşütmekten
Mütevellit
Bütün ağrıları
Derhal geçirir

Eczanelerden Birlik ve on ikilik ambalajları arayınız

Diş tabibi Hamdi Alagün - İhsan Çandır

Pazardan maada hergün diş tedavisi, çene rontkeni.
Yenişehir, Atatürk bulvarı Ercan Ap. No. 3
Anafartalar No. 101 Tel: 3232 Ev tel: 3109 3—6627

Kız ve erkek talebe için elbiselik kumaş alınacak

Tarih, Dil, Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden :

1 — Tarih, Dil, Coğrafya Fakültesinin 90 yatılı kız ve erkek talebeleri için alınacak kumaşlar ile 20 manto, 29 rob, 6 tayyör, 6 eteklik ve 50 takım erkek elbisesi imali açık eksiltmeye konacaktır.

2 — Kumaşlar için muhammen bedel 2635 lira, imaliye için muhammen bedel 2130 liradır.

3 — Satın alınacak kumaşların nümunelerini ve imal ettirilecek işlerin şartnamesini görmek istiyenler Fakülte hesap işyarına müracaat ederler.

4 — İlk teminat kumaşlar için 198 lira, imaliye için 160 liradır.

5 — İhale 4-1-1938 salı günü saat 15 de okullar sağışmanlığında yapılacaktır.

6 — Teminatın okullar sağışmanlığı veznesine münakasadan bir saat evveline kadar yatırılmış olması lâzımdır.

7 — İmal edilecek işlerin ihale tarihinden itibaren bir ay zarfında teslim edilmesi şarttır.

8 — İlân ücreti müteahhide aittir.

(4600) 3—7030

İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri
Falih Rıfkı ATAY
Umumî Neşriyatı idare eden
Yazı İşleri Müdürü
Mümtaz Faik FENİK
Ulus Basımevi: Ankara

Dr. Raif Gürün

Göz hastalıkları mütehassısı
Hastalarını Balıkpazarında Kuyumcular sırasında No. 87 de öğleden sonra kabul eder.

3—7036

Grip nezle başağrısı kırıklık dikkat ediniz

Bu ilk tehlike alâmetlerini görür görmez derhal

NEVROZİN

Almak lâzımdır.

NEVROZIN soğuk algınlığının fena âkibetler doğurmasına mâni olmakla beraber bütün ıztırapları da dindirir.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir

İsim ve Markaya dikkat. Taklitlerinden sakınınız.

3—6891

Serveti fünun 1891 **UYANIŞ** Serveti fünun 1891

Başyazarı: A. İhsan Tokgöz

47 senedir durmadan çıkmakta olan bu haftalık resimli gazetenin Ankara'da satış yeri A K B A Kitabevidir. Senelik obane 10 lira, Sayısı 20 kuruş

GRİPİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma ve bütün ağrılarınızı keser
İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

İsim ve markaya dikkat ve her yerde ısrarla Gripin isteyiniz.

3—6816

Dr. Galib Gök'er

Gülhane hastanesi nişaiye seririyatı sabık muavini
Birinci sınıf kadın hastalıkları ve doğum mütehassısı

Hergün öğleden sonra Postahane caddesi Devrim ilk okulu karşısında Esen apartımanında 7 numarada hastalarını kabule başlamıştır. Telefon: 3549 3-6190

Dr. Kemal Arıcan

Cilt, Saç ve Zührevî Hastalıkları Mütehassısı

Gülhane Cildiye Seririyatı Sabık Başmuavini ve Berlin Üniversitesi (Charité) sabık muavini

Her gün saat 16 dan sonra ATATÜRK Bulvarı Ali Nazmi apartımanı 7 No. lu dairede hastalarını kabule başlamıştır. 3—6861

ANKARA PALASTA

YILBAŞI GECESİ

Masalar 25 birinci kânuna kadar tutulmalıdır

Bir yemek 5 lira

3—7091

YENİ SİNEMALAR HALK

BUGÜN BU GECE

Büyük neşe - musiki ve gençlik filmi

Fransızca sözlü

ÜÇ MODREN KIZ

Baş rolde: DEANNA DURBİN

Ayrıca - Dünya haberleri

Seanslar: 2,45 - 4,45 - 6, 45. gece 9 da

BUGÜN BU GECE

KANUN HARİCİ

Karen Morlay - Waren William tarafından temsil edilen hissî ve kahramanlık filmi

Ayrıca - Dünya haberleri

Seanslar: 2,30 - 4,30 - 6,30 gece 9 da

Halk Matinesi 12,15 de: FAHİŞE

Hediyelik eşyanızı bizden alın!

Halil Naci Mıhçıoğlu Ankara Merkezi: Anafartalar caddesi. Telefon: 1230
Şubesi: Ankara Bankalar caddesi. Telefon: 2619